

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД

ГОДИШЕН ДОКЛАД НА
РЪКОВОДСТВОТО
ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ
ОДИТОР И
ГОДИШЕН ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

31 декември 2016 г.

**ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
НА „БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ“ АД
ЗА 2016**

Съдържание

ИНФОРМАЦИЯ ЗА БАНКАТА	3
ОСНОВНИ АКЦЕНТИ, ДЕЙНОСТИ И ПРОЕКТИ ПРЕЗ 2016 ГОДИНА.....	5
МАКРОИКОНОМИЧЕСКА ОБСТАНОВКА.....	7
БАНКОВ СЕКТОР	9
ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА	10
УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА.....	12
КРЕДИТЕН РИСК	12
ПАЗАРЕН РИСК	13
ОПЕРАЦИОНЕН РИСК.....	13
КОНТРОЛНА СРЕДА.....	14
БАНКОВИ РЕГУЛАТОРИ СЪГЛАСНО БЪЛГАРСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО.....	15
КРЕДИТЕН РЕЙТИНГ И МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ	15
УПРАВЛЕНИЕ НА БАНКАТА.....	15
СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ НА ДЪРЖАВАТА	17
СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ И БИЗНЕС ЦЕЛИ. ФИНАНСОВИ ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ.....	17
СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА БАЛАНСА	19
ВЪТРЕШЕН КОНТРОЛ	19
ДЕКЛАРАЦИЯ НА РЪКОВОДСТВОТО	20
ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ	21

ИНФОРМАЦИЯ ЗА БАНКАТА

„Българска банка за развитие“ АД (ББР, Банката) е създадена на 11.03.1999 г. като акционерно дружество под наименованието “Насърчителна банка” АД.

На 23.04.2008 г. е приет Закон за Българската банка за развитие (ЗББР). С него е уреден обхвата на дейността на Банката и на предвидените за учредяване нейни дъщерни дружества.

ББР е основен инструмент и канал за провеждане на държавни политики в икономиката, в т.ч. в целеви сфери, региони, отрасли и социални групи. Банката взаимодейства интензивно с всички останали държавни структури с цел осигуряване на максимално въздействие на насочваните публични средства в подкрепа на развитието на икономиката. Акценти в дейността на Банката са предекспортното, експортно и мостово финансиране. Традиционно Банката ще продължи да предлага инвестиционно по характер финансиране за малкия и среден бизнес при удължена първоначална срочност и релаксирани изисквания към обезпеченията. Към 31.12.2016 г. внесенят основен акционерен капитал е 601 774 хил. лв. (31.12.2015г.: 601 774 хил. лв.), като се състои от 6 017 735 обикновени поименни акции с право на глас, с номинал 100 лева. Банката е изпълнила изискванията на БНБ за минимално изискван акционерен капитал за упражняване на банкова дейност, както и капиталовите изисквания на ЗББР. Собствеността на капитала се разпределя както следва: 99,9999% се притежава от Република България, представлявана от Министерство на финансите, 0,0001% се притежава от Банка ДСК.

Със Закона за Българската банка за развитие е определено, че пакет не по-малко от 51% от акциите в капитала на Банката трябва да е държавна собственост, като акциите на Държавата в размер на не по-малко от 51% от регистрирания акционерен капитал са непрехвърляеми. Също така, специфично ограничение е установено относно състава на останалите акционери, извън българската държава, чрез Министерството на финансите. Такива могат да бъдат: Банката за развитие към Съвета на Европа, Европейската инвестиционна банка, Европейския инвестиционен фонд, както и други банки за развитие на държави-членки на Европейския съюз. Акциите на Банката не могат да бъдат залагани, както и правата по тях не могат да бъдат предмет на прехвърлителни сделки.

ББР декларира по отношение придобиването на собствени акции по реда на чл. 187д и чл. 247 от Търговския закон, че такова придобиване не е извършвано, както и че няма придобити, притежавани или прехвърлени от членовете на съветите през годината акции и облигации на дружеството и че по силата на чл. 6 алинея 4 от Закона за ББР акциите от капитала на банката освен от българската държава могат да бъдат придобивани и притежавани от Банката за развитие към Съвета на Европа, Европейската инвестиционна банка и Европейския инвестиционен фонд, от банки за развитие от държави - членки на Европейския съюз. В тези случаи не се прилага чл. 31 от Закона за кредитните институции.

Съгласно чл. 6 алинея 4 от Закона за ББР, членовете на управителните и на контролните органи, прокуристите и висшия ръководен състав не могат да притежават акции, и не могат да им бъдат предоставени опции върху ценни книжа на ББР, и в следващи отчетни периоди не могат да възникнат договорености, в резултат на които в бъдещ период могат да настъпят промени в притежавания относителен дял акции от настоящи акционери.

Управлението на ББР се извършва в съответствие с чл. 5 от Закона за ББР, съгласно който Банката има двустепенна система на управление и правата на държавата в общото събрание на акционерите на банката се упражняват от министъра на финансите. Извън правомощията на министъра на финансите, промяна в Закона за ББР в качеството му на учредителен договор и правото да се емитират или изкупуват обратно акции е възможно с гласуването на нов закон или промяна на действащия закон от Народното Събрание. Съгласно този член, в качеството си на

представляващ мажоритарния акционер в ББР, решения за намаление на капитала чрез обратно изкупуване на акции може да бъде взето от министъра на финансите.

Членовете на органите за управление на ББР се назначават в съответствие с общо приложимите норми на националното законодателство (Търговски Закон) и специфичните разпоредби на националния регулаторен орган (Българска народна банка).

През 2016 година ББР няма задължения по съществуващи или нови емисии ценни книжа.

Към 31.12.2016 няма висящи съдебни, административни или арбитражни производства, касаещи задължения или вземания на групата на ББР в размер на 10 на сто или повече от собствения капитал.

За изпълнение на своите цели ББР формира финансова група заедно с две свои дъщерни дружества – „Национален гаранционен фонд“ ЕАД (НГФ) и „Микрофинансираща институция Джобс“ ЕАД (МФИ Джобс).

На 05.05.2015 г. в Търговския регистър към Агенцията по вписванията са вписани допълнения и изменения в Устава на ББР.

Съгласно Устава, кредитната дейност на Банката е ориентирана към:

Предекспортно и експортно кредитиране на малки и средни предприятия; кредитиране чрез банки-посредници или пряко на други видове дейности на малки и средни предприятия; рефинансиране на банки, кредитиращи малки и средни предприятия, финансиране на инвестиции извън страната на малки и средни предприятия.

Банката предоставя и други видове кредити по ред, определен от Управителния съвет като експозиция към един клиент или група свързани клиенти, различни от кредитни институции, централни правителства и централни банки по смисъла на Регламент 575/2013/ЕС, след отчитане на ефекта от редуцирането на кредитния риск, не може да надвишава 10 (десет) на сто от приемливия (собствения) капитал на Банката. В случай на възникване на експозиция в нарушение на горния лимит и като следствие от бизнес комбинация и/или друга сделка, Управителният съвет уведомява Надзорния съвет и прави предложение за метода, срока и необходимостта от нейното регулиране, за което иска потвърждение от Надзорния съвет.

Банката не кредитира следните дейности/кредитополучатели:

1. Дейности, които са в несъответствие с националното законодателство, включително за опазване на околната среда;
2. Дружества, с неизвестен краен контролиращ собственик.
3. Политически партии и свързани с тях лица;
4. Дружества и организации с нестопанска цел;
5. Медии;
6. Дейности, свързани със спорт и спортни прояви;
7. Други забранени от закона дейности.

В подкрепа на развитието на икономиката и с цел предоставяне на финансова подкрепа за всеки бизнес, Банката може да финансира/ рефинансира дружества с проблемни задължения към момента на кандидатстване за кредит от ББР, след потвърждение от Надзорния съвет.

Управителният съвет взима единодушно решение за формиране на експозиция към един клиент или група свързани клиенти, чийто размер надхвърля 5% от собствения капитал на Банката, при спазване изискванията на Закона за кредитните институции и вътрешните правила на Банката.

Българска Банка за Развитие извършва услуги в качеството си на инвестиционен посредник съгласно разпоредбите на Закона за публично предлагане на ценни книжа (ЗППЦК). Като инвестиционен посредник Банката следва да отговаря на определени изисквания за защита на интересите на клиентите съгласно Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ) и Наредба 38 издадена от Комисията по Финансов Надзор (КФН). Банката също така следва да спазва изискванията на Директива 2014/65/ЕС за Пазарите на финансови инструменти (MiFID II) и Регламент 600/2014 на ЕС относно Пазарите на Финансови инструменти (MiFIR). Банката е създала и прилага организация, свързана със сключването и изпълнението на договори с клиенти, с изискването на информация от клиенти, с воденето на отчетност и съхраняването на клиентски активи, съгласно изискванията на горепосочените национални и Европейски нормативни актове. Банката е изградила система от вътрешни правила и процедури за вътрешен контрол, които да осигурят пълното съответствие с нормативната уредба, посочена по-горе.

Седалището на „Българска банка за развитие“ АД е гр. София 1000, район "Средец", ул. "Дякон Игнатий" №1. Към 31.12.2016 г. персоналът на Банката е 153 служители.
Към 31.12.2016 г. Българска банка за развитие АД няма открити клонове.

ОСНОВНИ АКЦЕНТИ, ДЕЙНОСТИ И ПРОЕКТИ ПРЕЗ 2016 ГОДИНА

В началото на годината на проведено Общо събрание на акционерите бе взето решение да не се разпределя дивидент за акционерите, а средствата да се заделят като резерви на банката. Акционерите затвърждават практиката си да инвестират активно в укрепването потенциала на Банката.

През отчетния период бе изготвена и утвърдена нова програма Лизинг Лайн насочена към партньори небанкови финансови институции – лизингодатели. За участие в програмата бяха поканени финансови институции, регистрирани в БНБ и осъществяващи финансов лизинг. При утвърден стартов бюджет на програмата в размер на 25 млн. евро участие заявиха 10 финансови институции със заявен общ интерес за 34,75 млн. евро. Към 31 декември 2016 г. са сключени договори с 4 лизингови компании в общ размер на 12,5 млн. евро, а са усвоени средства в размер на 2,8 млн. евро.

В началото на 2016 г. Българска банка за развитие (ББР) подписа споразумение за финансиране в размер на 20 млн. евро от Индуриалната и търговска банка на Китай (ICBC). Средствата са предназначени за обща кредитна дейност, пряко финансиране на бизнеса или създаване на он-лендинг програми чрез търговските банки за подкрепа на инвестиционни проекти и предоставяне на оборотен капитал, включително насърчаване на търговските взаимоотношения между двете страни. Срокът на договора е две години. Целта на споразумението е да се формализира ангажиментът за дългосрочно партньорство между двете банки и да се насърчи бъдещото сътрудничество в сферата на трансграничното финансиране, двустранните заеми, инвестиции и търговия. На 8 август 2016 г., ББР усвои цялата сума по заема на един транш – 20 млн. евро.

През 2016 г. ББР подписа две споразумения за финансиране изпълнението на Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради (НПЕЕМЖС) с БРСЕ и КфВ - в размер общо на 250 млн. евро.

През февруари 2016 г. ББР подписа Договор с Банката за развитие към Съвета на Европа (БРСЕ) в размер на 150 млн. евро. Средствата ще се използват за финансиране на мерки за енергийна ефективност и необходими структурни мерки в рамките на НПЕЕМЖС. Подписано е и гаранционното споразумение между Министерство на финансите, което е ратифицирано от Народното събрание. През м. декември 2016 г. ББР усвои първи транш в размер на 45 млн. евро.

по договора с БРСЕ. Лихвеният процент е плаващ, базиран на тримесечен Euribor. Срокът е 7 години, с гратисен период от 2 години.

През август 2016 г. ББР подписа Финансово споразумение с КФВ за 100 млн. евро. Средствата от заема ще се използват целево за финансиране на мерки за енергийна ефективност и необходими структурни мерки, изпълнявани от малки и средни предприятия в България в рамките на НПЕЕМЖС. Подписано е и гаранционното споразумение между КФВ и Министерство на финансите, което бе ратифицирано от Народното събрание през декември. Срокът на Договора между КФВ и ББР е до 7 години с 2 години гратисен период. Крайна дата на изплащане на заема е 15 септември 2022 г. Лихвеният процент е плаващ и се формира от 6M Euribor + надбавка.

Частта от държавната гаранция за 2016 година (511 млн. евро), която не е използвана по сключени споразумения през 2016 г. – остатък в размер на 261 млн. евро – е прехвърлена в държавния бюджет за 2017 г. Във връзка с това, през 2017 г. ББР ще продължи преговорите с трети кредитор (Европейската Инвестиционна Банка, Световната банка) за набиране на остатъка от 261 млн. евро за финансиране на НПЕЕМЖС, като се очаква подписването на споразумение да се осъществи през втората половина на 2017 г.

В началото на януари Народното събрание на Република България гласува увеличение на програмата с още 1 млрд. лева. В това увеличение общата сума на грантове за сдруженията на собствениците по изпълнени по Програмата сгради ще възлезе на 2 млрд. лв.

На 18 ноември 2016 г. ББР подписа нов Договор с Европейската Инвестиционна Банка в размер за финансиране на МСП в размер на 150 млн. евро. Средствата се предоставят с подкрепата на ЕС чрез гаранция от ЕФСИ (Европейски фонд за стратегически инвестиции), част от Инвестиционния план за Европа – „План Юнкер“. За първия транш, усвоен през декември в размер на 75 млн. евро, лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен Euribor. Срокът е 15 години с гратисен период от 5 години. Част от средствата ще бъдат използвани за кредитиране на иновативни проекти. Друга част от заема е предназначена за подкрепа на райони с висока безработица, както и в рамките на инициативата за младежка заетост или за проекти на стартиращи компании. Голяма част (над 50%) от заема ще бъде разпределен чрез банки – партньори или други финансови посредници.

На 4 ноември 2016 г. ББР подписа ново споразумение за издаване на контра-гаранция с Европейския Инвестиционен Фонд (ЕИФ) по програма COSME в подкрепа на малкия и среден бизнес у нас. Целта е да се улесни достъпът до дългосрочно и ниско лихвено финансиране на фирмите в страната, като едновременно с това се облекчат и изискванията за обезпечение по кредитите. Програма COSME се реализира с подкрепата на ЕФСИ (Европейския фонд за стратегически инвестиции), известен още като „План Юнкер“. ББР ще има възможност да покрива до 60% от риска по кредитите за МСП, отпуснати от търговските банки, с които ще си партнира. По този начин ще се намалят изискванията за предоставяне на обезпечение от страна на бизнеса и ще се даде възможност за поемане на повече риск от страна на финансиращите институции. С гарантирания по програма COSME ресурс банките-партньори на ББР ще могат да отпускат инвестиционни и оборотни кредити, банкови гаранции, както и револвиращи заеми. Максималният размер на отпусканите кредити ще е 150 000 евро. Срокът за погасяване е от 1 до 10 години.

В резултат на проведеня през 2016 год. процес на преглед на качеството на активите на банките в съответствие с изискванията на §9 от ПЗР на ЗВПКИИП и на чл.80 от ЗКИ, Българска банка за развитие демонстрира висока устойчивост на външни шокове. В рамките на проведеня стрес-тест, при утежнен сценарий и след корекции по линия на прегледа на качеството на активите, общата капиталова адекватност на банката е 53.26% в края на тестовия хоризонт, което значително надвишава резултатите на сходни по профил финансови институции.

През месец октомври 2016 г. в Банката бе извършена надзорна инспекция от Българска народна банка към отчетен период 30.06.2016 г. с обхват преглед и оценка на операционни и пазарни рискове, кредитни концентрации и проследяване изпълнението на надзорни препоръки

относно тези рискове. Към датата на изготвяне на отчета няма изпратен в Банката доклад с констатации от направената проверка.

В рамките на 2016 г. Банката интензивно прецизира и разви вътрешно-нормативната уредба в т.ч. и Политиката и правилата за определяне на обезценка за несъбираемост на рискови експозиции.

В контекста на проекта за подготовка на Банката за въвеждане на МСФО9 (от 01.01.2018 г.) бе създадена организация за подготовка и въвеждане на необходими промени във вътрешно-нормативната база и създаване на необходимата техническа осигуреност за съответствие с изискванията на новия стандарт. През месец декември беше извършено и обучение от квалифицирани експерти на над 30 ключови служителя от различни управления в Банката. През следващата година този процес ще продължи и ще бъде финализиран, като се осъвременят всички вътрешно-нормативни документи, направят инвестиции в специализиран софтуер и надграждане на съществуващите системи, съгласно изискванията на стандарта.

ХАРАКТЕРИСТИКА НА ВЪНШНАТА СРЕДА - МАКРОИКОНОМИЧЕСКА СРЕДА И БАНКОВА СИСТЕМА

Макроикономическа обстановка

Основните характеристики в развитието на българската икономика през 2016 г. са относително висок икономически ръст, продължаване на процеса на подобряване на ситуацията на пазара на труда, двоен излишък (по фискалното и текущото салдо на платежния баланс), намаляване на външната задлъжнялост на икономиката като цяло и постепенно преодоляване на дефлацията, наблюдавана през последните три години.

През 2016 г. българската икономика запази динамиката си, наблюдавана през предходната година. Според предварителни оценки, базиращи се на данните за Брутният Вътрешен Продукт (БВП) за първите три тримесечия и експресните оценки на БВП за четвъртото тримесечие, реалният ръст на показателя за 2016 г. се очаква да бъде в диапазона 3,3-3,5% (по средногодишни цени от 2015 г.). Двигатели за растежа се явяват както вътрешното търсене (изцяло по линия на крайното потребление), така и външното търсене, където са регистрирани високи ръстове в износа на стоки и услуги. От елементите на вътрешното търсене инвестициите продължават да са единственият сегмент, който има негативен принос за ръста на българската икономика. Бруто образуването на основен капитал регистрира спад в постоянни цени на годишна база през всички тримесечия на 2016 г. (с изключения на първото).

По икономически сектори най-динамични са отраслите от сектора на услугите, които имат основен принос за ръста на българската икономика през цялата година. Промислеността, с изключение на второто тримесечие на годината, също регистрира относително висок ръст както на произведената в сектора Брутна Добавена Стойност (БДС), така и на продажбите, и също се явява един от секторите, които са с основен принос за икономическия растеж през годината. Аграрният сектор продължава да демонстрира непостоянно динамика и след като първото полугодие на 2016 г. регистрира спад, през втората половина на 2016 г. реализира ръст и приносът на сектора за общия ръст на икономиката през този период е почти съпоставим с този на промислеността. Единственият сектор, който продължава да се развива негативно през 2016 г. е строителството, който все още регистрира намаления на своята БДС в постоянни цени на годишна база и продължава да изпитва затруднения в развитието си. Все пак, известно раздвижване на кредитите за фирми и домакинства в края на годината дават основания да се очаква, че строителството вероятно е достигнало дъно през 2016 г. и още през следващата година ще се наблюдава обръщане на посоката в динамиката на сектора.

Поддържането на относително висок икономически ръст за втора поредна година допринесе за по-нататъшното подобряване на ситуацията на пазара на труда. През четвъртото

тримесечие на 2016 г. нивото на безработица намаля до 6,7%. Икономическата активност на населението се задържа в диапазона 68-69% (население между 15 и 64 г.), а нивата на заетост – над 63%, което е съпоставимо с периодите на най-голямо оживление на трудовия пазар от периода 2007-2008 г. Все повече сред основните пречки за бъдещо разширение на дейността на българските фирми се явява наличието на подходяща като квалификация работна сила. Това от своя страна оказва натиск на работните заплати в страната. Средната месечна работна заплата в страната за четвъртото тримесечие на 2016 г. е в размер на 990 лева, а през годината тя регистрира номинални годишни ръстове в диапазона 7,5-8,0%, което представлява съществено ускорение спрямо периода 2010-2014 г. Заедно с намаляващата безработица в страната, през втората половина на 2016 г. заетостта в страната се запази относително постоянна въпреки нарасналото търсене на работна сила от страна на предприемачите, което е допълнителен индикатор, че работната сила е близо до своя максимален капацитет на използване и проблемът с предлагане на труд все повече ще засилва значението си през следващите години.

През 2016 г. текущата сметка на платежния баланс е положителна, като към края на ноември реализираният излишък е в размер на 2,034 млн. евро (4,3% от БВП). Излишъкът по текущата сметка е около три пъти по-висок от този за предходната година, като подобрението се дължи преди всичко на подобряването на салдата по търговията със стоки и с услуги и на второ място – на подобряването на салдото по първичния доход. Реалният ръст на износа на стоки и услуги (според Системата на Национални Сметки на НСИ) за 2016 г. надхвърли 5% докато този за износа се запазва с около 2% по-нисък.

През 2016 г. продължава процеса на намаление на външния дълг на страната. Към ноември 2016 г. той е 72,7% от БВП, докато в края на 2015 г. е представлявал 75,3%. Това намаление се дължи изцяло на динамиката на частния външен дълг, който намалява от 62,0% от БВП в края на 2015 г. до 58,5% през ноември 2016 г. В същото време външният държавен и държавно гарантиран дълг се увеличава (главно заради емисията еврооблигации от първото тримесечие на 2016 г.) и към ноември 2016 г. представлява 14,2% от БВП (13,3% от БВП към края на 2015 г.).

Привлечените преки чуждестранни инвестиции (ПЧИ) в България остават на ниски нива. Според предварителните данни на БНБ към ноември 2016 г. техният размер за последните дванадесет месеца е 865,7 млн. евро (1,8% от БВП).

За 2016 г. България регистрира положителна, макар и минимална, инфлация на базата на националния индекс на потребителските цени (ИПЦ). Стойността на ИПЦ (декември спрямо декември) е 0,1% и е положителна за първи път от 2012 г. насам. Групите, които допринасят за положителната инфлация (към края на периода) са хранителни стоки и обществено хранене. Дефлацията на нехранителните стоки намаля в течение на годината, като горивата постепенно изчерпиха своя дефлационен потенциал. Единствено газообразните горива остават сериозен фактор за отрицателната инфлация на цялата група (поради механизма на определяне на техните цени), но през следващите месеци те също ще преустановят ценовото си намаление в следствие динамиката на цените на течните горива. Другите стоки, които в най-голяма степен допринасят за отрицателния ценови индекс на нехранителните стоки са облекла и обувки, мебели и предмети за обзавеждане, телефонни и телефакс апарати, апарати за приемане и възпроизвеждане на звук и образ, машини за обработка на информация

Групата с най-съществен дефлационен принос за динамиката на националния ИПЦ през 2016 г. са услугите. Заедно с топлоенергията (повлияна от динамиката на цените на течните и газообразните горива) други услуги, които са с най-голям годишен спад на цените са пътнически въздушен транспорт, съобщителни услуги (свързано е с намаляването на роуминга в средата на годината), пакетни туристически услуги за почивка и туристически пътувания, услуги по краткосрочно настаняване (вероятно повлияно от засилената ценова конкуренция в съседни на България туристически дестинации).

Банков сектор

През 2016 г. банковата система се запазва високо ликвидна, капитализирана и продължава да повишава рентабилността си спрямо предходните години. Наблюдава се и известна консолидация на сектора, като през годината българският клон на Алфа Банк Гърция бе погълнат от ТБ Пощенска банка АД, а в края на годината бе обявена сделката за закупуване на ТБ ОББ АД от КВС Груп, която трябва да бъде приключена най-късно до края на второто тримесечие на 2017 г., след което ще се осъществи сливането на ТБ ОББ и ТБ СИБанк.

Активите на банковата система се увеличиха с 5,2% и към края на 2016 г. достигнаха стойност от 92,1 млрд. лв. Най-съществено се увеличиха финансовите активи на банките (с 2.4 млрд. лв. или 21,2%). Въпреки въведените отрицателни лихвени проценти върху свръхрезервите търговските банки продължават да държат големи суми по сметки в централни банки, които към края на декември 2016 г. са 18,2 млрд. лв. (19,7% от всички активи на банковата система) и намаляват едва 98 млн. лв. спрямо края на предходната година. През 2016 г. стойността на „Кредити и вземания“ се увеличава с 1,8 млрд. лв. (3,4%) и към края на годината са 56,1 млрд. лв. През първата половина на 2016 г. кредитите за фирми и домакинства понижиха стойността си спрямо края на 2015 г. най-вече поради предпазливостта на търговските банки при отпускането на нов заеман ресурс към нефинансовия сектор. През втората половина на годината, обаче, след обявяването на резултатите от проверката на качеството на активите, търговските банки постепенно увеличиха експозициите си към фирми и домакинства. В резултат кредитите за фирми отбелязала минимален годишен спад от 0,3% (според данни на Банков Надзор на БНБ), а кредитите за домакинства нараснаха с 1,4% през 2016 г. (един от факторите за това е и осъществяваната национална програма за енергийна ефективност).

Към края на 2016 г. делът на кредитите с вероятност за просрочие над 90 дни в общия портфейл кредити за небанковия сектор намаля до 12,83% (15,35% в края на 2015 г.).

Печалбата на банковата система (неодитирана) след данъци е на стойност от 1.262 млрд. лв. и е с 40% повече спрямо печалбата за предходната година. Това е най-високата печалба на банковата система за последните осем години. Нейното увеличение спрямо 2015 г. в най-голяма степен се дължи на по-ниските разходи - административните разходи са с 259 млн. лв. по-ниски спрямо 2016 г., а разходите за обезценка са намалели с 286 млн. лв. Нетните приходи от лихви, както и тези от такси и комисионни също допринасят за увеличението на доходността на системата - нетните приходи от лихви са се увеличили с 34 млн. лв. спрямо 2016 г., а нетните приходи от такси и комисионни - с 31 млн. лв.

Към края на декември 2016 г. капиталът на банковата система е на стойност 12,1 млрд. лв. и се увеличава с 610 млн. лв. (5,3%) през последните дванадесет месеца.

През 2016 г. продължи тенденцията на намаляване на лихвените равнища по кредити и депозити, наблюдавана през последните две години. Основните фактори, обусловили тази динамика, са ниските стойности на основните референтни лихвени равнища в Еврозоната и в САЩ; задържането на дефлацията в България и ниското равнище на инфлацията в ЕС 28 като цяло; високата ликвидност на банковата система; както и отрицателни лихвени равнища по „свръхрезервите“ на търговските банки, държани по сметки в БНБ. Усреднените лихвени проценти по кредити на фирми намаляха по-бързо от тези по фирмените депозити, което доведе и до известно намаляване на лихвения спред през втората половина на 2016 г. Неговата стойност спадна от около 4,4% в началото на 2016 г. до около 4,0% в края й.

През четвъртото тримесечие на 2016 г. усредненият лихвен процент по левови кредити за фирми, нов бизнес, оригинален матуритет за първи път намаля под 4%, като силната конкуренция между търговските банки за изрядните клиенти продължава да натиска лихвените проценти по кредитите надолу. В същото при евровите кредити за фирми, нов бизнес средната стойност на лихвените проценти по кредити за фирми намаля до равнище около 4,5%.

Голяма част от търговските банки определиха лихвени равнища по краткосрочните депозити на фирми в диапазона от 0,01-0,1%, което е красноречив показател, че банките като цяло се стремят максимално да ограничат привличането на нови депозити от фирми и граждани. Ниските лихвени равнища по привлечените средства съществено редуцира стимула на фирми и домакинства да държат спестяванията си в банкови депозити и ги насочва към други инструменти за вложение на паричните си средства. Усреднените лихвени проценти по левови депозити на фирми, нов бизнес, през последното тримесечие на 2016 г. намаляха до нивото около 0,15%, докато по евровите депозити на фирми се задържаха в диапазона между 0,20% и 0,25%.

ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА

Българска банка за развитие АД продължава да работи активно върху поставените ѝ цели, като поддържа високи нива на ликвидност и капитализация. През 2016 г. продължи процеса на модернизация и осъвременяване на дейността на ББР, като същевременно Банката продължи да увеличава обемите на дейността си.

Към 31.12.2016 г. финансовият резултат на Българска банка за развитие след данъци е печалба в размер на 44 920 хил. лв., в сравнение с предходната отчетна година 37 765 хил. лв., представляващ ръст от 18,95%.

Нетният лихвен доход за 2016 г. е със 7,63 % по-висок в сравнение с 2015 г., като стойността му възлиза на 56 572 хил. лв. (към 31.12.2015 г.: 52 561 хил. лв.). Основни причини за това са намалението на разходите за лихви с 54,06 % в следствие на падеж на облигационна емисия, намаление в обема на неизползваните средства по програма ПРСР, предоговаряне на лихвения процент по депозити на големи клиенти, оптимизиране на източниците на финансиране на Банката при по-ниска цена на ресурсите, следваща пазарните тенденции.

Реализираните към 31.12.2016 г. нетни приходи от такси и комисиони възлизат на 2 279 хил. лв., в сравнение с 1 959 хил. лв. през 2015 г., представляващо ръст от 16,33 % в следствие на нарастване обема на кредитите през 2016.

Към 31.12.2016 г. общите и административни разходи (без разходи за труд) на Банката възлизат на 6 946 хил. лв., в сравнение с направените разходи през 2015 г. от 8,442 хил. лв. Влияние в намалението на общите и административни разходи през отчетната година в най-голяма степен оказва съществено редуцираната вноска към Фонда за гарантиране на влоговете в банки, платена през 2016 г.

Разходите за труд за 2016 г. са в размер на 8,382 хил. лв. и бележат минимален спад спрямо предходната година (към 31.12.2015: 8,542 хил. лв.).

Коефициентът на оперативни разходи (вкл. разходи за персонал) към оперативен доход намалява от 29,61% в края на 2015 г. на 25,42% в края на 2016 г., в резултат както на реализираният по-висок доход, така и на съкратените административни разходи.

През 2016 г. нетните разходи за обезценки и провизии на кредити, вземания и задбалансови ангажменти са размер на 3 147 хил. лв. (реинтегриране), в сравнение с реинтегриран разход от обезценки и провизии от 1 976 хил. лв. през предходната година. Детайлна информация за обезценките и провизиите е посочена в Забележки 12, 18 В и 33 към ГФО..

Към 31.12.2016 г., размерът на активите на Банката възлиза на 1,911,985 хил. лв., представляващ ръст от 18% спрямо предходната година или 1,614,554 хил. лв. в края на 2015 г.

Кредитната дейност на ББР се изразява, както в директно предоставяне на заемни средства, така и във финансиране посредством програми (продукти) за кредитиране на търговски банки,

които с получените средства предоставят кредити на МСП и селскостопански производители, или т.нар. он-лендинг.

Към 31.12.2016 г. brutният размер на портфейла на Банката от директно предоставени кредити (без обемите по програма за енергийна ефективност) се увеличава с 84 297 хил. лв. спрямо края на 2015 г., достигайки 863 888 хил. лв. или ръст от 10,81%.

През 2016 г. Банката продължи активно да развива своята дейност, подкрепяйки българския бизнес в условията на затруднена икономическа среда. Кредитният портфейл на Банката (без кредити към банки) нарасна с 10,81 % до 863 888 хил. лв. (2015 г. – 779 591 хил. лв.), като ББР продължи да поддържа диверсифицирана отраслова структура на кредитния си портфейл. По-голяма динамика се наблюдава в относителните дялове на секторите Промисленост (намаление с 6,3%), Операции с недвижими имоти (намаление с 3%), Транспорт (ръст от 1,8 %) и други отрасли (увеличение с 8,1%). (Забележка 18 Б към ГФО).

Към 31.12.2016 г. размерът на предоставените средства за индиректно кредитиране на бизнеса чрез посредничеството на търговски банки (он-лендинг), възлиза на 170 102 хил. лв., с 5% намаление спрямо обема в края на 2015 г. в следствие на падеж на част от кредитите.

Към края на м. декември 2016 г., по линия на стартиралата през 2015 година Национална програма за енергийна ефективност (Програмата), насочена към обновяване на многофамилни жилищни сгради, са постъпили 4 022 искания за целево финансиране, като за 2016 г. са подписани 1 690 броя договори за предоставяне на целево финансиране. Общата стойност на първата фаза от Програмата е 1 млрд. лв. ББР участва в договарянето на финансов ресурс за изпълнение на Програмата, за който получава държавна гаранция. Банката сключва договори за целево финансиране, поддържа публичен регистър на исканията и сключените договори по Програмата. Към 31.12.2016 г. общият размер на договореното финансиране по подписаните договори е 850,601 хил. лв. (за сравнение с края на 2015 г. – 11,923 хил. лв.), от които са усвоени 395,169 хил. лв. (към 31.12.2015 – 9,810 хил. лв.).

ББР продължи програмата за специализирано финансиране в подкрепа на експорта, включително чрез съвместни програми с БАЕЗ. Така Банката спомага за насърчаването на конкурентоспособността на българските износители.

Ръководството на Банката се придържа към последователна консервативна политика при оценката на риска, съответстващ на икономическата среда и специфичните характеристики на кредитния портфейл на ББР. Към края на 2016 г. степента на покритие с обезценки на експозициите по кредитния портфейл на Банката възлиза на 16,34% (2015 г.: 18,72%).

Съотношението на brutните кредити на клиенти в просрочие над 90 дни към общия корпоративен кредитен портфейл на банката (директно кредитиране с изключение на вземания от републикански и общински бюджети, служители и небанкови финансови институции) се подобрява, като към 31.12.2016 г. делът им е 13,36 %, спрямо 19,34% към края на 2015 г. Изменението се дължи както на спад в обема на просрочените кредити, така и на увеличение на обема на портфейла.

Към края на 2016 г., портфейлът от ценни книжа на разположение за продажба нараства номинално с 44 188 хил. лв. (20,07%) спрямо края на 2015 г. През 2016 г. Банката увеличава инвестициите си в дългови ценни книжа с цел по-добро управление на ликвидността. Обемът на притежавания от ББР портфейл с ценни книжа е 264 268 хил. лв. (2015 г. – 220,180 хил. лв.), като преобладаващата част от него е съставена от държавни ценни книжа.

Перото средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка отбелязва спад от 77 % спрямо края на годината и салдото възлиза на 78,521 хил. лв. (към 31.12.2015: 343,853 хил.

лв.). Това се дължи както на ръст в кредитирането, така и на насочване на свободните средства в доходоносни инструменти (ДЦК) и на междубанков пазар. В края на 2016 г. Банката отчита увеличение на вземанията от банки от около 24 151 хил. лв. спрямо края на 2015 г. или ръст от 9,67 %.

Към 31.12.2016 г. с най-голям дял в пасивите на Банката продължават да бъдат привлечените депозити от други клиенти, различни от кредитни институции – 61 % (77% към края на 2015 г.), като стойността им възлиза на 709 549 хил. лв. (към 31.12.2015: 695 080 хил. лв.). Преобладаващата част от тях (467 млн. лв. или около 66%) са формирани от средства, предоставени по два проекта от национална значимост.

Привлечените средства от международни институции нарастват значително в края на 2016 г. и възлизат на 379 998 хил. лв., в сравнение с 178 723 хил. лв. в края на 2015 г., като делът им в пасивите на Банката е 32,84%. Значителният ръст в обема основно се дължи на две нови усвоявания от международни кредитни институции в края на календарната година: 45 млн. евро целево усвояване от БРСЕ по Програмата за енергийна ефективност и 75 млн. евро от ЕИБ.

ББР продължава да поддържа добро ниво на ликвидност. Към 31.12.2016 г. коефициентът на ликвидните активи на Банката намалява до 31,5% (при 65,3% към края на 2015 г.) в следствие на повишеният интензитет на усвояванията по националната програма за енергийна ефективност и пренасочване на част от средствата, държани в БНБ, в депозити на междубанков пазар.

Поддържаната от Банката капиталова адекватност надхвърля многократно регулаторните изисквания и беше потвърдена от проведените през 2016 г. стрес-тестове и преглед качеството на активите. Към 31.12.2016 г. капиталовата база (собствени средства) на Банката възлиза на 622 578 хил. лв., а общата капиталова адекватност на банката по предварителни данни възлиза на 49.13%, в сравнение с 53.24% към края на 2015 г.

Групата акцентира върху непрекъснатата подкрепа за развитие и обучение на служителите, създавайки предпоставки за професионално израстване на финансови специалисти в рамките на единствената финансова група в България, която не приоритизира създаването на печалба, а е фокусирана върху социални цели. Групата на ББР не предприема действия в областта на научноизследователската и развойната дейност извън обучение на персонала.

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

В хода на обичайната си дейност Банката е изложена на различни рискове, чието настъпване може да доведе до формиране на загуби и до влошаване на финансовата стабилност на институцията. Тези рискове се идентифицират, измерват и оценяват с помощта на контролни механизми, за да могат да бъдат управлявани и да се избягва концентрирането на неоправдан риск. Процесът на управление на рисковете е съществен за доходността на Банката и съществуването ѝ. Основните рискове, на които е изложена ББР са кредитен, пазарен и операционен.

Кредитен риск

Кредитният риск е основният риск, на който е изложена Банката, поради което неговото управление е основно в дейността. Управлението на кредитния риск се извършва в съответствие със Закона за ББР, с действащите закони и подзаконовни нормативни актове на Република България, регламентиращи кредитната дейност, утвърдените международни норми и установените добри банкови практики.

Банката използва модели за генериране на вътрешен рейтинг за оценката и управлението на кредитния (вкл. контрагентния) риск по експозициите. В ББР са създадени и функционират органи за наблюдение, контрол и оценка на качеството на кредитния портфейл. Въведени са процедури и механизми за текущо следене, отчитане и управление на кредитния портфейл, изискващи периодични, а при необходимост извънредни, доклади за финансовия и правен статус на всеки кредитополучател и задължените лица. При установяване на нови обстоятелства, които могат да доведат до промяна в рисковия профил на кредитополучателите, включително до увеличаване на риска от несъбираемост на кредитната експозиция, се предприемат адекватни и съобразени с рисковите параметри на длъжника мерки. При управлението на кредитния риск на Банката се съблюдава система от вътрешнобанкови лимити по икономически отрасли, по инструменти, както и други кредитни ограничения и лимити за концентрация, а резултатите от мониторинга за спазването им се докладват на компетентните органи. Системата от лимити се преразглежда и актуализира периодично.

Пазарен риск

При управлението на валутния риск ББР следва принципа за поддържане на минимални открити валутни позиции, чрез спазването на утвърдени лимити. Позициите на Банката в различни валути, както и общата валутна позиция се следи на ежедневна база. Валутните позиции не се формират със спекулативна цел, а са следствие на валутни операции, възникващи в хода на обичайната банкова дейност. Банката не извършва съществени сделки и не държи значителни открити позиции във валути, различни от евро и лев. Докато курсът на лева е устойчиво фиксиран към еврото, еврото не се разглежда като валута, носеща валутен риск за паричните потоци и финансовата позиция на Банката.

За управлението на лихвения риск се изготвят регулярни отчети за финансовите активи и пасиви, разпределени във времеви интервали, според тяхната чувствителност към промени в лихвените проценти. Въведена е система от лимити във връзка с измененията на лихвената крива, като към несъответствията по периоди се прилагат стрес сценарии, с което се измерва потенциалният риск за лихвения доход и капитала на Банката.

Рисковете в операциите на паричния и капиталов пазар се управляват със система от лимити, отразяващи рисковия профил на инвестициите и определени по параметри на портфейла като контрагент, финансов инструмент, матуритет и др. Системата от лимити се преразглежда периодично, а изпълнението на лимитите е обект на ежедневно следене. Портфейлът ценни книги, формиран от ББР с цел инвестиране на свободните средства, се характеризира с относително нисък лихвен риск и с относително ликвидни ценни книги емитирани от надеждни институции, т.е. нисък ценови риск. Поради отсъствието на търговски портфейл съгласно регулаторните разпоредби ББР не заделя капитал за пазарен риск.

Ликвидността на ББР се управлява като стриктно се следят съотношения, индикиращи ликвидната позиция по периоди. Ликвидният риск се измерва чрез прилагане на допълнителни сценарии за паричните потоци от дейността. Измерват се и се следят също така ликвидните буфери на Банката, и допълнителните източници на финансиране при пазарни и идиосинкротични шокове. Спазването на лимитите за ликвидни съотношения се следи и докладва регулярно пред съответните органи.

Операционен риск

Управлението на операционния риск се извършва чрез стриктно наблюдение и регистриране на всички операционни събития, възникващи в дейността различните звена и процеси в дейността на Банката, като събитията, характеризиращи се с по-голяма честота, както

и тези с голям ефект, служат за основа на анализи на операционния риск в различни сценарии. Операционният риск е измерим и контролируем, като в процеса на работа се поддържа регистър на операционните събития, който служи като база за анализ и подобрене на процесите на работа и минимизиране на условията, които потенциално биха довели до операционни събития и загуба за Банката изчислява необходимия капитал за операционен риск, като използва подхода на базисния индикатор, съгласно приложимата регулаторна рамка.

Контролна среда

ББР следва управленска философия и оперативен стил подчинени на принципите на консервативност при изпълнение на възложените по силата на Закона за ББР стратегически цели на банката. Във връзка с особената роля на банката като инструмент за провеждане на държавна политика, ръководството на банката е възприело подход на специализиран контрол по отношение на контролната среда, като в структурата на банката са създадени редица управления със специфични контролни функции – Управление „Риск“, Управление „Ликвидност“, Управление „Планиране, анализ и регулации“, Управление „Правно“, Отдел „Класифицирана информация“, Управление „Съответствие“. Наред с периодичната актуализация на вътрешно-нормативната база, този подход позволява на ръководството да предприема своевременни мерки за контрол на рисковете, наред с традиционните компоненти на контролната среда, осигурявани от прякото участие на ръководството на банката в изготвянето и верифицирането на финансовите отчети и дейността на Управление „Счетоводство“ и Управление „Вътрешен одит“, действащи в пълно съответствие с принципите на системата от трите контролни стълба, въведена с европейските нормативни актове.

Ръководството възлага възлагат правомощия и отговорностите за оперативната дейност в съответствие с детайлно разработена вътрешно-нормативна база, съобразено с действащото национално и европейско законодателство, като за гарантиране на взаимоотношенията по отчетността и докладването и йерархията на правомощията са изградени редица специализирани комитети към УС и НС на ББР, както е оповестено в Декларацията за Корпоративно Управление, представляваща неделима част от настоящия финансов отчет.

Банката е разработила вътрешно-нормативна база, която включва политика и комуникации, насочени към гарантиране, че целият персонал разбира целите на предприятието, знае по какъв начин индивидуалните действия на всеки са вътрешно обвързани и допринасят за тези цели, и кой и по какъв начин се отчита и за какво носи отговорност.

Банката е изградила информационна система, включително свързани с нея бизнес процеси, осигуряващи необходимото качество и контрол на финансовата отчетност и комуникация.

Управление „Вътрешен одит“ и Одитния Комитет към НС на банката осъществяват текущо наблюдение на контролите.

БАНКОВИ РЕГУЛАТОРИ СЪГЛАСНО БЪЛГАРСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

В съответствие с изискванията на законовите и подзаконовите нормативни актове, регулиращи банковата дейност в страната, ББР следва да спазва ограничения, свързани с определени съотношения. Към 31.12.2016 г. Банката е спазила всички регулативни изисквания на БНБ и българското законодателство.

Отчетената капиталова адекватност на индивидуална база към 31.12.2016 г. е 49,13 % (31.12.2015 г.: 53.24%). Стойностите на покритие на активите с капиталови буфери многократно превишават нормативно изискваните нива.

КРЕДИТЕН РЕЙТИНГ И МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

В началото на 2016 г. международната рейтинговата агенция „Фич Рейтингс“ осъществи своя редовен годишен преглед и потвърди всички рейтинги на Българска банка за развитие АД. Дългосрочният инвестиционен рейтинг на Банката остава BBB- със стабилна перспектива, с което ББР запазва позицията си сред банките с най-висок кредитен рейтинг в страната. Краткосрочният и рейтингът за подкрепа са потвърдени респективно на нива F3 и F2. В началото на 2017 г. „Фич Рейтингс“ потвърди кредитния рейтинг на Банката.

ББР продължава успешно да развива ползотворни взаимоотношения с водещи европейски и международни финансови институции, чрез участието си в международни специализирани асоциации. Това сътрудничество дава възможност на Банката да се ползва от най-добрите банкови практики, ноу-хау, информация за финансови продукти и да участва в тяхното разработване и прилагане.

ББР има бърз достъп до актуална, обща и специфична информация за най-новите промени в законодателната база на европейско ниво и нейното прилагане в областта на банките за развитие, като също така има възможност за участие в процеса на обсъждане на тези промени. Членството в международните специализирани асоциации предоставя възможност и за участие в семинари и срещи на високо ниво, с представители на ЕК и нейните дирекции.

От 2005 г. ББР е активен член на Европейската асоциация на публичните банки (ЕАПБ) – European Association of Public Banks. Членството в ЕАПБ спомага за обмяната на опит и най-добри практики между ББР и европейските публични банки.

ББР е пълноправен член в Мрежата на Европейските Финансови Институции (НЕФИ) – Network of the European Financial Institutions, в която влизат представители от 17 институции от различни европейски страни, от 2007 г. Мисията на НЕФИ е да се подобри обмена на информация и идеи, с цел улесняване достъпа до финансирането на МСП.

През 2016 г. ББР продължи участието си в дейността на Европейска асоциация на дългосрочните инвеститори (ЕЛТИ) – European Association of Long-term Investors. ББР е съучредител на тази организация.

ББР е акционер с 3 акции в капитала на ЕИФ и участва редовно в дискусиите на Групата на Финансовите институции-акционери, където се обсъждат основните насоки за развитие на дейността и политиката на ЕИФ. ББР участва в електронно гласуване по различни теми – приемане на нови акционери и други организационни въпроси.

УПРАВЛЕНИЕ НА БАНКАТА

Българска банка за развитие АД има двустепенна структура на управление, която се състои от Надзорен съвет и Управителен съвет. През 2016 г. не е имало промени в структурата на органите на управление.

През 2016 година Надзорният съвет на ББР (НС) има следния състав: Атанас Славчев Кацарчев – председател на НС, Кирил Миланов Ананиев - зам. председател и член на НС, Димитър Кирилов Димитров – член на НС.

Съставът на Управителния съвет на ББР през 2016 г. е следният: Ангел Кирилов Геков – Председател на УС и изпълнителен директор; Билян Любомиров Балев – зам. председател на УС и изпълнителен директор; Илия Василев Кирчев – Член на УС и Изпълнителен директор. Банката се представлява съвместно от всеки двама от тримата изпълнителни директори.

На лицата, управлявали Банката през 2016 г., са изплатени 1 169 хил. лв. Няма сключени договори по смисъла на чл. 240 “б” на Търговския закон между членовете на НС и УС или свързани с тях лица, от една страна, и Банката от друга страна, които да излизат извън обичайната им дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл.247, ал.2, т.4 от Търговския закон, на членове на НС и УС в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участие в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е както следва:

Членовете на НС на ББР имат следните участия в капитала или управлението на други дружества:

- Атанас Славчев Кацарчев - не участва в капитала и управлението на други дружества.
- Кирил Миланов Ананиев - не участва в капитала и управлението на други дружества.
- Димитър Кирилов Димитров е съдружник във „ПИ ДЖИ ДИ“ ООД (ЕИК: 175247211) и притежава 50% от дяловете в капитала на дружеството. То не извършва дейност. Г-н Димитров участва в управлението на „Еврохолд България“ АД, ЕИК 175187337, на длъжност: член на УС.

Членовете на УС имат следните участия в капитала или управлението на други дружества:

- Ангел Кирилов Геков участва в управлението на Национален гаранционен фонд ЕАД, ЕИК 200321435 като Председател на Съвета на Директорите.

Г-н Геков участва в управлението на „ПиСиЕй“ ООД, ЕИК 201477526 и притежава 25% от капитала на дружеството. Г-н Геков притежава 19% от капитала на „БУЛГАРПЛОД БГ ЧЕРИ“ ООД, ЕИК 200204916.

- Билян Любомиров Балев участва в управлението на Микрофинансираща институция Джобс ЕАД, ЕИК 201390740 като Председател на Съвета на Директорите.

Г-н Балев е съдружник във „Фининвест“ ООД и притежава 99% от капитала на дружеството. Дружеството е чуждестранно юридическо лице, учредено и съществуващо съгласно законите на Обединено Кралство Великобритания и Северна Ирландия. Г-н Балев е член на административния борд на Европейската асоциация на публичните банки (ЕАПБ) със седалище Брюксел. Г-н Балев е едноличен собственик на капитала и управляващ на дружество „Фин яхтинг” , учредено и съществуващо съгласно законите на Малта.

- Илия Василев Кирчев участва в управлението на Микрофинансираща институция Джобс ЕАД, ЕИК 201390740 като зам. председател на Съвета на Директорите.

Г-н Кирчев е член на орган на управление на следните дружества с нестопанска цел:

1. Фондация „Академия 2007“ гр. Кърджали, ЕИК 108688838;
2. Народно читалище “Др. Христо Аджаров 2010“ – Пловдив, ЕИК 175962774.

СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ НА ДЪРЖАВАТА

Собственик на ББР е българската държава, в резултат, от което Банката е свързано лице с държавните органи на Република България и дружествата, в които тя упражнява контрол. В бележка № 38 към индивидуалния финансов отчет на ББР за 2016 г. са представени сделките със свързани лица и дружества под общ контрол на държавата.

СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ И БИЗНЕС ЦЕЛИ. ФИНАНСОВИ ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ

ББР е основен инструмент и канал за провеждане на държавни политики в икономиката, в т.ч. в целеви сфери, региони, отрасли и социални групи. Банката взаимодейства интензивно с всички останали държавни структури с цел осигуряване на максимално въздействие на насочваните публични средства в подкрепа на развитието на икономиката.

Групата на ББР функционира в условията на пълна прозрачност и прилага най-добрите практики в управлението и банковата дейност. Основна цел във функционирането на Банката е да бъдат идентифицирани и анализирани сектори на икономиката, които изпитват затруднен достъп до финансиране и да предприеме мерки за улесняване на достъпа.

Улесняването на достъпа на МСП до банково финансиране не изчерпва основните приоритети във функциониране на ББР. Банката подпомага всички усилия на правителството за ускоряване на икономическия растеж на страната, като предоставя своята експертиза и осъществява действия във всички области на неговата икономическа политика, като подпомага усвояването на средствата по структурните фондове на ЕС за България, подпомага експортния потенциал и др.

Наред с изложеното, основен принцип в дейността на ББР е да допълва пазара, да не допуска изместване на традиционните търговски банки от пазара. Дейността на Банката има за цел единствено да компенсира съществуващ пазарен недостиг във финансирането на определени сегменти и с това да коригира рисковият им профил и насърчи търговските банки да развият експозицията си към тях.

Стратегическите цели на Групата на ББР са :

- Да подпомогне икономическия ръст чрез подкрепа на региони и сектори с констатиран пазарен недостиг и потенциал за растеж;
- Да стимулира икономическата активност на инвеститорите за модернизация на материалната и технологична база база и повишаване на конкурентоспособността на икономиката;
- Да подпомогне икономическия ръст чрез финансиране, в т.ч. синдикирано по характер, на мащабни, значими и/или инфраструктурни по характер проекти и инвестиции;
- Да подкрепя развитието на конкурентноспособни производства и сектори от икономиката с доказан потенциал;

- Да улесни, съвместно с останалите институции в страната, достъпа до финансиране на иновативни и новосформирани фирми;
- Да улеснява и подпомага насочването на капиталови потоци към българската икономика.

Търговската политика на ББР ще запази двата подхода за оказване подкрепа на МСП сектора в страната – директното кредитиране и индиректните програми. В допълнение, Банката ще се придържа стриктно към основните си принципи :

- Допълване на пазара и дистанциране от конкуренция с търговските банки;
- Провеждане на либерална ценова политика при адекватно покритие на поетите рискове.

По отношение на директното кредитиране Банката ще доразвие фокусирани продуктови линии, акцентиращи върху проблемни и нуждаещи се от подкрепа сфери на дейност на МСП. В тази връзка приоритети са предекспортно, експортно и мостово финансиране. Традиционно Банката ще продължи да предоставя финансиране за малкия и среден бизнес, при удължена първоначална срочност и релаксирани изисквания към обезпеченията.

Отчитайки спецификите, както на продуктовете линии, така и обстоятелството, че Банката развива лимитирана по мащаб мрежа от представителства, цитираните приоритети ще бъдат реализирани при използване на всички структури, в т.ч. и чрез създаване на предвиденият от ЗББР фонд за капиталови инвестиции.

Ключов приоритет на търговските усилия на Банката ще бъде развитието на програмите за индиректно финансиране на МСП сектора. Предлаганите програми ще бъдат значително разнообразени, в т.ч. като тематична насоченост и срочност. Ще бъдат разработени продуктови линии с по-голяма гъвкавост по отношение на матуриретна структура, лихвени равнища и пр., което да допринесе за по-лесното им адаптиране към динамичните пазарни условия, а оттук и до изискванията на банките-партньори. Основен акцент ще бъде съчетаването на предоставяне на ресурс с адекватно на целите на ББР споделяне на риска.

Банката счита, че в условия на висока ликвидност на банковия сектор поемането на инкременталния риск (допълнителният риск, който възпира търговските банки от финансиране), съвместно с банките партньори, би било ключов фактор за успеха на индиректните програми.

ББР ще взаимодейства с органите за управление на оперативни програми в България, като идентифицира съществуващи проблеми при финансирането на конкретни мерки и ще предлага решения за тяхното отстраняване, в т.ч. конкретни форми за финансирането им. С ускорен темп ще бъдат осъществени консултации с цел адекватното вписване на ББР в цялостния модел на управление на публичния ресурс, в подкрепа на развитието на реалния сектор. Банката счита участието си в него като съществена стъпка в повишаването на ефективността на мерките в подкрепа на българската икономика.

Основни, стратегически цели и политики на Банката в хоризонт 2017-2020, ще бъдат както следва:

- Реструктуриране на актива, с цел постигане на доминиращ принос на индиректното финансиране за сектора на МСП. Целевото съотношение на индиректно към директно финансиране е 60:40;
- Провеждане на устойчив процес за формиране и развитие на целеви продуктови линии, в рамките на двата основни подхода за финансиране на МСП;
- Консервативна оценка на поетите рискове и поддържане на високо ниво на покритие на проблемните вземания с провизии.

Банката възнамерява съществено да разнообрази източниците на финансиране. Очакванията са за увеличение на облигационните инструменти във формирането на пасива, като балансирането по отношение на международен и местен пазар ще бъде извършено текущо в зависимост от конкретните пазарни условия.

ББР ще продължи да подпомага инициативи на българската държава в подкрепа на икономическото и социално развитие на страната. През 2017 г. ще продължи дейността на ББР по осъществяването на Програма за саниране на многофамилни жилищни сгради.

СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА БАЛАНСА

Финансистът доц. Красимир Ангарски бе избран за член на Надзорния съвет на Българска банка за развитие АД на извънредно общо събрание на акционерите на 1 март 2017 г. Той влиза на мястото на Кирил Ананиев, който бе назначен за министър на финансите в служебното правителство. Промяната е извършена в съгласие със законовите разпоредби, тъй като в качеството си на министър в Министерство на Финансите, явяващо се принципал на ББР, Кирил Ананиев няма право да бъде член на Надзорния съвет на ББР.

Доц. Красимир Ангарски е роден през 1953 година в София. Завършва Висшия икономически институт „Карл Маркс“. От 1980 година работи в Министерството на финансите, като достига до поста директор на данъчното управление на Софийска област и на София. През 1994-1995 година доц. Ангарски е изпълнителен директор на Банковата консолидационна компания, участва в ръководството на различни държавни предприятия.

От 24 март до 21 май 1997 година е министър без портфейл в кабинета на Стефан Софиянски и участва активно в подготовката за въвеждането на валутен борд. След това става секретар по икономическите въпроси на президента Петър Стоянов.

През 2001-2004 година доц. Красимир Ангарски е изпълнителен директор на Банка ДСК, а в началото на 2005 година оглавява ДЗИ Банк. В началото на 2007 година става съветник в Пощенска банка. Преподава в Университета за национално и световно стопанство. Ръководител на групата за разработване на законите за валутния борд.

ВЪТРЕШЕН КОНТРОЛ

Вътрешният контрол включва следните компоненти:

(а) контролна среда – описание на контролната среда може да бъде намерено в т. VI. „Управление на риска“, секция 4. „Контролна среда“, и в т. XIX. „Декларация за корпоративно управление“, секция 3. „Контролна среда“ от този доклад.

(б) процес на оценка на рисковете на предприятието - описание на контролната оценка на рисковете на Банката може да бъде намерено в т. XIX. Декларация за корпоративно управление секции „Управление на риска“;

(в) информационна система, включително свързаните с нея бизнес процеси, съществени за финансовата отчетност, и комуникация - описание на информационната система на Банката може да бъде намерено в секции „Управление на риска“;

(г) контролни дейности - описание на контролните дейности на Банката може да бъде намерено в секции „Управление на риска“, в т. XIX. Декларация за корпоративно управление секции „Структура за управление на рисковете“, и „Комитети към УС“;

(д) текущо наблюдение на контролите - описание на текущото наблюдение и контрол на Банката може да бъде намерено в т. XIX. Декларация за корпоративно управление секции „Структура за управление на рисковете“, и „Комитети към УС“.

ДЕКЛАРАЦИЯ НА РЪКОВОДСТВОТО

Ръководството на Банката декларира, че приложеният годишен финансов отчет отразява достоверно имущественото и финансовото състояние на Банката към края на 2016 г., както и определянето на финансовия резултат за годината, в съответствие с действащото законодателство. Използвана е подходяща счетоводна политика, която е прилагана последователно. Направени са необходимите преценки, в съответствие с принципа на предпазливост, при съставяне на годишния финансово-счетоводен отчет към края на годината. Ръководството последователно използва приложимите счетоводни стандарти и годишният финансов отчет е съставен на принципа на действащо предприятие.

Ръководството на Банката полага усилия за поддържане на подходяща счетоводна система, която отговаря на действащите счетоводни стандарти. Годишният финансов отчет разкрива състоянието на Банката с разумна степен на точност.

Предприети са всички мерки за опазване активите на Банката, предотвратяване на измами и недопускане нарушаване на законите в страната и наредбите на БНБ за регулиране на банковата дейност.

Настоящият доклад за дейността е приет на 14.03.2017 г. от УС на Българска банка за развитие и е подписан от

ИЗПЪЛНИТЕЛНИ ДИРЕКТОРИ:

АНГЕЛ ГЕКОВ

БИЛЯН БАЛЕВ

ИЛИЯ КИРЧЕВ

Декларация за корпоративно управление

Принципи на корпоративното управление

Като финансова институция, създадена по силата на специален закон, и същевременно прилагаща всички регулаторни норми на БНБ и Европейското законодателство, и в изпълнение на мисията си да бъде устойчив инструмент на държавната политика за насърчаване на развитието на малкия и среден бизнес в България, Групата на ББР си е поставила за цел да бъде еталон за добро корпоративно управление и корпоративна отговорност, като последователно и стриктно спазва Националния Кодекс за Корпоративно Управление от 2007 година, Етичния Кодекс на ББР от 2013, Етичния Кодекс на Вътрешния Одит на Групата на ББР от 2015, законите и регулаторните изисквания в Република България, нормите на Европейското законодателство, както и добрите корпоративни и банкови практики.

Българска Банка за Развитие извършва услуги в качеството си на инвестиционен посредник съгласно разпоредбите на Закона за публично предлагане на ценни книжа (ЗППЦК). Като инвестиционен посредник Банката следва да отговаря на определени изисквания за защита на интересите на клиентите съгласно Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ) и Наредба 38 издадена от Комисията по Финансов Надзор (КФН). Банката също така следва да спазва изискванията на Директива 2014/65/ЕС за Пазарите на финансови инструменти (MiFID II) и Регламент 600/2014 на ЕС относно Пазарите на Финансови инструменти (MiFIR). Банката е създадена и прилага организация, свързана със сключването и изпълнението на договори с клиенти, с изискването на информация от клиенти, с воденето на отчетност и съхраняването на клиентски активи, съгласно изискванията на горепосочените национални и Европейски нормативни актове. Банката е изградила система от вътрешни правила и процедури за вътрешен контрол, които да осигурят пълното съответствие с нормативната уредба, посочена по-горе.

Група Българска банка за развитие (Групата), включва Българска банка за развитие АД (ББР) и нейните дъщерни дружества – Национален Гаранционен Фонд ЕАД (НГФ) и Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД (МФИ), в които ББР е едноличен собственик на капитала.

Освен включените в групата на ББР дъщерни дружества НГФ и МФИ Джобс, ББР не притежава значими преки или косвени акционерни участия (включително косвени акционерни участия чрез пирамидални структури и кръстосани акционерни участия) по смисъла на член 85 от Директива 2001/34/ЕО.

Българска банка за развитие АД

Българска банка за развитие АД (ББР, Банката) е създадена на 11.03.1999 г. като акционерно дружество под наименованието "Насърчителна банка" АД.

На 23.04.2008 г. е приет Закон за Българската банка за развитие (ЗББР). С него е уреден обхвата на дейността на Банката и на предвидените за учредяване нейни дъщерни дружества.

Седалището на Българска банка за развитие АД (ББР, Банката) е гр. София 1000, район "Средец", ул. "Дякон Игнатий" №1.

Към 31.12.2016 г. Българска банка за развитие АД няма открити клонове.

ББР е основен инструмент и канал за провеждане на държавни политики в икономиката, в т.ч. в целеви сфери, региони, отрасли и социални групи. Банката взаимодейства интензивно с всички останали държавни структури с цел осигуряване на максимално въздействие на насочваните публични средства в подкрепа на развитието на икономиката. Акценти в дейността на Банката са предекспортното, експортно и мостово финансиране. Традиционно Банката ще продължи да предлага инвестиционно по характер

финансиране за малкия и среден бизнес при удължена първоначална срочност и релаксирани изисквания към обезпеченията.

Банката е изпълнила изискванията на БНБ за минимално изискван акционерен капитал за упражняване на банкова дейност, както и капиталовите изисквания на ЗББР. Собствеността на капитала се разпределя както следва: 99,9999% се притежава от Република България, представлявана от Министерство на финансите, 0,0001% се притежава от Банка ДСК. Проведените стрес тестове и анализ на качеството на активите на банковите институции през 2016 година потвърдиха изключително високата капиталова адекватност и устойчивост на шокове на Групата, надхвърлящи многократно регулаторните изисквания.

Капиталът на Дружеството-майка (Банката) се състои от 6,017,735 броя обикновени, поименни акции с право на глас, всяка с номинал 100 лева. Акции на ББР не се котира на борсов пазар.

Със Закона за Българската банка за развитие е определено, че пакет не по-малко от 51% от акциите в капитала на Банката трябва да е държавна собственост, като акциите на Държавата в размер на не по-малко от 51% от регистрирания акционерен капитал са непрехвърляеми. Също така, специфично ограничение е установено относно състава на останалите акционери, извън българската държава, чрез Министерството на финансите. Такива могат да бъдат: Банката за развитие към Съвета на Европа, Европейската инвестиционна банка, Европейския инвестиционен фонд, както и други банки за развитие на държави-членки на Европейския съюз. Акции на Банката не могат да бъдат залагани, както и правата по тях не могат да бъдат предмет на прехвърлителни сделки.

ББР декларира по отношение придобиването на собствени акции по реда на чл. 187д и чл. 247 от Търговския закон, че такова придобиване не е извършвано, както и че няма придобити, притежавани или прехвърлени от членовете на съветите през годината акции и облигации на дружеството и че по силата на чл. 6 алинея 4 от Закона за ББР акциите от капитала на банката освен от българската държава могат да бъдат придобивани и притежавани от Банката за развитие към Съвета на Европа, Европейската инвестиционна банка и Европейския инвестиционен фонд, от банки за развитие от държави - членки на Европейския съюз. В тези случаи не се прилага чл. 31 от Закона за кредитните институции.

Съгласно чл. 6 алинея 4 от Закона за ББР, членовете на управителните и на контролните органи, прокуристите и висшия ръководен състав не могат да притежават акции, и не могат да им бъдат предоставени опции върху ценни книжа на ББР, и в следващи отчетни периоди не могат да възникнат договорености, в резултат на които в бъдещ период могат да настъпят промени в притежавания относителен дял акции от настоящи акционери.

Управлението на ББР се извършва в съответствие с чл. 5 от Закона за ББР, съгласно който Банката има двустепенна система на управление и правата на държавата в общото събрание на акционерите на банката се упражняват от министъра на финансите. Извън правомощията на министъра на финансите, промяна в Закона за ББР в качеството му на учредителен договор и правото да се емитират или изкупуват обратно акции е възможно с гласуването на нов закон или промяна на действащия закон от Народното Събрание. Съгласно този член, в качеството си на представляващ мажоритарния акционер в ББР, решения за намаление на капитала чрез обратно изкупуване на акции може да бъде взето от министъра на финансите.

През 2016 година ББР няма задължения по съществуващи или нови емисии ценни книжа.

Към 31.12.2016 няма висящи съдебни, административни или арбитражни производства, касаещи задължения или вземания на групата на ББР в размер на 10 на сто или повече от собствения капитал.

Групата на ББР не изготвя прогнозни финансови отчети.

Съгласно Устава, кредитната дейност на Банката е ориентирана към:

- Предекспортно и експортно кредитиране на малки и средни предприятия;
- Кредитиране чрез банки-посредници или пряко на други видове дейности на малки и средни предприятия;
- Рефинансиране на банки, кредитиращи малки и средни предприятия;
- Финансиране на инвестиции извън страната на малки и средни предприятия.

Банката предоставя и други видове кредити по ред, определен от Управителния съвет като експозиция към един клиент или група свързани клиенти, различни от кредитни институции, централни правителства и централни банки по смисъла на Регламент 575/2013/ЕС, след отчитане на ефекта от редуцирането на кредитния риск, не може да надвишава 10 (десет) на сто от приемливия (собствения) капитал на Банката. В случай на възникване на експозиция в нарушение на горния лимит и като следствие от бизнес комбинация и/или друга сделка, Управителният съвет уведомява Надзорния съвет и прави предложение за метода, срока и необходимостта от нейното регулиране, за което иска потвърждение от Надзорния съвет.

В подкрепа на развитието на икономиката и с цел предоставяне на финансова подкрепа за всеки бизнес, Банката може да финансира/рефинансира дружества със задължения, класифицирани в кредитния регистър при БНБ в групи „Необслужвани“ или „Загуба“ (или еквивалент на такава класификация, в случай на нормативни промени), към момента на кандидатстване за кредит от ББР, след потвърждение от Надзорния съвет.

Управителният съвет взема единодушно решение за формиране на експозиция към един клиент или група свързани клиенти, чийто размер надхвърля 5% от собствения капитал на Банката, при спазване изискванията на Закона за кредитните институции и вътрешните правила на Банката.

С оглед на специфичната си функция за провеждане на държавна политика на насърчаване, ББР приоритизира в дейността си програми и продукти за насърчаване на МСП, он-лендинг програми, експортно финансиране и финансиране по възложени мандати. Най-голямата кредитна експозиция на Банката предоставена на група свързани лица /извън банкови институции/ е в размер на 62 202 хил. лв. по амортизирана стойност (2015: 50 510 хил. лв.), което представлява 9.99% от собствения капитал на Банката (2015: 8.66%). Анализ на структурата на кредитния портфейл по сегменти е предоставена в индивидуалния финансов отчет.

Предвид специфичната дейност на Банката, към 31 декември 2016 г. средствата, привлечени от 20 най-големи небанкови депозанти представляват 97.26% от общата сума на задълженията към други клиенти (31 декември 2015 г.: 96.49%).

С оглед на специфичната си дейност, групата на ББР използва значително външно финансиране от международни финансови институции. Детайлна информация относно получените външни кредитни линии е оповестена в бележка 30 към годишния финансов отчет.

Национален гаранционен фонд ЕАД (НГФ)

Национален гаранционен фонд ЕАД (НГФ) е дружество, учредено на 12.08.2008 г. въз основа на Закона за Българската банка за развитие (ЗББР) и е регистрирано в Търговския регистър на 22.08.2008 г. Съгласно Закона за кредитните институции (ЗКИ) „Национален гаранционен фонд“ ЕАД е финансова институция, вписана през 2009 г. от БНБ в Регистъра по чл.3, ал.2 от Закона за кредитните институции (ЗКИ). В съответствие с Устава на дружеството, предметът на дейност е:

- издаване на гаранции за допълване на обезпечението по заеми на малки и средни предприятия;

- предлагане на други продукти на малки и средни предприятия, като: гаранция за участие в търг; гаранция за добро изпълнение; гаранция за авансово плащане; гаранция за изплащане на кредит на износител и други;
- издаване на гаранции за допълване на обезпечение по заеми на малки и средни предприятия, осъществяващи научноизследователска и развойна дейност и за внедряване на тези продукти и научни разработки в индустрията;
- други дейности, които не са забранени изрично от закона.

Седалището на Национален гаранционен фонд ЕАД (НГФ) е гр. София ул. "Дякон Игнатий" №1.

Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД (МФИ Джобс)

Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД (МФИ Джобс) е вписана в Търговския регистър на 14.01.2011 г. Предметът на дейност е микрофинансиране, в това число отпускане на микрокредити, придобиване от трети лица и отдаване под лизинг на промишлено оборудване, автомобили и други превозни средства, както и други вещи/финансов лизинг/, покупко-продажба и внос на такива вещи, консултантски услуги, търговско представителство и посредничество на местни и чуждестранни физически и юридически лица, извършващи дейността си в страната, както и всяка друга дейност, незабранена със закон.

Седалището на Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД (МФИ Джобс) е гр. София ул. "Дякон Игнатий" №1.

Управление на Риска на Групата на ББР

В хода на обичайната си дейност дружествата от Групата на ББР са изложени на различни финансови рискове, чието настъпване може да доведе до формиране на загуби и до влошаване на финансовата стабилност на Групата. Тези рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на контролни механизми, за да могат да бъдат управлявани и да се избягва концентрирането на неоправдан риск. Процесът на управление на рисковете е съществен за доходността и съществуването ѝ. Основните рискове, на които е изложена Групата, са кредитен, пазарен и операционен.

При управлението на риска, Групата се ръководи от принципите на консервативност, обективност и пълно съответствие с всички действащи национални и Европейски нормативни актове и регулаторни препоръки. В подкрепа на тази политика, Групата поддържа значително по-високи от регулаторно изискваните нива на ликвидни буфери и капиталова адекватност.

Кредитен риск

Кредитният риск е основният риск, на който е изложена ББР, поради което неговото управление е основно в дейността ѝ. Управлението на кредитния риск се извършва в съответствие със Закона за ББР и с действащите законови и подзаконови нормативни актове на Република България, регламентиращи кредитната дейност, както и съгласно утвърдените международни норми и установените добри банкови практики.

Групата използва модели за генериране на вътрешен рейтинг за оценката и управлението на кредитния (вкл. контрагентния) риск по експозициите. В Групата са създадени и функционират органи за наблюдение, контрол и оценка на качеството на кредитния портфейл. Въведени са процедури и механизми за текущо следене, отчитане и управление на кредитния портфейл, изискващи периодични, а при необходимост извънредни, доклади за финансовия и правен статус на всеки кредитополучател и задължените лица. При установяване на нови обстоятелства, които могат да доведат до промяна в рисковия профил на кредитополучателите, включително до увеличаване на риска от несъбираемост на

кредитната експозиция, се предприемат адекватни и съобразени с рисковите параметри на длъжника мерки.

При управлението на кредитния риск на Банката се съблюдава система от вътрешнобанкови лимити по икономически отрасли, по инструменти, както и други кредитни ограничения и лимити за концентрация, а резултатите от мониторинга за спазването им се докладват на компетентните органи. Системата от лимити се преразглежда и актуализира периодично.

Управлението на кредитния риск по поетите задбалансови (гаранционни) ангажименти от НГФ е на две нива – на ниво индивидуална сделка (гаранция) и на портфейлно ниво. Кредитният риск на индивидуално ниво се управлява, съгласно вътрешните правила и процедури за гаранционната дейност, като предложението за издаване на гаранция (поемане на гаранционен ангажимент) се преглежда и одобрява от риск мениджъра на дружеството преди издаване на потвърждение за гаранция от представляващите НГФ. По гаранционната схема по ПРСР има и второ ниво на одобрение – т.нар. Консултативен комитет, съставен от представители на МЗХ и ББР, който одобрява поемане на гаранционни ангажименти над 500 000 лв. На портфейлно ниво кредитният риск се управлява чрез въведени лимити за плащане (капове), ограничаващи ангажимента на НГФ да плати до определен дял от размера на портфейла от гаранции, издадени по дадена програма към дадена банка. Последващото управление на поетия от НГФ кредитен риск се осъществява чрез процедури за мониторинг, в рамките на които фондът може да изключи от гарантирания портфейл определени кредити, които не отговарят на специфични изисквания на подписаните гаранционни споразумения.

Политиката, която МФИ ДЖОБС е възприела с цел минимизиране на кредитния риск, е да прави предварителна оценка на кредитоспособността на клиентите, както и да изисква допълнителни обезпечения по лизинговите и кредитни договори, прехвърлените права на вземания – застраховки на лизинговите активи, вписване на лизинговите договори в ЦРОЗ, поръчителство, запис на заповед и особени залози върху вземания, както и ипотека на недвижимо имущество и/или залог на движими вещи при предоставяне на кредити.

Пазарни рискове на Групата на ББР

При управлението на валутния риск Групата на ББР следва принципа за поддържане на минимални открити валутни позиции, съгласно зададени лимити. Валутните позиции не се формират със спекулативна цел, а са следствие на валутни операции, възникващи в хода на обичайната банкова дейност. Групата на ББР не извършва съществени сделки и не държи значителни открити позиции във валути, различни от евро и лев. Докато курсът на лева е устойчиво фиксиран към еврото, еврото не се разглежда като валута, носеща валутен риск за паричните потоци и финансовата позиция на Групата.

За управлението на лихвения риск се изготвят регулярни отчети за финансовите активи и пасиви, разпределени във времеви интервали според тяхната чувствителност към промени в лихвените проценти. Към несъответствията по периоди се прилага оценка за очакваното изменение на лихвената крива, с което се измерва потенциалния риск за лихвения доход и капитала на Групата.

Рисковете в операциите на паричния и капиталов пазар се управляват със система от лимити, отразяващи рисковия профил на инвестициите и определени по параметри на портфейла, като контрагент, финансов инструмент, матуритет и др. Системата от лимити се преразглежда периодично, а изпълнението на лимитите е обект на ежедневно следене. Портфейлът ценни книги, формиран от дружествата от Групата с цел инвестиране на свободните средства, се характеризира с относително ниска дюрация, нисък лихвен риск и с относително ликвидни ценни книги, емитирани от надеждни институции, т.е. нисък ценови риск. Поради отсъствието на търговски портфейл съгласно регулаторните разпоредби не е заделен капитал за пазарен риск.

Ликвидността на Групата на ББР се управлява като стриктно се следят съотношения, индикиращи ликвидната позиция по периоди. Ликвидният риск се измерва чрез прилагане на допълнителни сценарии за паричните потоци от дейността.

Измерват се и се следят също така ликвидните буфери на Групата на ББР и допълнителните източници на финансиране при пазарни и идиосинкратични шокове. Спазването на лимитите за ликвидни съотношения се следи и докладва регулярно пред съответните органи.

Операционен риск

Управлението на операционния риск се извършва чрез стриктно наблюдение и регистриране на всички операционни събития, възникващи в дейността различните звена и процеси в дейността на Групата, като събитията, характеризирани се с по-голяма честота, както и тези с голям ефект, служат за основа на анализи на операционния риск в различни сценарии. Операционният риск е измерим и контролируем, като в процеса на работа се поддържа регистър на операционните събития, който служи като база за анализ и подобрене на процесите на работа и минимизиране на условията, които потенциално биха довели до операционни събития и загуба за Групата. Изчислява необходимия капитал за операционен риск, като използва подхода на базисния индикатор, съгласно приложимата регулаторна рамка.

Структура за управление на рисковете

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете, са следните:

За Дружеството-майка (Банката):

- Надзорен съвет – извършва общ надзор върху управлението на рисковете;
- Одитен комитет към Надзорния Съвет – в изпълнение на най-добрите практики за независим одитен контрол и изграждането на системата на трите стълба за контрол във финансовия сектор съгласно препоръките на Базел III;
- Управителен съвет – отговаря за общият подход за управление на рисковете и одобрява стратегиите, принципите и конкретните методи, техники и процедури за управление на рисковете;
- Комитет по риска – отговаря за контрола върху прилагането на политиките по управление на отделните видове риск и адекватността на рисковия профил на Банката на възложените и задачи;
- Комитет по управление на активите и пасивите (КУАП) – отговаря за стратегическото управление на активите и пасивите, и за управлението на пазарните рискове, вкл. ликвиден, свързани с тях;
- Комитет по провизиите – анализира кредитните сделки от гледна точка на управление на кредитния риск общо за кредитния портфейл, както и на ниво кредитни сделки и кредитополучатели;
- Изпълнителни директори и членове на УС – осъществяват текущ оперативен контрол по поддържане и спазване на определените лимити за конкретните видове риск и прилагането на разработените процедури;
- Централната банка осъществява допълнителен надзор върху управлението на рисковете в Банката чрез изискване на периодични регулаторни отчети и последващ контрол по спазването на нормативно определените максимални нива за експозиция към определени видове рискове.

За дъщерното дружество Национален гаранционен фонд (фондът):

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са следните:

- Надзорен съвет – Управителен съвет на ББР АД (Дружеството-майка) – извършва общ надзор върху управлението на рисковете;
- Съвет на директорите – отговаря за общия подход за управление на рисковете и одобрява стратегиите, принципите и конкретните методи, техники и процедури за управление на рисковете;
- Комитет по провизиите – анализира гарантираните портфейли от гледна точка на управление на кредитния риск общо за гарантирания портфейл, както и на ниво гаранционна сделка и получател на гаранция.
- Отдел «Риск и мониторинг» – осъществява мониторинг по отношение на гарантираните портфейли и обезпечението по кредитите. Най-малко веднъж годишно се извършва проверка на изпълняваните икономически и социални изисквания от МСП, ползващи гаранции от „Национален гаранционен фонд” ЕАД.

За дъщерното дружество Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД:

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са:

- Съвет на директорите – приема правила и процедури за управление на риска. Контролира рисковите фактори за дейността на Дружеството и взема решения в границите на своите правомощия. Също така анализира кредитните сделки на стойност над 100 хил. лв. от гледна точка на управление на кредитния риск при тяхното разрешаване;
- Кредитен комитет – текущо наблюдава и анализира кредитния и лизинговия портфейл на Дружеството от гледна точка на кредитния риск в т.ч. и по отделни сделки;
- Кредитен съвет – анализира кредитните и лизингови сделки от гледна точка на управление на кредитния риск при тяхното разрешаване и/или предоговаряне;
- Оперативно ръководство (Изпълнителен директор и Член на СД) – организира дейностите по прилагане на приетите от Съвета на директорите Правила за управление на риска. Създава организация на работа, която осигурява спазването на определените лимити и нива на риск. Контролира съответствието на използваните от съответните служители процедури по анализ, измерване и оценка на риска с притите от Съвета на директорите вътрешно-нормативни документи;
- Отдел Управление на риска – разработва и внедрява система за управление на риска. Изготвя и внася на Съвета на директорите периодични отчети с цел оценка на рисковете в дейността, в т.ч. спазването на лимити и докладва текущо на оперативното ръководство на Дружеството. Извършва първоначална и текуща проверка на методите за оценка на риска. Контролира входящите данни, необходими за оценката на риска, съгласно приложим метод на достоверност и достатъчност.

Банкови регулатори съгласно българското законодателство

В съответствие с изискванията на законите и подзаконовите нормативни актове, регулиращи банковата дейност в страната, ББР следва да спазва ограничения, свързани с определени съотношения при консолидираните си отчети. Към 31.12.2016 г. ББР е спазвала всички регулативни изисквания на БНБ и българското законодателство.

В дейността си Групата следва да спазва регулаторните изисквания за капиталова адекватност и същевременно да изпълнява общите цели, заложи при създаването ѝ – подкрепа на икономическата политика на страната и развитието на малък и среден бизнес. Стойностите на покритие на активите с капиталови буфери многократно превишават нормативно изискваните нива.

Контролна среда

ББР следва управленска философия и оперативен стил подчинени на принципите на консервативност при изпълнение на възложените по силата на Закона за ББР стратегически цели на банката. Във връзка с особената роля на банката като инструмент за провеждане на държавна политика, ръководството на банката е възприело подход на специализиран контрол по отношение на контролната среда, като в структурата на банката са създадени редица управления със специфични контролни функции – Управление „Риск“, Управление „Ликвидност“, Управление „Планиране, анализ и регулации“, Управление „Правно“, Отдел „Класифицирана информация“, Управление „Съответствие“. Наред с периодичната актуализация на вътрешно-нормативната база, този подход позволява на ръководството да предприема своевременни мерки за контрол на рисковете, наред с традиционните компоненти на контролната среда, осигурявани от прякото участие на ръководството на банката в изготвянето и верифицирането на финансовите отчети и дейността на Управление „Счетоводство“ и Управление „Вътрешен одит“, действащи в пълно съответствие с принципите на системата от трите контролни стълба, въведена с европейските нормативни актове.

Ръководството възлага възлагат правомощия и отговорностите за оперативната дейност в съответствие с детайлно разработена вътрешно-нормативна база, съобразено с действащото национално и европейско законодателство, като за гарантиране на взаимоотношенията по отчетността и докладването и йерархията на правомощията са изградени редица специализирани комитети към УС и НС на ББР, както е оповестено в Декларацията за Корпоративно Управление, представляваща неделима част от настоящия финансов отчет.

Банката е разработила вътрешно-нормативна база, която включва политика и комуникации, насочени към гарантиране, че целият персонал разбира целите на предприятието, знае по какъв начин индивидуалните действия на всеки са вътрешно обвързани и допринасят за тези цели, и кой и по какъв начин се отчита и за какво носи отговорност.

Банката е изградила информационна система, включително свързани с нея бизнес процеси, осигуряващи необходимото качество и контрол на финансовата отчетност и комуникация.

Управление „Вътрешен одит“ и Одитния Комитет към НС на банката осъществяват текущо наблюдение на контролите.

Управление на Групата на ББР

Българска банка за развитие АД има двустепенна структура на управление, която се състои от Надзорен съвет и Управителен съвет. През 2016 г. не е имало промени в структурата на органите на управление.

Надзорен съвет:

Атанас Кацарчев – Председател.

Атанас Кацарчев е данъчен и финансов консултант с дългогодишен управленски опит. Бил е заместник-министър на финансите, председател и член на управителни съвети на търговски дружества, в

момента е съветник на министъра на финансите. В периода 2001-2006 г. е член, а от 2006-2009 г. и председател на Надзорния съвет на ББР.

Кирил Ананиев - Зам.-председател

Кирил Ананиев е заместник-министър на финансите в служебния кабинет. В периода 1998-2009 г. е заместник-министър на финансите при три последователни правителства. Бил е също секретар по финансова политика в администрацията на Президента на Република България и съветник към Политическия кабинет на министър-председателя. В периода 2006-2009 г. е член на Надзорния съвет на Насърчителна банка (днес Българска банка за развитие). През 2017 година е назначен за служебен Министър на Финансите.

Димитър Димитров - Член на НС

Димитър Димитров е с доказан професионален и управленски опит в банковия сектор. Бил е изпълнителен директор на ОББ, заместник-министър на икономическото развитие, подуправител на БНБ, изпълнителен директор на БКК и др. От 2001 до 2011 г. е член на Управителния съвет на ББР.

В изпълнение на добрите практики за контрол и системата на трите стълба, препоръчвана в рамките на Базел III, към Надзорния Съвет функционира специализиран орган от Одитен Комитет, Комитет по Риска и Комитет по Възнагражденията.

	Комитет по Риска	Комитет по Възнагражденията
Атанас Кацарчев	Председател	Председател
Кирил Ананиев	Член	Член
Димитър Димитров	Член	Член

Одитен Комитет:

г-жа Валя Йорданова- Председател на Комитета

г-жа Русланна Радомирова – Член на Комитета;

г-н Огнян Тодоров - Член на Комитета.

Управителен съвет:

Ангел Геков - Председател на Управителния съвет и изпълнителен директор

Ангел Геков е с над 20-годишен опит в мениджмънта на финансови институции. Завършил е Юридическия факултет на Софийския университет Св. Климент Охридски. Специализирал е Финанси и банкиране за страните от ЦИЕ в Токио, Япония и кредитен анализ във Виена, Австрия. Професионалното си развитие започва в Стопанска банка през 1991 година. През 1997 г. оглавява управление "Кредитиране" в Булбанк. От 2001 до 2005 г. кариерата му преминава през позициите на изпълнителен директор на Росексимбанк, Общинска банка и Насърчителна банка (сега Българска банка за развитие). През последните три години, преди да се завърне в ББР, е член на УС и изпълнителен директор на Търговска Банка Д.

Билиан Балев - Зам.-председател на Управителния съвет и изпълнителен директор

Билиан Балев е завършил „Финанси и кредит“ в УНСС. В периода 1992–1995 г. преминава допълнителни курсове и квалификации последователно в САЩ, Великобритания и Чехия. Специализира в American Express Bank в Ню Йорк, а през 1995 г. получава квалификация по портфолио мениджмънт в Central European University, Прага. Кариерата му в банковия сектор започва през 1991 г. в Българска пощенска банка. В периода 1992-1995 г. заема позиции в Частна земеделска и инвестиционна банка, Финансово-брокерска къща София и Юнионбанк. От 1996 г. до 2001 г. е изпълнителен директор на Капман

АД. През 2001 г. става управител на компанията Нобел Адвзајзърс, а през 2004 г. – на Форем Консултинг България. От края на 2013 г. е изпълнителен директор на ББР.

Илия Кирчев - Член на Управителния съвет и изпълнителен директор

Илия Кирчев е магистър по "Финанси" от Университета за национално и световно стопанство. Кариерата му започва през 1995 г. в Агробизнесбанк в Пловдив. От 1999 г. до 2003 г. е управител на клон Пловдив на Алианц Банк България. От 2003 до 2005 г. заема ръководни позиции в Ейч Ви Би Банк Биохим. От 2005 г. до 2010 г. последователно оглавява два от пловдивските клонове на Юробанк България, а през 2011 г. става регионален мениджър за корпоративни клиенти в банката. От 2012 до 2013 г. е управител на клон Пловдив на Първа инвестиционна банка. Понастоящем е асистент във Висшето училище по агробизнес и развитие на регионите в Пловдив.

Комитети към УС

Управителният Съвет на ББР в изпълнение на действащото законодателство в България и ЕС и следвайки добрите банкови практики, е делегирал част от правомощията си на специализирани комитети - Комитет по Обезценки и Провизии, Комитет по Управление на Активите и Пасивите, и Комисия за разглеждане на жалби и сигнали.

От декември 2016 е прекратено съществуването на Комитета по Обезценки и Провизии и предстои вземане на решение от УС за прехвърляне правата и задълженията на този Комитет към Комитета по Управление на Активите и Пасивите. Ежемесечно се провеждат заседания на Комитета за управление на активите и пасивите (КУАП), на които се извършва преглед на основните показатели, имащи отношение към стратегическото управление на активите и пасивите в Банката. Основните функции на КУАП са да установява, управлява и наблюдава ликвидния риск на Банката, да определя стратегията по привличане на ресурс, да определя политиката на ценообразуване на кредитите, така че да се подсигури адекватен марж над цената на ресурса, да взема решения относно стратегическата ликвидност на Банката, с оглед осигуряване на редовно и навременно посрещане на текущите и бъдещи задължения, както в нормални условия, така и при ликвидна криза, да определя структурата на ликвидните буфери и източниците на допълнително финансиране. Материалите, които се разглеждат на заседанията на Комитета, заедно с протоколите от тях се предоставят на Управителния съвет на ББР своевременно след провеждане на всяко заседание. В посочените комитети освен членове на УС участват и ръководители на ключови звена в Банката:

	Комитет по Обезценки и Провизии	Комитет по Управление на Активите и Пасивите	Комисия за разглеждане на жалби и сигнали*
Ангел Геков		Член	
Билиан Балев		Председател	
Илия Кирчев		Член	Член
Началник Управление Риск		Член	
Началник Управление Правно			Член
Началник Управление Банкова сигурност			Член
Началник Управление Планиране, Анализ и Регулации	Председател	Член	Член
Началник Управление Вътрешен одит на групата			Член

Началник Управление Ликвидност		Член	
Началник Управление Корпоративно Банкиране			
Началник Управление Международни Финансови Институции		Член	
Главен експерт Управление Планиране, Анализ и Регулации, отговарящ за кредитен контрол	Член		
Заместник Началник Управление Риск		Член	
Главен експерт Управление Риск	Член		

* *Председателят на Комисията се избира от членовете за срок от една година.*

Банката се представлява съвместно от всеки двама от тримата изпълнителни директори.

През 2016 не са настъпили промени в основните принципи за управление на групата на ББР.

Договори със свързани лица, участващи в управлението и участие на членове на УС и НС в други дружества

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240 "б" на Търговския закон между членовете на НС и УС или свързани с тях лица, от една страна, и банката от друга страна, които да излизат извън обичайната им дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

През 2016 година между ББР и свързани лица, няма сключени сделки или предложения за сключване на такива сделки, които са извън обичайната дейност или съществено се отклоняват от пазарните условия, по които ББР или нейно дъщерно дружество е страна.

Няма съществени договори на дружеството, които пораждаат действие, изменят се или се прекратяват поради промяна в контрола на дружеството при осъществяване на задължително търгово предлагане, и доколкото съществува законово ограничение относно приемливия кръг акционери в ББР съгласно закона за ББР не се очаква да възникнат такива договори.

Групата на ББР няма практика да сключва и не е сключила споразумения между дружествата и управителните им органи или служители за изплащане на обезщетение при напускане или уволнение без правно основание или при прекратяване на трудовите правоотношения по причини, свързани с търгово предлагане.

Участието, по смисъла на чл.247, ал.2, т.4 от Търговския закон, на членове на НС и УС в търговски дружества, като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участие в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е както следва:

Членовете на НС на ББР имат следните участия в капитала или управлението на други дружества:

Атанас Славчев Кацарчев - не участва в капитала и управлението на други дружества.

Кирил Миланов Ананиев - не участва в капитала и управлението на други дружества.

Димитър Кирилов Димитров е съдружник във „ПИ ДЖИ ДИ“ ООД (ЕИК: 175247211) и притежава 50% от дяловете в капитала на дружеството. То не извършва дейност. Г-н Димитров участва в управлението на „Еврохолд България“ АД, ЕИК 175187337, на длъжност: член на УС.

Членовете на УС имат следните участия в капитала или управлението на други дружества:

Ангел Кирилов Геков участва в управлението на Национален гаранционен фонд ЕАД, ЕИК 200321435 като Председател на Съвета на Директорите. Г-н Геков участва в управлението на „ПиСиЕй“ ООД, ЕИК 201477526 и притежава 25% от капитала на дружеството. Г-н Геков притежава 19% от капитала на „БУЛГАРПЛОД БГ ЧЕРИ“ ООД, ЕИК 200204916.

Билиан Любомиров Балев участва в управлението на Микрофинансираща институция Джобс ЕАД, ЕИК 201390740 като Председател на Съвета на Директорите. Г-н Балев е съдружник във „Фининвест“ ООД и притежава 99% от капитала на дружеството. Дружеството е чуждестранно юридическо лице, учредено и съществуващо съгласно законите на Обединено Кралство Великобритания и Северна Ирландия. Г-н Балев е едноличен собственик на капитала и управляващ на дружество „Фин яхтинг“, учредено и съществуващо съгласно законите на Малта. Г-н Балев е член на административния борд на Европейската асоциация на публичните банки (ЕАПБ) със седалище гр. Брюксел, Белгия.

Илия Василев Кирчев участва в управлението на Микрофинансираща институция Джобс ЕАД, ЕИК 201390740 като зам. председател на Съвета на Директорите. Г-н Кирчев е член на орган на управление на следните дружества с нестопанска цел: Фондация „Академия 2007“ гр. Кърджали, ЕИК 108688838; Народно читалище „Др. Христо Аджаров 2010“ – Пловдив, ЕИК 175962774.

В бележка 13А към финансовия отчет е оповестена изчерпателна информация за пълния размер на възнагражденията, наградите и/или ползите на всеки от членовете на управителните и на контролните органи за отчетната финансова година, изплатени от емитента и негови дъщерни дружества.

Управление на дъщерните дружества

ББР е едноличен собственик на капитала на дъщерните дружества НГФ ЕАД и МФИ Джобс ЕАД.

Национален Гаранционен Фонд ЕАД

НГФ ЕАД има едностепенна система на управление – Съвет на директорите (СД), като през 2016 г. той е бил в състав от трима членове.

Съвет на директорите

Ангел Геков - Председател на Съвета на директорите

Самуил Шидеров - Заместник-председател на Съвета на директорите

Самуил Шидеров е изпълнителен директор на Националния гаранционен фонд. Има бакалавърска степен по "Банково дело" и магистърска степен по "Финанси" от Икономическия университет във Варна. Започва кариерата си в края на 2001 г. в СЖ Експресбанк, София. От 2003 до 2011 г. работи в дирекция "Управление на риска" в Райфайзенбанк България, където последователно е заемал длъжностите кредитен администратор, специалист проблемни кредити, завеждащ сектор и заместник-началник отдел. От октомври 2011 г. до декември 2012 г. е ръководител отдел в Банка ДСК. Той е изпълнителен директор на Националния гаранционен фонд от началото на 2013 г. На 18 юни 2015 г. Самуил Шидеров е избран за член на борда на директорите на Европейската асоциация на гаранционните институции (АЕСМ).

Александър Георгиев - Член на Съвета на директорите

Александър Георгиев е член на Съвета на директорите на Националния гаранционен фонд от март 2015 г. Магистър по „Икономика и управление на промишлеността“ от Стопанската академия „Димитър Апостолов Ценов“ в град Свищов. Има богат опит на експертни и ръководни позиции в сферата на застраховането и финансовите услуги.

Фондът се представлява, от които и да е двама от членовете на съвета на директорите заедно.

Членовете на СД на НГФ ЕАД не притежават акции на Фонда, както и нямат специални права за придобиване на такива акции.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240 “б” на Търговския закон между членовете на СД на НГФ ЕАД или свързани с тях лица, от една страна, и дружеството от друга страна, които да излизат извън обичайната им дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл.247, ал.2, т.4 от Търговския закон, на членове на СД на НГФ ЕАД в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е както следва:

Ангел Кирилов Геков е изпълнителен директор и председател на Управителния съвет на Българска банка за развитие АД. Г-н Геков участва в управлението на „ПиСиЕй“ ООД, ЕИК 201477526 и притежава 25% от капитала на дружеството. Г-н Геков притежава 19% от капитала на „БУЛГАРПЛОД БГ ЧЕРИ“ ООД, ЕИК 200204916.

Александър Георгиев е едноличен собственик на “КА СЕРВИЗ“ ЕООД, ЕИК 114672190, „Бранди БГ“ ЕООД, ЕИК 202605174, ЕТ „Александър Георгиев – Ей Джи“, ЕИК 824083350.

Самуил Павлов Шидеров и няма участия в други дружества или кооперации съгласно чл. 247 ал. 2 т. 4 от Търговския закон. Г-н Шидеров е член на борда на директорите на Европейската асоциация на гаранционните институции (European Association of Mutual Guarantee Societies – АЕСМ) – международна организация с нестопанска цел със седалище гр. Брюксел, Белгия.

Микрофинансираща Институция Джобс ЕАД

МФИ Джобс ЕАД също има едностепенна система на управление - Съвет на директорите (СД), който се състои от три члена.

Съвет на директорите

Билиан Балев - Председател на Съвета на директорите

Илия Кирчев - Зам.-председател на Съвета на директорите

Костадин Мунев - Член на Съвета на директорите и изпълнителен директор

Костадин Мунев притежава магистърска степен по финанси от Университета за национално и световно стопанство в София през 1996 г. През 2011 г. е избран за прокурист на Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД и ръководител на отдел Кредитиране и лизинг на дружеството, от април 2013 г. е член на СД, а от април 2014 г. е избран за Изпълнителен директор на Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД. Работил е като главен счетоводител на български предприятия и сдружения с нестопанска цел. Притежава богат опит в сферата на микрофинансирането придобит като мениджър финансов лизинг по проект JOBS на Програма за развитие на ООН в периода 2003 – 2010 г. Участник в редица международни конференции по теми, свързани с микрофинансирането и съавтор на публикации: „Ръководство за

микрокредитиране в Европа“, „От изключване към включване чрез микрофинансиране“, „Пазарно проучване на микрокредитирането за целите на Европейския Инвестиционен фонд – Международно проучване в Западна и Източна Европа: Доклад за България“. Владее английски и руски език.

Дружеството се представлява от които и да е двама от членовете на Съвета на директорите заедно.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240 “б” на Търговския закон между членовете на СД или свързани с тях лица, от една страна, и Дружеството от друга страна, които да излизат извън обичайната им дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл.247, ал.2, т.4 от Търговския закон, на членове на СД на Дружеството в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е както следва:

Билиан Любомиров Балев е изпълнителен директор и зам. председател на Управителния съвет на Българска банка за развитие АД. Също така г-н Балев е съдружник във „Фининвест“ ООД и притежава 99% от капитала на дружеството. Дружеството е чуждестранно юридическо лице, учредено и съществуващо съгласно законите на Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия. Г-н Балев е едноличен собственик на капитала и управляващ на дружество „Фин яхтинг“, учредено и съществуващо съгласно законите на Малта. Г-н Балев е член на административния борд на Европейската асоциация на публичните банки (ЕАПБ) със седалище гр. Брюксел, Белгия.

Илия Василев Кирчев е изпълнителен директор и член на УС на Българска банка за развитие АД. Г-н Кирчев е член на орган на управление на следните дружества с нестопанска цел: Фондация „Академия 2007“ гр. Кърджали, ЕИК 108688838; Народно читалище “Др. Христо Аджаров 2010“ – Пловдив, ЕИК 175962774.

Костадин Божиков Мунев няма участия в други дружества или кооперации съгласно чл. 247 ал. 2 т. 4 от Търговския закон.

Сделки със свързани лица и дружества под общ контрол на държавата

Собственик на ББР е българската държава, в резултат от което дружествата от Групата на ББР са свързани лица с държавните органи на Република България и дружествата, в които тя упражнява контрол. В консолидираните и индивидуални финансови отчети е предоставена детайлна информация относно сделките на Групата на ББР и на ББР със свързани лица и дружествата под общ контрол на държавата.

Стратегия за развитие и бизнес цели

ББР е основен инструмент и канал за провеждане на държавни политики в икономиката, в т.ч. в целеви сфери, региони, отрасли и социални групи. Банката взаимодейства интензивно с всички останали държавни структури с цел осигуряване на максимално въздействие на насочваните публични средства в подкрепа на развитието на икономиката.

Групата на ББР функционира в условията на пълна прозрачност и прилага най-добрите практики в управлението и банковата дейност. Основна цел във функционирането на Групата е да бъдат идентифицирани и анализирани сектори на икономиката, които изпитват затруднен достъп до финансиране и да предприеме мерки за улесняване на достъпа.

Улесняването на достъпа на МСП до банково финансиране не изчерпва основните приоритети във функциониране на ББР. Групата подпомага всички усилия на правителството за ускоряване на икономическия растеж на страната, като предоставя своята експертиза и осъществява действия във всички области на неговата икономическа политика, като подпомага усвояването на средствата по структурните фондове на ЕС за България, подпомага експортния потенциал и др.

Наред с изложеното, основен принцип в дейността на Групата е да допълва пазара, да не допуска изместване на традиционните търговски банки от пазара. Дейността на Групата има за цел единствено да компенсира съществуващ пазарен недостиг във финансирането на определени сегменти и с това да коригира рисковият им профил и насърчи търговските банки да развият експозицията си към тях.

Стратегическите цели на ББР са:

- Да подпомогне икономическия ръст чрез увеличаване експозицията си в подкрепа на региони и сектори на икономиката с подтиснат растеж;
- Да подпомогне икономическия ръст в региони чрез финансиране, приоритетно синдикирано по характер, на значими и инфраструктурни по характер, инвестиции;
- Да подпомогне развитието на конкурентноспособни производства и сектори от икономиката с доказан експортен потенциал;
- Да улесни, съвместно с останалите институции в страната, достъпа до финансиране на иновативни и новосформирани фирми;
- Да улеснява и подпомага насочването на капиталови потоци към българската икономика.

Социална отговорност и политика на многообразие

Българска банка за развитие вярва, че инвестицията в образованието и науката е инвестиция в бъдещето. Затова сме припознали като своя мисия подкрепата за търсещите знания, интелигентните, талантливите, амбициозните и обещаващи млади хора в България.

Кампанията „Научните чудеса на България“ е съвместна инициатива на в. „Стандарт“ и БАН, която се провежда за първи път през 2015 година. През 2016 година, Българска банка за развитие награди студента от Нов Български Университет Атанас Атанасов със специална награда в категория „Млади откриватели“ от кампанията „Научните чудеса на България“.

Националната кампания „Учи, за да работиш“ цели да съдейства за преодоляването на пропастта между търсене и предлагане на пазара на труда в България. Тази пропаст се задълбочава с всяка изминала година, тъй като бизнесът изпитва остър недостиг от професионално квалифициран персонал, който ще се задълбочава в следващите 10 –15 години, заради пенсионирането на старите работници и липсата на подготвени заместници. В същото време училищата произвеждат голям брой кадри със силно затруднена професионална реализация.

Кампанията се организира от в. „24 часа“ и предвижда широки дебати по темата, както и изработването на карта на сегашните професионални гимназии по региони и видове професии и карта на кадрите, от които бизнесът в България ще има нужда до 2030 г. Втората карта ще е мащабно национално изследване, което ще се организира в партньорство с национално представителните работодателски организации и ще даде визия за тенденциите на пазара на труда до 2030 г. Ползите от него ще са както за бизнеса, така и за самите работещи (вкл. учащите и техните родители).

Българска банка за развитие традиционно подкрепя отборите на Софийската математическа гимназия при участието им на международни състезания и олимпиади по математика, информатика и физика.

С оглед на изпълняването на строго специфични функции, както са възложени от Закона за ББР, Банката провежда политика на многообразие по отношение на административните, управителните и надзорните органи в рамките на делегираните от държавата правомощия. Банката се придържа стриктно към добрите практики на недискриминация по отношение на възраст, пол или образование и професионален опит, част от която политика е продължаващата успешна стажантска програма на Банката. През месеците юли-септември е проведена стажантска програма, по време на която след извършен подбор 13 стажанти са получили възможност да натрупат практически опит в стратегически звена на банката.

Философията на ББР е, че културата и изкуството обединяват, облагородяват, носят национална гордост и чувство за принадлежност. Част от усилията на банката са насочени към подкрепата на културни и изкуствоведски проекти, като приоритет е поставен върху инициативи, целящи съхранението и популяризирането на българското духовно и културно историческо наследство.

Банката подкрепя издаването на книга-албум, посветена на делото и живота на Васил Левски. Автори на изданието са Общобългарският комитет и фондация „Васил Левски“.

Съвместно със сдружение „Българска слава“ бе реализирана инициатива „Кольо Фичето – Майсторът на мостовете“ с цел популяризиране личността и делото на големия български строител, архитект и скулптор.

Групата на ББР организира фотоизложба с архивни кадри на сградата на финансовата институция. Експозицията е разположена на ул. „Дякон Игнатий“ 1 и се осъществява по повод откриването на новата централа на банката в столицата. Проектът запазва изцяло автентичната фасада на зданието от края на 19-и век, обявено за културен паметник с регионално значение.

Българска банка за развитие е възприела като своя кауза опазването и популяризирането на българското духовно и културно-историческо наследство. Банката подкрепя инициативи и събития в тази посока, като Националният фолклорен фестивал Лудогорие, който се провежда през 2015 г. в местността Пчелина.

ББР подкрепя кампанията „Чудесата на България“. Събитието се провежда ежегодно по инициатива на в. „Стандарт“ и цели популяризиране на българското културно-историческо наследство и насърчаване на вътрешния туризъм у нас.

Кауза на Групата на ББР е подкрепата за социално уязвими групи като деца, лишени от родителска грижа и лица в неравностойно положение. Възприемаме благотворителността като задължителен елемент не само на корпоративната социална отговорност, но и на ежедневието на всеки от нас и служителите на ББР са солидарни с тази идея.

Групата успешно си партнира с Национален фонд „Св. Никола“ при осъществяването на редица благотворителни инициативи. Банката подкрепя фонда при организирането на летни рехабилитационни лагери за деца с увреждания, лишени от родителска грижа, както и тематични екскурзии.

Дом за деца „Св. Николай“ при манастир „Св. Троица“ е една от институциите, които Българска банка за развитие традиционно подкрепя. Регулярно в банката се провеждат вътрешни кампании с цел набиране на средства за неотложните нужди на децата и младежите, живеещи в дома и защитените жилища в с. Якимово.

ББР е припознала „Българската Коледа“ като част от своята корпоративна социална отговорност и неведнъж е подкрепяла инициативата.

Част от философията на ББР е подкрепата за лица в неравностойно положение и спомагане за тяхната успешна интеграция в обществото. Това е и причината Българска банка за развитие да спонсорира обособяването на специален кабинет за работа с деца със специални образователни потребности в Целодневна детска градина „Мечо Пух“, гр. Стара Загора.

Българска банка за развитие подкрепя приложението на съвременни технологии в образователния процес и възможността за равен старт на всички деца. Следвайки тази концепция, ББР реши да спомогне за оборудването на компютърна зала в Дом за деца, лишени от родителска грижа „Асен Златаров“, гр. Враца, дарявайки шест компютъра в комплект с монитори, мишки и клавиатури.

През 2015 година бе приет „Наръчник за управление и развитие на човешките ресурси в групата на ББР“ синхронизиран с най-добрите практики в областта на УЧР. През 2016 стартира изпълнението на пакет „Социални мерки и преференции“, част от глава „Мотивация и задържане“ от Наръчника.

Приетата Социална програма на ББР включва: застраховка Живот, представително облекло, спортни дейности, еднократна добавка при встъпване в брак, раждане на дете, помощ при лечение. Бяха разработени и приети „Правила за оценка и промяна на трудовото възнаграждение на служителите в групата на ББР след изтичане срока на изпитване“ и „Карта за оценка на трудовото представяне по време на срока за изпитване на служителите“.

Групата акцентира върху непрекъснатата подкрепа за развитие и обучение на служителите, създавайки предпоставки за професионално израстване на финансови специалисти в рамките на единствената финансова група в България, която не приоритизира създаването на печалба, а е фокусирана върху социални цели. Групата на ББР не предприема действия в областта на научноизследователската и развойната дейност извън обучение на персонала.

Настоящата Декларация за корпоративно управление е неразделна част от Доклада за дейността, приет на 14.03.2017 г. от УС на Българска банка за развитие.

ИЗПЪЛНИТЕЛНИ ДИРЕКТОРИ:

АНГЕЛ ТЕКОВ

БИЛЯН БАЛЕВ

ИЛИЯ КИРЧЕВ

Доклад на независимия одитор

До акционерите

На „БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ“ АД

Доклад относно одита на индивидуалния финансов отчет

Мнение

Ние извършихме одит на приложения индивидуален финансов отчет на „БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ“ АД („Банката“), включващ индивидуален отчет за финансовото състояние към 31 декември 2016 година, индивидуален отчет за всеобхватния доход, индивидуален отчет за промените в собствения капитал и индивидуален отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и бележки към индивидуалния финансов отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният индивидуален финансов отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Банката към 31 декември 2016 година и за нейните финансови резултати от дейността и паричните й потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на индивидуалния финансов отчет“. Ние сме независими от Банката в съответствие с Етичния кодекс на професионалните счетоводители на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на индивидуалния финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Друга информация, различна от индивидуалния финансов отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, в т.ч. информация относно дейността на Банката, в ролята ѝ на инвестиционен посредник, и декларация за корпоративно управление, изготвени от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва индивидуалния финансов отчет и нашия одиторски доклад, върху него, която получихме преди датата на нашия одиторски доклад.

Нашето мнение относно индивидуалния финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на индивидуалния финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с индивидуалния финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

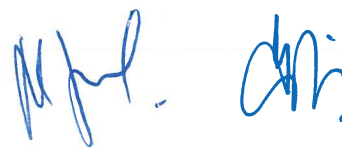
Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за индивидуалния финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и представянето на този индивидуален финансов отчет, който дава вярна и честна представа в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на индивидуалния финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Банката да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Банката или да преустанови дейността ѝ, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Банката.

Отговорности на одитора за одита на индивидуалния финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали индивидуалният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие със Закона за независимия финансов одит и МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този индивидуален финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в индивидуалния финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Банката.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Банката да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в индивидуалния финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Банката да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

iii

- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на индивидуалния финансов отчет, включително оповестяванията, и дали индивидуалният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига вярно и честно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

Допълнителни въпроси, които поставят за докладване Законът за счетоводството и Законът за публичното предлагане на ценни книжа

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на доклада за дейността, в т.ч. информацията относно дейността на Банката, в ролята ѝ на инвестиционен посредник, и декларацията за корпоративно управление, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно Указанията на професионалната организация на дипломираните експерт-счетоводители и регистрираните одитори в България-Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС), издадени и утвърдени от нейния Управителен съвет на 29 ноември 2016 година. Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството и в Закона за публичното предлагане на ценни книжа, (чл. 100н, ал. 10 от ЗППЦК във връзка с чл. 100н, ал. 8, т. 3 и 4 от ЗППЦК), приложими в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- а) Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен индивидуалният финансов отчет, съответства на индивидуалния финансов отчет.
- б) С изключение на посоченото по-долу, докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството и на чл. 100(н), ал. 7 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа.

iv

В доклада за дейността на Банката не е включена изискваната информация по т. 17 от Приложение 10 към Наредба 2/17.09.2003 г., във връзка с чл. 100(н), ал. 7, т. 2 от ЗППЦК.

- в) В декларацията за корпоративно управление за финансовата година, за която е изготвен индивидуалният финансов отчет, е представена изискваната съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100 (н), ал. 8 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа информация.

Становище във връзка с чл. 100(н), ал. 10 във връзка с чл. 100 н, ал. 8, т. 3 и 4 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа

На база на извършените процедури и на придобитото познание и разбиране на дейността на Банката и средата, в която тя работи, по наше мнение, описанието на основните характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска на Банката във връзка с процеса на финансово отчитане, което е част от доклада за дейността (като елемент от съдържанието на декларацията за корпоративно управление) и информацията по чл. 10, параграф 1, букви "в", "г", "е", "з" и "и" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 година относно предложенията за поглъщане, не съдържат случаи на съществено неправилно докладване.

Одиторско дружество „Ърнст и Янг Одит“ ООД:

Милка Начева-Иванова
Управител

Николай Гърнев
Регистриран одитор, отговорен за одита

15 март 2017 година
гр. София, България

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2016
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	Бележка	Към 31.12.2016	Към 31.12.2015
Активи			
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	16	78,521	343,853
Вземания от банки	17	274,011	249,860
Финансови активи държани за търгуване	22	-	305
Ценни книжа на разположение за продажба	21	264,368	220,180
Предоставени кредити и аванси на клиенти	18	722,744	633,677
Вземания от Републиканския бюджет	19	424,470	29,885
Активи, държани за продажба	26	4,657	8,712
Ценни книжа, държани до падеж	20	1,384	1,979
Други активи	27	150	722
Активи, придобити от обезпечения	27	11,372	4,714
Инвестиционни имоти	25	7,702	7,744
Инвестиции в дъщерни дружества	23	87,643	87,643
Имоти, машини и съоръжения, нематериални активи	24	33,698	24,555
Активи по отсрочени данъци	14	1,265	725
Общо активи		1,911,985	1,614,554
Пасиви			
Депозити от кредитни институции	28	43,737	842
Финансови пасиви, държани за търгуване	22	-	362
Текущи данъчни задължения		1,813	140
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	29	709,549	695,080
Провизии	32	3,319	1,642
Други пасиви	33	1,123	1,181
Привлечени средства от международни институции	30	379,998	178,723
Други привлечени средства	31	17,679	27,663
Общо пасиви		1,157,218	905,633
Собствен капитал			
Акционерен капитал	34	601,774	601,774
Неразпределена печалба		42,920	37,765
Преоценъчен резерв по ценни книжа на разположение за продажба	35	3,481	578
Резерви	35	106,592	68,804
Общо собствен капитал		754,767	708,921
Общо пасиви и собствен капитал		1,911,985	1,614,554

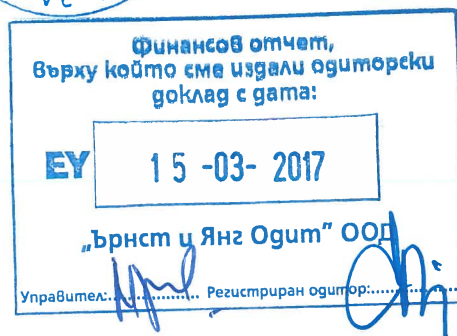
Приложените бележки от страници 7 до 82 са неделима част от този финансов отчет. Индивидуалният финансов отчет е приет от Управителния съвет на Българска банка за развитие АД на 14 март 2017 г.

Ангел Гяков
Изпълнителен директор

Билян Балев
Изпълнителен директор

Илия Кирчев
Изпълнителен директор

Иван Личев
Главен счетоводител

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2016
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	Бележка	2016	2015
Приходи от лихви	6	60,237	60,546
Разходи за лихви	6	(3,665)	(7,985)
Нетен лихвен доход	6	56,572	52,561
Приходи от такси и комисиони	7	2,314	1,991
Разходи за такси и комисиони	7	(35)	(32)
Нетен доход от такси и комисиони	7	2,279	1,959
Нетен доход от операции в чуждестранна валута	8	760	429
Нетна печалба/(загуба) от ценни книжа на разположение за продажба	9	20	(40)
Нетна печалба от финансови инструменти, държани за търгуване	10	45	309
Други приходи от дейността	11A	2,469	3,149
Други разходи за дейността	11B	(1,835)	(1,014)
Оперативен доход, преди обезценка		60,310	57,353
Разходи за персонала	13A	(8,382)	(8,542)
Общи и административни разходи	13B	(6,946)	(8,442)
Разходи за амортизации	24	(545)	(510)
Приходи от реинтегрирани обезценки и провизии	12	3,147	1,976
Печалба преди данъци		47,584	41,835
Разход за данък върху печалбата	14	(4,664)	(4,070)
Нетна печалба за годината		42,920	37,765
Друг всеобхватен доход			
<i>Статии, които не се прекласифицират в печалбата или загубата:</i>			
Актьорски печалби/(загуби) по планове с дефинирани приходи, нетно от данъци	34	23	(8)
<i>Статии, които впоследствие се прекласифицират в печалбата или загубата:</i>			
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение за продажба, нетно от данъци	15	2,903	595
Общо друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци		2,926	587
Общо всеобхватен доход за годината		45,846	38,352

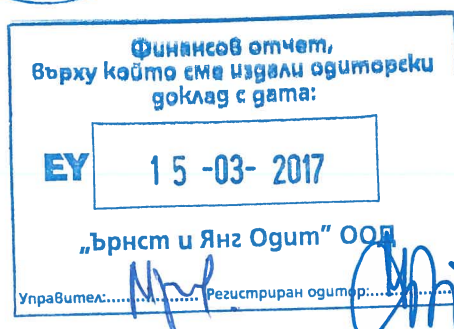
Приложените бележки от страници 7 до 82 са неделима част от този финансов отчет. Индивидуалният финансов отчет е приет от Управителния съвет на Българска банка за развитие АД на 14 март 2017 г.

Ангел Гелов
Изпълнителен директор

Билиан Балев
Изпълнителен директор

Илиян Кирчев
Изпълнителен директор

Иван Личев
Главен счетоводител

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
ЗА ГОДИНАТА ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2016

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	Акционерен капитал	Законови резерви	Допълнителни резерви	Преоценъчен резерв по ценни книжа на разположение за продажба	Неразпределена печалба	Общо
Към 1 януари 2015	601,774	54,327	11,717	(17)	6,016	673,817
Общо всеобхватен доход за периода						
Печалба	-	-	-	-	37,765	37,765
Друг всеобхватен доход, нетно от данъци	-	-	(8)	595	-	587
Общо всеобхватен доход за периода						
Сделки с акционери, отчетени в собствения капитал	-	-	(8)	595	37,765	38,352
Дивиденди към акционери	-	-	-	-	(3,248)	(3,248)
Трансфер между резерви въз основа на решение на акционерите	-	602	2,166	-	(2,768)	-
Общо сделки с акционери						
	-	602	2,166	-	(6,016)	(3,248)
Към 31 декември 2015	601,774	54,929	13,875	578	37,765	708,921
Общо всеобхватен доход за периода						
Печалба	-	-	-	-	42,920	42,920
Друг всеобхватен доход	-	-	23	2,903	-	2,926
Общо всеобхватен доход за периода						
Сделки с акционери, отчетени в собствения капитал	-	-	23	2,903	42,920	45,846
Трансфер между резерви въз основа на решение на акционерите	-	3,776	33,989	-	(37,765)	-
Общо сделки с акционери						
	-	3,776	33,989	-	(37,765)	-
Към 31 декември 2016	601,774	58,705	47,887	3,481	42,920	754,767

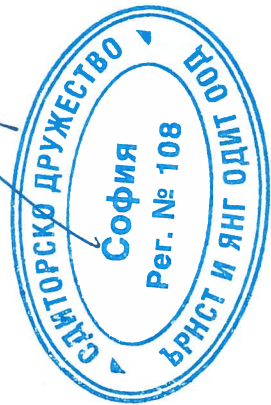
Приложените бележки от страници 7 до 82 са неделима част от този финансов отчет. Индивидуалният финансов отчет е приет от Управителния съвет на Българска банка за развитие АД на 14 март 2017 г.

Ангел Геков
Изпълнителен директор

Билиан Барев
Изпълнителен директор

Илиян Мирчев
Изпълнителен директор

Иван Личев
Главен счетоводител

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2016
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	<u>Бележка</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Парични потоци от оперативна дейност			
Печалба за годината		42,920	37,765
Корекции за:			
Приходи от дивиденди	11	(983)	(1,202)
Приходи от реинтегрирани обезценки на кредити	12	(5,108)	(1,565)
Разходи/(Приходи) за/от провизии по гаранции	12	1,542	(458)
Загуби от обезценки на ценни книжа на разположение за продажба	9	0	43
Загуби от преоценка на инвестиционни имоти	11	240	335
Загуби от обезценки и продажба на други активи	12	419	306
Печалби от преоценка на финансови инструменти, държани за търгуване		(312)	(155)
Нетна печалба от преоценка на валутни активи и пасиви	8	(58)	(195)
Разходи за амортизации	24	545	510
Балансова стойност на отписани активи	24	33	59
Разход за данък печалба	14	4,664	4,070
		43,902	39,513
Изменение на:			
Резервен обезпечителен фонд при БНБ	16	47	3
Вземания от банки		24,151	64,938
Кредити и вземания		(84,295)	16,489
Предоставени кредити на Републиканския бюджет		(394,585)	(29,885)
Ценни книжа на разположение за продажба		(41,285)	57,311
Финансови инструменти, държани за търгуване		(305)	760
Активи, държани за продажба	26	(2,755)	(11,722)
Други активи		(1,598)	109
Депозити от кредитни институции		41,664	(79,939)
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции		12,704	(131,767)
Други пасиви		420	85
Паричен поток използван в оперативна дейност		(401,935)	(74,105)
Получени дивиденди		52	46
Платени данъци от печалбата		(3,400)	(4,000)
Нетен паричен поток използван в оперативна дейност		(405,283)	(78,059)
Паричен поток от инвестиционна дейност			
Парични плащания за придобиване на имоти машини и съоръжения и нематериални активи		(9,749)	(4,564)
Постъпления от продажба на имоти машини и съоръжения и нематериални активи		28	67
Постъпления от падеж на ценни книжа, държани до падеж		610	-
Получени дивиденди от инвестиции в дъщерни дружества		930	1,156
Нетен паричен поток използван в инвестиционна дейност		(8,181)	(3,341)
Паричен поток от финансова дейност			
Платени дивиденди на собствениците на капитала		-	(3,248)
Платени суми по издадени облигационни заеми		-	(78,499)
Платени суми по други привлечени средства		(10,302)	(10,102)
Получени суми по други привлечени средства		-	173
Получени суми по привлечени средства от международни институции		285,435	7,762
Платени суми по привлечени средства от международни институции		(89,704)	(50,935)
Нетен паричен поток използван от/използван във финансова дейност		185,429	(134,849)

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД
 ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2016
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

Нетно намаление на паричните средства и паричните еквиваленти		(228,035)	(216,249)
Парични средства и парични еквиваленти в началото на периода	37	<u>421,137</u>	<u>637,386</u>
Парични средства и парични еквиваленти в края на периода	37	<u>193,102</u>	<u>421,137</u>

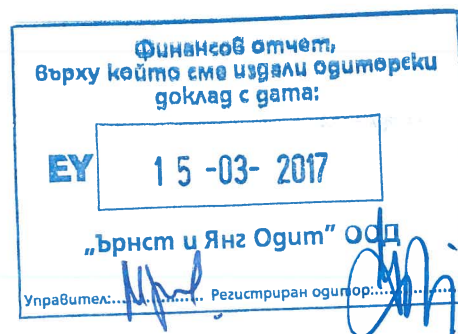
Приложените бележки от страници 7 до 82 са неделима част от този финансов отчет. Индивидуалният финансов отчет е приет от Управителния съвет на Българска банка за развитие АД на 14 март 2017 г.

 Ангел Геков
 Изпълнителен директор

 Билян Балчев
 Изпълнителен директор

 Илия Кирчев
 Изпълнителен директор

 Иван Личев
 Главен счетоводител

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2016
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА

Финансовият отчет на Българска банка за развитие АД („Дружеството“) за годината, приключваща на 31 декември 2016 г., е одобрен за издаване съгласно решение на Управителния съвет от 14 март 2017 г.

Българска банка за развитие АД е акционерно дружество, регистрирано в Търговския регистър с ЕИК 121856059, със седалище гр. София, област София-град, България и адрес на управление ул. Дякон Игнатий № 1. Финансовата година на Банката приключва на 31 декември.

Българска банка за развитие АД (ББР/Банката) е създадена на 11.03.1999 г. като акционерно дружество в България под наименованието „Насърчителна банка“ АД.

На 23.04.2008 г. е приет Закон за Българската банка за развитие (ДВ бр.43/29.04.2008 г.). С него е уредена структурата и обхвата на дейността на Банката, включително и на предвидените за учредяване нейни дъщерни дружества. По силата на този закон функциите, всички права и задължения са приложени към Насърчителна банка АД. Съгласно изискване на закона е проведено Общо събрание на акционерите (26.06.2008 г.), на което е променено наименованието ѝ на „Българска банка за развитие“ и уставът ѝ е приведен, в съответствие с новите законови изисквания към Банката.

Банката притежава лиценз за банкова дейност, издаден от Българска народна банка (БНБ) на 25.02.1999 г. и с последна актуализация от 16.11.2009 г. (поради новия закон за кредитните институции (ЗКИ)) и може да осъществява всички банкови операции, разрешени от българското законодателство. Банката също така е лицензиран инвестиционен посредник.

Банката е била създадена още от самото начало със специална цел - да подкрепя изпълнението на икономическата политика на държавата по отношение на финансиране развитието на бизнеса на малките и средни предприятия (МСП), включително за подкрепяне на техните възможности и инициативи за осъществяване на инвестиции и износ. С приемането на Закона за Българската банка за развитие през 2008 г. тази цел е допълнително доразвита в заложените по закон цели, принципи и обхват на дейност на Банката.

Кредитната дейност на Банката е ориентирана към: предекспортно и експортно кредитиране на малки и средни предприятия; кредитиране чрез банки-посредници или пряко на други видове дейности на малки и средни предприятия; рефинансиране на банки, кредитиращи малки и средни предприятия, финансиране на инвестиции извън страната на малки и средни предприятия.

Основните цели на Банката са подобряване, стимулиране и развитие на общия икономически, експортен и технологичен потенциал на малките и средни предприятия чрез улесняване на достъпа им до финансиране; привличане и управление на средносрочни и дългосрочни местни и чуждестранни ресурси, необходими за реализиране на икономическото развитие на страната; прилагане на схеми и инструменти за финансиране на публични инвестиции и проекти, които са приоритетни за икономиката на страната; привличане на средства и управление на проекти от международни финансови и други институции; привличане на средства и предоставяне на финансиране с цел намаляване на регионалните дисбаланси в страната; финансиране на проекти на местни компании, създаващи експорт, иновации, висока заетост и/или добавена стойност; финансиране на приоритетни сектори от икономиката, съгласно приетата правителствена политика за икономическо развитие.

Българска банка за развитие АД има двустепенна структура на управление, която се състои от Надзорен съвет (НС) и Управителен съвет (УС). През 2016 г. не е имало промени в структурата на органите на управление. Надзорният съвет и Одитният Комитет представляват лицата натоварени с общо управление.

През 2016 година Надзорният съвет на ББР (НС) има следния състав: Атанас Славчев Кацарчев – председател на НС, Кирил Миланов Ананиев - зам. председател и член на НС, Димитър Кирилов Димитров – член на НС.

Съставът на Управителния съвет на ББР през 2016 г. е следният: Ангел Кирилов Геков – Председател на УС и изпълнителен директор; Билян Любомиров Балеv – зам. председател на УС и изпълнителен директор; Илия Василев Кирчев – Член на УС и Изпълнителен директор.

Банката се представлява съвместно от всеки двама от тримата изпълнителни директори.

Към 31.12.2016 г., в Банката работят 153 служители (31.12.2015 г.: 151).

В Закона за Българската банка за развитие (2008 г.) е предвидено учредяването на две дъщерни акционерни дружества на Банката – Фонд за капиталови инвестиции и Национален гаранционен фонд (Бележка № 23).

Фондът за капиталовите инвестиции все още не е учреден към 31.12.2016 г.

Към 31.12.2016 г. Българска банка за развитие АД няма открити клонове.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

Приложими стандарти

Този индивидуален финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приложими в Европейския Съюз.

Този финансов отчет е изготвен на индивидуална основа. Банката изготвя консолидиран финансов отчет, съгласно Закона за счетоводство. Този индивидуален финансов отчет следва да се разглежда заедно с консолидирания финансов отчет.

База за изготвяне

Изявление за съответствие

Финансовият отчет на Дружеството е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Европейския съюз („МСФО, приети от ЕС“). Отчетната рамка „МСФО, приети от ЕС“ по същество е определената национална счетоводна база МСС, приети от ЕС, регламентирани със Закона за счетоводството и дефинирани в т.8 от неговите Допълнителни разпоредби.

Настоящият индивидуален финансов отчет е изготвен на база историческа цена с изключение на:

- Деривативни инструменти, които се отчитат по справедлива стойност;
- Инструменти, държани за търговия и други инструменти, които се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, при условие, че справедливата стойност може да бъде надеждно оценена;
- Инструменти на разположение за продажба, които се отчитат по справедлива стойност, при условие, че справедливата стойност може да бъде надеждно оценена;
- Инвестиционни имоти, активи държани за продажба и активи, придобити от обезпечения, които се отчитат по справедлива стойност, намалена с разходите за продажба и нетна реализируема стойност (която при активите придобити от обезпечения е справедлива стойност, намалена с разходите за продажба), при условие, че справедливата стойност може да бъде надеждно оценена.

Действащо предприятие

Ръководството на Банката е извършило оценка на способността на Банката да продължи да функционира като действащо предприятие и е уверено в наличието на достатъчни ресурси за продължаване на нормална дейност в обозримо бъдеще. В допълнение, Ръководството не вижда съществена несигурност, която би могла да постави под съмнение способността на Банката да продължи да действа като действащо предприятие. С оглед на горното, настоящите финансови отчети са изготвени на база действащо предприятие.

Степен на ликвидност и матуритетна структура

Банката представя индивидуалния отчет за финансовото си състояние най-общо по степен на ликвидност. Анализ относно възстановяването на активите или уреждането на пасивите в рамките на дванадесет месеца след датата на индивидуалния отчет за финансовото състояние (текущи) и след повече от 12 месеца след датата на индивидуалния отчет за финансовото състояние (нетекучи) е представен в приложенията към индивидуалния финансов отчет.

Съпоставимост на данните

Финансовият отчет предоставя сравнителна информация по отношение на предходния период.

Валута на представяне

Този индивидуален финансов отчет е представен в хиляди лева, функционалната валута на отчетната единица.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Приблизителни счетоводни оценки

Представянето на финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях. Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени по-долу.

Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност

а) Загуби от обезценка на кредити и аванси

Месечно, Банката извършва преглед на своите кредитни портфейли с цел да установи наличие и изчисли загубите от обезценката. При определяне на това дали да се включи загуба от обезценка в индивидуалния отчет за всеобхватния доход, ръководството на Банката преценява дали са налице и какви са видимите индикатори и данни, които посочват, че съществува измеримо намаление на очакваните парични потоци от кредитния портфейл като цяло, или респективно - намаление, свързано с конкретен кредит/компонент от този портфейл. Такива индикатори и данни са тези, които посочват съществуването на неблагоприятна промяна във възможностите за плащане от страна на кредитополучателите от определена група или от конкретен кредитополучател, или наличие на национални, икономически или други условия, които са свързани с определен риск за дадена група/вид кредити.

През 2016 г., с цел прецизиране на извършваните приблизителни оценки и допускания, се разшири обхвата на индивидуалния преглед и свързаните тестове за обезценка, включвайки всички кредити с изключение на тези за служители и кредитите за сдружения на собственици по линия на Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради.

При анализа на рисковете от загуби от обезценка и несъбираемост кредитите се групират и бяха обособени три рискови класификационни групи: "редовни", "наблюдавани" (над 30 дни просрочие), "необслужвани" (над 90 дни просрочие). През 2015 г. рисковите класификационни групи са четири: "редовни", "под наблюдение", „нередовни" и "загуба". Извършената промяна е в изпълнение на допълнени и изменени актове на ЕС относно банковата дейност и извършената съответна актуализация на вътрешно-нормативната база на Банката, както и постигане на по-плавен преход към МСФО 9. Основните показатели за определяне на рисковите групи са финансово състояние на длъжника и изпълнение на проекта, финансиран от кредита, проблеми в обслужването, включително просрочие на лихви и падежирани главници, източници за погасяване и предоставено обезпечение, като вид и възможност за реализация. Допълнително, за кредитите, приети за гарантиране от ЕИФ, се признава загуба от обезценка след приспадане на частта, поета от Фонда (Бележка № 4.1).

При определянето на схемата на бъдещите парични потоци, ръководството на Банката използва приблизителни оценки, преценки и предположения на базата на историческия си опит за загуби от активи, които притежават сходни характеристики на кредитен риск, както и на обективни доказателства за обезценка на портфейла от неизкрystalизирала в конкретен негов компонент, загуба. Аналогичен подход се използва и за оценка на ниво индивидуална кредитна експозиция, като се взема предвид и качеството на обезпеченията. Методологията и използваните предположения, за извършване на приблизителна оценка на размера и периода за получаване на бъдещите парични потоци, се преглеждат редовно, за да се минимизират разликите между направената приблизителна оценка на загубите и размера на действителните загуби (Бележка № 12, 18).

През 2016 г. ,е извършен ретроспективен исторически анализ на реалните загуби по кредити с цел да се актуализира прилаганият процент за обезценка на кредити на портфейлен принцип. Вследствие на този анализ и на разширения обхват на индивидуалния преглед за обезценка , прилаганият процент за обезценка на портфейлна основа е в размер от 0%.(2015: 2.04%).

б) Оценка на финансови инструменти на разположение за продажба, некотиран на фондов пазар

Банката класифицира като финансови активи на разположение за продажба притежавани от нея инвестиции под формата на акции в дружества/предприятия (под 20% в капитала им) в непублични дружества, които са придобити с цел установяване и развитие на стопански отношения от значение за нея. Ръководството е преценило и приело те да се оценяват по цена на придобиване (себестойност), тъй като не съществуват достатъчно надеждни източници и методи за определяне на техните справедливи стойности и заради специфичния, затворен начин на търгуването им, до момента, в който възникнат нови обстоятелства, позволяващи формиране на разумни предположения и достоверна оценка на справедливата им стойност.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност (продължение)

б) Оценка на финансови инструменти на разположение за продажба, некотирани на фондов пазар (продължение)

Към края на всеки отчетен период, Банката прави анализ и преценка дали съществуват индикатори за обезценка на нейните инвестиции. Като основен индикатор се приема значително и продължително намаляване на собствения капитал на дружеството/предприятието в което е инвестирано, вкл. под нивото на регистрирания основен акционерен капитал. В тези случаи обезценката се определя със съдействието на лицензиран оценител, но най-малката сума, която се отчита е разликата между цената на придобиване (себестойността) и оценката на участието по метода на собствения капитал, вкл. с допълнителни корекции на нетните активи, при необходимост. В случаите на частични продажби през отчетния период на подобни акции, останалите в индивидуалния отчет за финансовото състояние на Банката издадени от същия емитент се преоценяват по цена, по която е извършена продажбата (Бележка № 9, 21).

в) Обезценка на финансови инструменти на разположение за продажба, котирувани на фондов пазар

Към 31.12.2016 г., Банката е направила подробен сравнителен анализ на промените в движението на борсовите цени на националния фондов пазар по отношение на притежаваните от нея акции на публични дружества.

За инвестициите в дружества, чиито акции са регистрирани за търговия на Българската фондова борса, ръководството е извършило проучване и анализи и счита, че могат да се оценяват последващо по справедлива стойност, определяна директно на база реализирани сделки на борсовия пазар през последния месец на финансовата година (Ниво 1). Допълнително, приложените цени са анализирани за тенденцията в поведението на борсовите цени на съответните ценни книжа поне за последните три месеца на годината, и респективно до датата на издаване на индивидуалния финансов отчет. (Бележка № 9, 15, 21).

За всички инвестиции в ценни книжа на разположение за продажба, държани от Банката повече от една година спрямо датата на придобиване, е направен и специален анализ на наблюдаваното движение/волатилност на борсовите им цени и на справедливите им стойности, определени по алтернативни оценъчни методи, за период до 18 месеца спрямо 31 декември, за да се определи дали са налице условия за продължителна и съществена обезценка.

г) Провизии по издадени банкови гаранции

Банката извършва преглед на своите условни ангажименти с цел да установи дали са възникнали събития, които да потвърждават в голяма степен вероятността да изтекат ресурси на Банката за погасяване на задължение. В случай на възникнали събития, Банката провизира задължението си до стойността на бъдещите си разходи, свързани с изходящите потоци от стопански изгоди/плащания. Тези разходи/загуби се определят на база на настоящата стойност на бъдещите нетни парични потоци, представляващи разликата между задължението за плащане и евентуалните входящи потоци от последващи регресни искове към трети лица (Бележка № 12, 36).

д) Актюерски изчисления

При определяне на настоящата стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани методи и изчисления на актюери, базирани на предположения за смъртност, текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор, които ръководството е приело за разумни и адекватни за Банката (Бележка № 33).

е) Оценка на инвестиционни имоти

При определяне на справедливата стойност на инвестиционните имоти са използвани становища и оценки от лицензирани независими оценители, които ръководството е приело за разумни и адекватни за Банката. Оценките са направени, използвайки различни подходи за оценка – метод на възстановителната стойност, метод на капитализиране на доходите, метод на пазарните сравнения, като за всеки метод е определена тежест за достигане на крайната справедлива стойност на инвестиционните имоти към края на отчетния период. (Бележка № 25).

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност (продължение)

ж) Активи, придобити от обезпечения

Активите, придобити от обезпечения включват активи, които са били държани за продажба (в резултат на придобити обезпечения по кредити), но които не са били реализирани в предвидения 12 месечен срок и са били рекласифицирани в Активи, придобити от обезпечения. Тези активи се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализируема стойност. Нетната реализируема стойност се определя на базата на оценки от лицензирани независими оценители, които ръководството е приело за разумни и адекватни за Банката.

з) Справедлива стойност на финансовите инструменти

Когато справедливите стойности на финансовите активи и пасиви в индивидуалния отчет за финансовото състояние, не могат да бъдат получени от активни пазари, те се определят с помощта на различни техники за оценяване, които включват използването на математически модели. Базовите данни за тези модели са извлечени от индикатори, които се наблюдават на финансовите пазари, където това е възможно, в противен случай се правят допускания за установяване на справедливи стойности. Допусканията вземат предвид фактори, свързани с ликвидност, волатилност за по-дългосрочни деривативи и дисконтни проценти, предсрочни плащания и предположения за неизпълнение, свързани с ценни книжа, обезпечени с активи.

2.1 Промени в счетоводните политики и оповестявания

Счетоводните политики на Банката са последователни с тези, прилагани през предходния отчетен период, с изключение на следните изменени МСФО, възприети от 1 януари 2016 г.

МСС 16 Имоти, машини и съоръжения и МСС 38 Нематериални активи (Изменения) – разяснение на допустимите методи на амортизация

Измененията разясняват принципа на МСС 16 и МСС 38, че приходите отразяват икономическите ползи получени в резултат на оперирането на бизнеса (от който активът е част), като цяло, а не икономическите ползи само от използването на актива. В резултат на това е недопустимо определянето на амортизацията на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи на бази, свързани с генерираните приходи. Възприемането на измененията не е оказало влияние върху финансовото състояние или резултати от дейността на Банката.

МСС 16 Имоти, машини и съоръжения и МСС 41 Земеделие (Изменения) - Многогодишни култури

Съгласно измененията многогодишните култури са в обхвата на МСС 16 и се оценяват според изискванията на МСС 16, т.е. според възприетата счетоводна политика по модела на цената на придобиване или по модела на преоценената стойност при последващо оценяване. Земеделската продукция от многогодишни култури (например плодовете на овощно дърво) остават в обхвата на МСС 41. Правителствените помощи за многогодишни култури се отчитат по МСС 20 Счетоводно отчитане на правителствени дарения и оповестяване на правителствена помощ, вместо по МСС 41. Възприемането на измененията не е оказало влияние върху финансовото състояние или резултати от дейността на Банката.

МСС 19 Доходи на наети лица (Изменение) - Вноски от наетите лица

Изменението касае вноските от наети или трети лица в пенсионни планове с дефинирани доходи. Целта му е да опрости осчетоводяването на вноските, които не зависят от прослужения стаж, като например, вноски от наети лица, които се изчисляват като фиксиран процент от работната заплата. Възприемането на изменението не е оказало влияние върху финансовото състояние или резултати от дейността на Банката.

МСФО 11 Съвместни споразумения (Изменение): Счетоводно отчитане на придобиване на участие в съвместна дейност

Добавени са насоки за отчитане на придобиване на участие в съвместна дейност, която представлява бизнес по смисъла на МСФО. Банката не е имала участия в обхвата на това изменение.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.1 Промени в счетоводните политики и оповестявания (продължение)

МСФО 10, МСФО 12 и МСС 28: Инвестиционни предприятия: Прилагане на освобождаването от изготвяне на консолидиран финансов отчет (Изменения)

Измененията разясняват, че освобождаването от представяне на консолидиран финансов отчет важи за компания-майка, която е дъщерно дружество на инвестиционно предприятие, което оценява всички дъщерни дружества по справедлива стойност. Също така, измененията уточняват, че единствено дъщерно дружество, което не отговаря, само по себе си, на дефиницията за инвестиционно предприятие и предоставя услуги по подпомагане на дейността на инвестиционното предприятие в групата, подлежи на консолидация. Всички други дъщерни дружества на инвестиционното предприятие се оценяват по справедлива стойност. Измененията в МСС 28 Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия позволяват инвеститор, който прилага метода на собствения капитал, да запази оценяването по справедлива стойност по отношение на своите дъщерни дружества. Възприемането на измененията не е оказало влияние върху финансовото състояние или резултати от дейността на Банката.

МСС 1 Представяне на финансови отчети: Оповестявания (Изменения)

Измененията са свързани с насърчаване на дружествата да прилагат професионална преценка при избора на информация, която да се оповести и начина на представянето ѝ, и поясняват съществуващите изисквания на МСС 1. Измененията касаят същественост, последователност на бележки, междинни суми и разбивки, счетоводни политики и представяне на компоненти на другия всеобхватен доход, свързани с инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал. Измененията в МСС 1 не засягат финансовото състояние или резултати от дейността на Банката.

МСС 27 Индивидуални финансови отчети (Изменение)

Изменението позволява използването на метода на собствения капитал при отчитането на инвестиции в дъщерни предприятия, съвместно контролирани предприятия и асоциирани предприятия в индивидуалния финансов отчет. Тъй като Банката не отчита инвестиции в дъщерни дружества по метода на собствения капитал в индивидуалния си финансов отчет и няма съвместно контролирани предприятия и асоциирани предприятия, изменението няма отражение върху неговото финансово състояние и резултати от дейността.

Годишни подобрения в МСФО – Цикъл 2010-2012 година

Обобщение на измененията по съответните стандарти е представено по-долу:

- МСФО 2 Доходи на базата на акции – променени са дефинициите на 'условия, даващи право на упражняване' и 'пазарни условия'. Добавени са дефиниции за 'условие за изпълнение на определени показатели' и 'условие за прослужване на определен период';
- МСФО 3 Бизнес комбинации – дават се разяснения относно отчитането на условно възнаграждение във връзка с бизнес комбинация;
- МСФО 8 Оперативни сегменти – изискват се допълнителни оповестявания на преценките на ръководството, направени по отношение на групирането на оперативни сегменти и се дават уточнения за равнието на общата сума на сегментните активи и общо активите на отчитащото се предприятие;
- МСФО 13 Оценяване на справедлива стойност – уточнява се взаимодействието с МСФО 9 по отношение на краткосрочните вземания и задължения;
- МСС 16 Имоти, машини и съоръжения – изменението изисква при преценка на дълготраен материален актив, неговата отчетна стойност да бъде коригирана по подходящ начин съобразно преоценената балансова стойност, докато натрупаната амортизация да бъде изчислена като разликова величина между отчетната стойност и балансовата стойност на актива, след приспадане на натрупаните загуби от обезценка;
- МСС 24 Оповестяване на свързани лица – разяснява се, че управляващо дружество, което предоставя ключов ръководен персонал на отчитащото се предприятие, се счита за свързано лице. Съответно, е необходимо да се оповести възнаграждението/непогасеното задължение за извършване на управленски услуги;
- МСС 38 Нематериални активи – същите изменения както в МСС 16 по-горе.

Възприемането на посочените по-горе изменения в стандартите няма ефект върху настоящия финансов отчет на Банката.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.1 Промени в счетоводните политики и оповестявания (продължение)

Годишни подобрения в МСФО – Цикъл 2012-2014 година

Обобщение на измененията по съответните стандарти е представено по-долу:

- МСФО 5 Нетекущи активи, държани за продажба и преустановени дейности – уточнява се, че промяната на начина на освобождаване от актива (продажба или разпределение към собствениците) не се счита за нов план за освобождаване от актива, а представлява продължение на първоначалния план;
- МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестявания – дават се примери за продължаващо участие във финансов актив и изискваните оповестявания в съкратен междинен финансов отчет;
- МСС 19 Доходи на наети лица – дават се разяснения по отношение на параметрите определящи дисконтовия процент при изчисление на дългосрочни задължения.
- МСС 34 Междинно финансово отчитане – разяснява се, че изискваните оповестявания е необходимо да се съдържат или в междинните финансови отчети, или, чрез препратка, да могат да бъдат проследени до друга междинна информация (например доклад на ръководството), която следва да е на разположение на потребителите при същите условия и по същото време.

Възприемането на посочените по-горе изменения в стандартите няма ефект върху настоящия финансов отчет на Банката.

2.2 Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано

По-долу са представени накратко публикуваните стандарти, които все още не са действащи или не са приложени по-рано от Банката към датата на издаване на настоящия финансов отчет. Оповестено е как в разумна степен може да се очаква да бъдат повлияни оповестяванията, финансовото състояние и резултатите от дейността, когато Банката възприеме тези стандарти за първи път. Това се очаква да стане, когато те влязат в сила.

МСФО 9 Финансови инструменти: Класификация и оценяване

МСФО 9 влиза в сила за годишни периоди започващи на или след 1 януари 2018 г., като се позволява по-ранното му прилагане. Финалната версия на МСФО 9 Финансови инструменти обхваща всички фази на проекта по разработване на МСФО 9 и заменя МСС 39 Финансови инструменти: Признание и оценяване и всички предишни редакции на МСФО 9. Стандартът въвежда нови изисквания относно класификация и оценяване, обезценка и отчитане на хеджиране.

През 2016 г. Банката е стартирала процес на подготовка за въвеждане на МСФО 9 като предстои през 2017 г. да бъде създадена организация за подготовка и въвеждане на необходимите промени във вътрешно-нормативната база и създаване на необходимата техническа осигуреност за съответствие с изискванията на новия стандарт. През месец декември 2016 г. беше извършено и обучение от квалифицирани експерти на над 30 ключови служителя от различни управления в Банката. През следващата година този процес ще продължи и ще бъде финализиран, като се осъвременят всички вътрешно-нормативни документи, направят инвестиции в специализиран софтуер и надграждане на съществуващите системи, съгласно изискванията на стандарта. Банката предстои да проведе консултации за назначаване на външен консултант и да избере информационно-техническо решение за осигуряване на съответствие с изискванията на МСФО 9, като първата стъпка от процеса ще включва анализиране и оценка на ефектите от този стандарт върху бъдещото финансово състояние и резултати от дейността.

МСФО 15 Приходи по договори с клиенти

Стандартът влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г., като се позволява по-ранното му прилагане. МСФО 15 въвежда модел от пет стъпки, който е приложим към приходите по договори с клиенти (с малки изключения), независимо от типа на сделката или дейността. Стандартът ще се прилага и по отношение на признаването и оценяването на печалби и загуби от продажба на някои нефинансови активи, които произтичат от нерегулярни дейности (например продажба на имоти, машини и съоръжения или нематериални активи). Ще се изискват по-детайлни оповестявания, включително разбивки на общите приходи, информация за отделните задължения за изпълнение, изменение в салдата на отчетените активи и пасиви по договори с клиенти, както и ключови преценки и оценки. Банката ще анализира и оцени ефектите от възприемането на този стандарт върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.2 Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано (продължение)

МСФО 15 Приходи по договори с клиенти (Разяснения)

Разясненията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Целта на разясненията, е да се изяснят намеренията, при разработването на МСФО 15, по отношение на отчитането на идентифицираните задължения за изпълнение, изменение в текста на принципа „отделно разграничим“, анализ на договорености за продажби за определянето дали дружеството действа като принципал или като агент, както и прилагането на принципа за контрол, нови изисквания за лицензите предоставяйки допълнителни насоки за отчитане на интелектуалната собственост и авторските права. Разясненията също предоставят допълнителни практически насоки за прилагането на пълен ретроспективен подход и модифициран ретроспективен подход при преминаване към МСФО 15. Разясненията все още не са приети от ЕС. Банката ще анализира и оцени ефектите от възприемането на тези разяснения върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

МСФО 16 Лизинг

Стандартът влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г. МСФО 16 определя принципите за признаване, оценяване, представяне и оповестяване на лизинг и за двете страни по договор, т.е. клиента („лизингополучател“) и на доставчика („лизингодател“). МСФО 16 изисква лизингополучателите да отчитат повечето лизинги в баланса и да прилагат единен модел при отчитането на всички лизингови договори, с някои изключения. Отчитането при лизингодателите не се променя по същество. Стандартът все още не е приет от ЕС. Банката ще анализира и оцени ефектите от възприемането на този стандарт върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

Изменения в МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия:

Продажба или вноска на активи със страни по сделката инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие

Измененията разглеждат установеното несъответствие между изискванията на МСФО 10 и МСС 28 при продажба или вноска на активи със страни по сделката инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие. Признава се пълната печалба или загуба, когато сделката касае бизнес и част от печалбата или загубата, когато сделката касае активи, които не представляват бизнес. Влизането в сила на това изменение е отложено за неопределено време от БМСС в зависимост от резултатите от неговия проучвателен проект, касаещ отчитане по метода на собствения капитал. Измененията все още не са приети от ЕС. Банката не очаква тези изменения да имат ефект върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

МСС 12 Данъци върху дохода (Изменения) – Признаване на отсрочени данъчни активи за нереализирани загуби

Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2017 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Измененията дават разяснения относно отчитането на отсрочените данъчни активи за нереализирани загуби, за да се преодолее различията, които възникват в практиката при прилагането на МСС 12 по отношение на: приспадаеми временни разлики, възникващи при преоценка на дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност; възстановяване на активи по стойност, по-голяма от тяхната балансова стойност; наличие на вероятна бъдеща облагаема печалба; комбинирано спрямо индивидуално оценяване. Измененията все още не са приети от ЕС. Не се очаква измененията да имат ефект върху бъдещите финансови отчети на Банката.

МСС 7 Отчет за паричните потоци (Изменения) – Инициатива по оповестяване

Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2017 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Целта на тези изменения е да позволи на потребителите на финансови отчети да оценят промените на пасивите, произтичащи от финансова дейност. Измененията изискват оповестявания, които позволяват на инвеститорите да оценят промените на пасивите, произтичащи от финансова дейност, включително промени, произтичащи от парични потоци и непарични промени. Измененията все още не са приети от ЕС. Не се очаква измененията да имат ефект върху бъдещите финансови отчети на Банката.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.2 Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано (продължение)

МСФО 2 Плащане на базата на акции (Изменения): Класификация и оценяване на сделки с плащане на базата на акции

Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Измененията предвиждат изисквания за: счетоводното отчитане на ефектите от условията за упражняване и неупражняване върху оценяването на сделки с плащане на базата на акции, уреждани с парични средства; за плащане на базата на акции с възможност за нетно от задълженията за данък при източника уреждане и за изменения на условията за плащане на базата на акции, което променя класификацията от сделка уреждана с парични средства в сделка, уреждана чрез издаване на инструменти на собствения капитал. Измененията все още не са приети от ЕС. Не се очаква измененията да имат ефект върху бъдещите финансови отчети на Банката.

МСФО 4 Застрахователни договори (Изменения): Прилагане на МСФО 9 Финансови инструменти с МСФО 4 Застрахователни договори

Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г. Целта на измененията е да преодолее несъответствието между датите на влизане в сила на МСФО 9 и очаквания нов застрахователен стандарт МСФО 17 Застрахователни договори. Дружествата, които издават застрахователни договори все още ще могат да възприемат МСФО 9 на 1 януари 2018 г. С измененията се въвеждат два алтернативни подхода - подход за временно освобождаване и подход на припокриване. Временното освобождаване позволява на дружествата да отложат датата на възприемане на МСФО 9. Подходът на припокриване позволява на дружествата, които прилагат МСФО 9 от 2018 г. да премахнат от печалбата или загубата ефекта, произтичащ от някои счетоводни несъответствия, които могат да възникнат от прилагането на МСФО 9 преди МСФО 17. Измененията все още не са приети от ЕС. Не се очаква измененията да имат ефект върху бъдещите финансови отчети на Банката.

КРМСФО 22 Отчитане на сделки и авансови плащания по сделки в чуждестранна валута

Разяснението влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г., като се позволява по-ранното му прилагане. Разяснението разглежда въпроса за определяне на датата на сделката за целите на определянето на спот валутния курс, който ще се използва за превалутиране на актива, прихода или разхода (или част от тях) при първоначалното им признаване, което е свързано с отписването на непаричен предплатен актив или отсрочен приход, произтичащи от платено или получено авансово плащане по сделка в чуждестранна валута. Разяснението все още не е прието от ЕС. Банката ще анализира и оцени ефектите от разяснението върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

МСС 40 Инвестиционни имоти (Изменения): Прехвърляне на инвестиционен имот

Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Измененията дават разяснения относно прехвърляния от или към инвестиционен имот при промяна в намеренията на ръководството само когато има доказана промяна в използването. Измененията все още не са приети от ЕС. Не се очаква измененията да имат ефект върху бъдещите финансови отчети на Банката.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.2 Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано (продължение)

Годишни подобрения в МСФО – Цикъл 2014-2016 година

В цикъла 2014-2016 година от проекта за годишни подобрения в МСФО, БМСС публикува изменения, касаещи три стандарта, които ще влязат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2017 г. / 1 януари 2018 г. Обобщение на измененията по съответните стандарти е представено по-долу:

- МСФО 1 Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане - заличаване на краткосрочните освобождавания от изискванията за предприятията, прилагащи за първи път стандартите. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г.);
- МСФО 12 Оповестяване на участия в други предприятия - поясняване на обхвата на изискването за оповестяване в МСФО 12 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2017 г.), и
- МСФО 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - оценяване на предприятието, в което е инвестирано по справедлива стойност (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г.).

Годишни подобрения в МСФО – Цикъл 2014-2016 година все още не са приети от ЕС. Банката ще анализира и оцени ефекта от измененията върху бъдещите си финансови отчети.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА

Финансови инструменти

Финансови активи

Банката първоначално признава заеми и вземания и депозити на датата, на която те са възникнали. Всички други финансови активи (включително активи отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби) се признават първоначално на датата на търгуване, на която Банката е станала страна по договорните условия на инструмента.

Банката отписва финансов актив, когато договорните права за паричните потоци от актива са погасени, или Банката прехвърли правата за получаване на договорените парични потоци от финансовия актив в сделка, според която значителна част от всички рискове и изгоди от собствеността на финансовия актив са прехвърлени. Всяко участие в прехвърлен финансов актив, който е създаден или задържан от Банката, се признава като отделен актив или пасив.

Финансови активи и пасиви се нетират и нетната стойност се представя в индивидуалния отчет за финансово състояние тогава и само тогава, когато Банката има правно основание да нетира сумите и има намерение или да урежда на нетна база, или да реализира актива и да уреди пасива едновременно.

Банката има следните не-деривативни финансови активи: заеми и вземания, и финансови активи на разположение за продажба и финансови активи държани до падеж.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби

Един финансов актив се класифицира като отчитан по справедлива стойност в печалби и загуби ако е дериватив, държан за търгуване или е определен като такъв при първоначално признаване. Финансови активи се определят като такива отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби ако Банката управлява такива инвестиции и взема решения за покупка и продажба на базата на тяхната справедлива стойност, според документираната стратегия за управление на риска или за инвестициите на Банката. Свързаните разходи по сделката се признават в печалба и загуба, когато възникнат. Финансовите активи отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби се оценяват по справедлива стойност и всички свързани промени, включително доходи от дивиденди, се отчитат в печалби и загуби.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Финансови инструменти (продължение)

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби (продължение)

При първоначалното придобиване, ръководството на Банката определя дали един финансов актив ще се държи за търгуване. Обикновено ръководството определя като такива деривативите.

Деривативите са финансови инструменти:

- чиято стойност се променя в отговор на промени в лихвен процент, цена на ценна книга, цена на стока, валутен курс, индекс на цени или лихвени проценти, кредитен рейтинг или кредитен индекс, или друга променлива;
- които не изискват първоначална нетна инвестиция или изискват малка първоначална нетна инвестиция в сравнение с други видове договори, които реагират по подобен начин на промени в пазарните условия;
- които са платими на бъдеща дата.

Когато при сключване на конкретна деривативна сделка Банката определя конкретна позиция за хеджиране и са изпълнени всички изисквания на МСС 39, съответния дериватив се отчита като такъв за хеджиране. Деривативи, които не отговарят на критериите за хеджиране, се отчитат като държани за търгуване.

Деривативните финансови инструменти се признават първоначално по цена на придобиване (включително разходите по сделката) и впоследствие се преоценяват по справедлива стойност. Деривативите се отчитат като активи, когато справедливата им стойност е положителна и като пасиви, когато е отрицателна.

Заеми и вземания

Заеми и вземания са финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не са котираны на активен пазар. Такива активи се признават първоначално по справедлива стойност плюс всички пряко съотносими разходи по сделката. След първоначално признаване заемите и вземанията се оценяват по амортизирана стойност, като се използва метода на ефективния лихвен процент, намалена със загуби от обезценка. Ефективният лихвен процент е лихвата, която точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания или постъпления за периода на очаквания живот на финансовия инструмент или, когато е подходящо за по-къс период, до балансовата стойност на финансовия актив или на финансовия пасив. При изчисляване на ефективния лихвен процент, Банката оценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия на финансовия инструмент, но не взема предвид бъдещи загуби по кредити.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Финансови инструменти (продължение)

Заеми и вземания (продължение)

Изчислението включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите, които са неразделна част от ефективния лихвен процент.

Банката взема предвид доказателства за обезценка на заеми и вземания за всеки конкретен актив с изключение на вземанията от служители и тези възникнали по линия на НПЕЕМЖС (Бележка 3: Обезценка на финансови активи). След проведен задълбочен преглед на качеството и тест за обезценка на редовните експозиции, Банката установи, че към 31.12.2016 няма индикации за колективна обезценка на кредитния портфейл.

Загубата от обезценка се изчислява като разликата между отчетната стойност на даден финансов актив и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент. Загуба от обезценка се признава в печалби и загуби и се отразява в корективна сметка намаляваща кредитите и вземанията. Когато събитие, настъпило след признаването на обезценка, намалява загубата от обезценка, това намаление се отразява обратно през печалби и загуби.

Заеми и вземания включват пари и парични еквиваленти, вземания от банки, кредити и аванси на клиенти, вземания от Републикански бюджет и търговски и други вземания.

Споразумения за продажба и обратно изкупуване

Ценните книжа, обект на договори за обратно изкупуване, не се отписват от индивидуалния отчет за финансово състояние. Ценните книжа, купени по силата на договори за обратна продажба („обратни репо-сделки“), се отразяват като вземания от банки. Разликата между продажната цена и покупната цена на обратното изкупуване се третира като лихва и се отразява по метода на ефективната лихва за срока на репо-договорите.

Финансови активи на разположение за продажба

Финансовите активи на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, които са определени като такива на разположение за продажба или не са класифицирани в никоя от предходните категории. Финансовите активи на разположение за продажба се признават първоначално по справедлива стойност плюс пряко свързаните разходи по сделката. След първоначално признаване те се оценяват по справедлива стойност и промените в тази стойност, различни от загуби за обезценка (Бележка 3: Обезценка на финансови активи), и валутни курсови разлики от дългови инструменти на разположение за продажба, се отчитат в другия всеобхватен доход, и се представят в резерв за справедлива стойност в собствения капитал. Когато една инвестиция се отпише, натрупаните печалби и загуби в друг всеобхватен доход се прекласифицират в печалби и загуби.

Финансовите активи на разположение за продажба включват капиталови и дългови ценни книжа.

Финансови активи, държани до падеж

Когато Банката има положителното намерение и възможност да държи дългови ценни книжа до падеж, тогава те се класифицират като финансови активи, държани до падеж. Държаните до падеж финансови активи се признават първоначално по справедлива стойност плюс всички пряко свързани разходи по сделката. След първоначално признаване, финансовите активи, държани до падеж, се оценяват по амортизирана стойност, по метода на ефективния лихвен процент, намалена със загуби от обезценка.

Финансови активи държани до падеж включват дългови ценни книжа.

Активи на доверително управление

Банката предоставя доверителни услуги, които водят до държане на или инвестиране в активи от името на клиенти. Активите държани на доверително управление, освен ако са изпълнени определени критерии за признаване, не са показват във финансовите отчети на Банката, тъй като не представляват активи на Банката.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Финансови инструменти (продължение)

Финансови активи (продължение)

Активи на доверително управление (продължение)

Българска Банка за Развитие извършва услуги в качеството си на инвестиционен посредник съгласно разпоредбите на Закона за публично предлагане на ценни книжа (ЗППЦК). Като инвестиционен посредник Банката следва да отговаря на определени изисквания за защита на интересите на клиентите съгласно Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПИ) и Наредба 38 издадена от Комисията по Финансов Надзор (КФН). Банката също така следва да спазва изискванията на Директива 2014/65/ЕС за Пазарите на финансови инструменти (MiFID II) и Регламент 600/2014 на ЕС относно Пазарите на Финансови инструменти (MiFIR). Банката е създадена и прилага организация, свързана със сключването и изпълнението на договори с клиенти, с изискването на информация от клиенти, с воденето на отчетност и съхраняването на клиентски активи, съгласно изискванията на горепосочените национални и Европейски нормативни актове. Банката е изградила система от вътрешни правила и процедури за вътрешен контрол, които да осигурят пълното съответствие с нормативната уредба, посочена по-горе.

Рекласификация на финансови активи

В сила от 1 юли 2008, Банката има право да прекласифицира, при определени условия, недеривативни финансови активи извън категорията държани за търгуване в категориите държани за търгуване, кредити и аванси, или държани до падеж. От същата дата е допустима и рекласификация при определени условия на финансови инструменти от категорията държани за търгуване в категорията кредити и аванси. Рекласификацията се отчита по справедлива стойност към датата на рекласификация, която става новата амортизирана стойност.

За финансови активи класифицирани извън категорията държани за търгуване, всички предишни печалби или загуби по актива признати в капитала се амортизират в печалба или загуба за остатъчния живот на инвестицията, използвайки ефективен лихвен процент. Всяка разлика между новата амортизирана стойност и очакваните парични потоци също се амортизира за остатъчния живот на актива, използвайки ефективен лихвен процент. Ако активът впоследствие бъде категоризиран като обезценен, то стойността отчетена в капитала се прехвърля в Отчета за Всеобхватния доход.

В редки случаи, Банката може да рекласифицира недеривативен търговски инструмент извън категорията държани за търгуване в категорията кредити и аванси, ако той отговаря на изискването да бъде третиран като кредити и аванси и Банката има намерението и способността да държи финансовия актив в обозримо бъдеще или до падежа му. Ако финансовият актив е рекласифициран и Банката впоследствие повиши очакванията си за получени парични потоци от актива в резултат на подобрената възможност за получаване на тези парични потоци, ефектът от това повишение се признава като промяна в ефективния лихвен процент от датата на признаване на промяната. Рекласификацията се извършва по преценка на Ръководството и се определя индивидуално за всеки инструмент. Банката не рекласифицира финансови инструменти в справедлива стойност в печалбата или загубата (ССПЗ) след първоначалното им признаване.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви, които не са деривативни инструменти или не са определени при придобиването им за отчитане по справедлива стойност в печалбата или загубата, се отчитат по амортизирана стойност. Първоначално те се признават по "себестойност", т.е. справедливата стойност на получените парични потоци при възникване на пасива, намалени с разходите по сделката. Впоследствие всяка разлика между нетните парични потоци и остатъчната стойност се признава в печалбата или загубата за периода по метода на ефективната лихва за срока на пасива. Финансовите пасиви, отчетени от Банката като депозити, привлечени средства и издадени ценни книжа, се представят по амортизирана стойност.

Ефективният лихвен процент е лихвата, която точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания или постъпления за периода на очаквания живот на финансовия инструмент или, когато е подходящо за по-къс период, до балансовата стойност на финансовия актив или на финансовия пасив. При изчисляване на ефективния лихвен процент, Банката оценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия на финансовия инструмент, но не взема предвид бъдещи загуби по кредити. Изчисляването включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите, които са неразделна част от ефективния лихвен процент.

Финансовите активи и пасиви се нетират и нетната стойност се представя в индивидуалния отчет за финансовото състояние тогава и само тогава, когато Банката има правно основание да нетира сумите и има намерение или да урежда на нетна база, или да реализира актива и да уреди пасива едновременно.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Финансови инструменти (продължение)

Отписване на финансови инструменти

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва, когато:

- договорните права върху паричните потоци от финансовия актив са изтекли;
- договорните права за получаване на парични потоци от финансовия актив са прехвърлени, или договорните права за получаване на парични потоци от финансовия актив са запазени, но е поето договорно задължение за плащане на всички събрани парични потоци, без съществено отлагане, на трета страна по сделка за прехвърляне, при което:
 - а) Банката е прехвърлила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив или
 - б) Банката нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, но не е запазила контрола върху него.

Когато Банката е прехвърлила договорните си права за получаване на парични потоци от финансовия актив и нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, но е запазила контрола върху него, тя продължава да признава прехвърления финансов актив до степента на продължаващото си участие в него. В този случай, Банката признава и съпътстващо задължение. Прехвърленият актив и съпътстващото задължение се оценяват така че да отразяват правата и задълженията, които Банката е запазила.

Степента на продължаващото участие, което е под формата на гаранция за прехвърления актив, се оценява по по-ниската от първоначалната балансова стойност на актива и максималната стойност на възнаграждението, което може да се наложи да бъде възстановено от Банката.

Финансов пасив се отписва от индивидуалния отчет за финансовото състояние, когато той е погасен, т.е. когато задължението, определено в договора, е отпаднало или е анулирано или срокът му е изтекъл. Замяната на съществуващ финансов пасив с друг дългов инструмент от същия заемодател със съществено различни условия, или същественото модифициране на условията на съществуващ финансов пасив, се отчита като отписване на първоначалния финансов пасив и признаване на нов финансов пасив. Разликата между балансовите стойности на първоначалния и новия пасив, се признава в индивидуалния отчет за всеобхватния доход.

Обезценка на финансови инструменти

Финансов актив, който не се отчита по справедлива стойност в печалби и загуби, се преглежда към всяка отчетна дата, за да се прецени дали съществуват обективни доказателства че е обезценен. Един финансов актив е обезценен ако има обективни доказателства за обезценка в резултат от едно или повече събития, възникнали след първоначалното признаване на актива, и това събитие на загуба е засегнало очакваните бъдещи парични потоци от този актив, което може да бъде надеждно оценено.

Обективно доказателство, че финансов актив е обезценен, включва неизпълнение или просрочие от длъжника, реструктуриране на задължението към Банката при условия, които Банката иначе не би разглеждала, индикации, че длъжник или емитент ще изпадне в несъстоятелност, неблагоприятни промени в статуса на плащания на длъжник или емитент, икономически условия, които водят до неизпълнения или изчезването на активен пазар за дадена ценна книга.

Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност

Банката взема предвид доказателства за обезценка на финансови активи, отчитани по амортизирана стойност (заеми и вземания и държани до падеж инвестиции в дългови ценни книжа) както за конкретен актив, така и на колективно равнище. Активите, които имат сходни рискови характеристики се проверяват колективно за обезценка.

При проверката на колективно ниво за обезценка, Банката използва историческите тенденции за вероятността за неизпълнение, времето за възстановяване и размера на възникналите загуби.

Загубата от обезценка за финансов актив, отчитан по амортизирана стойност, се изчислява като разликата между неговата отчетна стойност и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент. Загуба от обезценка се признава в печалби и загуби и се отразява в корективна сметка намаляваща кредитите и вземанията или дълговите ценни книжа, държани до падеж. Когато събитие, настъпило след признаването на обезценка, намалява загубата от обезценка, това намаление се отразява обратно през печалби и загуби.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Финансови инструменти (продължение)

Обезценка на финансови инструменти (продължение)

Финансови активи на разположение за продажба

Загубата от обезценка по отношение на финансовите активи на разположение за продажба се признава чрез рекласификация в печалба и загуба на загубите, натрупани в резерв от справедлива стойност в собствения капитал. Кумулативната загуба, която се рекласифицира от собствения капитал в печалби и загуби, е разликата между цена на придобиване, нетно от изплащания на главница и амортизация, намалена със загуба от обезценка призната преди това в печалби и загуби, и текущата справедлива стойност. Промени в обезценката, дължащи се на прилагането на метода на ефективната лихва, се отразяват като компонент на приходите от лихви. Ако в последващ период, справедливата стойност на обезценена дългова ценна книга на разположение за продажба се увеличи, и увеличението може обективно да бъде свързано със събитие, настъпило след признаването на загубата от обезценка в печалбата или загубата, тогава загубата от обезценка се възстановява обратно, като сумата се признава в печалбата или загубата. Всяко последващо възстановяване на справедливата стойност на обезценена капиталова ценна книга на разположение за продажба, се признава в другия всеобхватен доход.

Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви

Справедливата стойност се дефинира като цената, която би била получена при продажба на даден актив или платена при прехвърлянето на задължение при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката. Банката оповестява информация за справедливата стойност на тези финансови активи и пасиви, за които има налична пазарна информация и чиято справедлива стойност е съществено различна от отчетената балансова стойност.

Справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, които се търгуват на активни пазари и за които има достъпна пазарна информация, са основани на обявени пазарни цени или цени на затваряне. Използването на реални пазарни цени и информация намалява нуждата от управленска преценка и предположения, както и несигурността, свързана с определянето на справедливи стойности. Наличността на реални пазарни цени и информация варира в зависимост от продуктите и пазарите, и се променя въз основа на специфичните събития и общите условия на финансовите пазари. За част от останалите финансови инструменти, Банката определя справедливите стойности, използвайки техника на оценяване, базирана на нетна настояща стойност. Изчисляването на нетната настояща стойност се извършва с пазарни криви за доходност и кредитни спредове, където е необходимо, за съответния инструмент. Целта на техниките на оценяване е да се определи справедлива стойност, която отразява цената на финансовия инструмент на отчетната дата, която би била определена от преки участници на пазара. За инвестициите в дъщерни и асоциирани дружества и капиталови инвестиции, за които няма наблюдаеми пазарни цени, Банката приема, че справедливата стойност е цената на придобиване. Банката има установена контролна среда по отношение на оценяването на справедливите стойности.

Справедливата стойност на финансовите инструменти, които не са търгувани на активни пазари (напр. деривативи, нетъргуеми на борсата), които са обект на сделка между страните, са определени чрез използването на техники за оценки. Тези техники за оценки се придържат към употребата на пазарни данни, когато има такива и колкото е възможно по-малко на специфичните оценки на дружеството.

Йерархия на справедлива стойност

Банката използва следната йерархия за определяне и оповестяване на справедливата стойност на финансовите инструменти чрез оценителска техника:

- Ниво 1 - входящите данни на ниво 1 са котираните (некоригирани) цени на инструменти на активните пазари за идентични финансови инструменти;
- Ниво 2 - входящите данни на ниво 2 са входящи данни за даден актив или пасив, различни от котираните цени, включени в ниво 1, които, пряко или косвено, са достъпни за наблюдение. Тази категория включва инструменти, оценявани използвайки: котиран цени на подобни активи или пасиви на активни пазари; котиран цени на идентични или подобни активи или пасиви на пазари, които не се считат за активни; други техники за оценяване, където всички значими входящи данни са пряко или косвено достъпни за наблюдение, използвайки пазарни данни;
- Ниво 3 - входящите данни на ниво 3 са ненаблюдаеми входящи данни за даден актив или пасив. Тази категория включва всички инструменти, при които техниката за оценяване не включва наблюдаеми входящи данни и ненаблюдаемите входящи данни имат значителен ефект върху оценката на инструмента. Тази категория включва инструменти, които се оценяват на базата на котиран цени на подобни инструменти, където значителни ненаблюдаеми корекции или предположения се изискват, за да отразят разликите между инструментите;

Йерархията на справедливата стойност на финансовите активи и пасиви е оповестена в Бележка 5.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Парични средства и парични еквиваленти

Паричните еквиваленти за целите на отчета за паричните потоци се състоят от парични средства в брой, по разплащателни сметки в други банки, предоставени депозити на други банки - на виждане и/или с оригинален срок до три месеца, в това число и по репо-сделки с оригинален срок до три месеца, както и салда по сметките с Централната банка, които са свободни от всякакви ограничения (не са блокирани). Банката поддържа Минимален Задължителен Резерв според изискванията на БНБ и за целите на паричния поток ги включва в Пари и Парични еквиваленти.

Те се представят в индивидуалния отчет за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност.

Банковите овърдрафти, които са платими при поискване и формират неразделна част от управлението на паричните наличности на Банката, се включват като компонент на пари и парични еквиваленти за целите на изготвянето на индивидуалния отчет за паричните потоци.

Активи държани за продажба

Активи се класифицират като държани за продажба, ако тяхната балансова стойност ще бъде възстановена чрез продажба, а не чрез продължаваща употреба в дейността на Банката. Активите, държани за продажба се оценяват първоначално по цена на придобиване, като разходите по сделката се включват в първоначалната оценка. Тези активи, обичайно, са били първоначално приети от Банката като обезпечения и се придобиват в следствие от нея в резултат на замяна "дълг срещу собственост" от кредитополучатели, които не обслужват своите задължения съгласно договорните условия по кредита.

Активи, класифицирани в тази група, са налични за незабавна продажба в тяхното настоящо състояние. Ръководството обичайно активно провежда мероприятия за реализиране на сделка за продажба, която се цели да бъде изпълнена в рамките поне на една година от датата на класифициране на актива в тази група.

Активи, класифицирани като държани за продажба, се представят в индивидуалния отчет за финансовото състояние отделно и се оценяват по по-ниската от балансовата стойност и справедливата им стойност, намалена с преките очаквани разходи по продажбата.

Активите от тази класификационна група не се амортизират.

Активи, придобити от обезпечения

Активи, придобити от обезпечения включват активи, които са били държани за продажба (в резултат на придобити обезпечения по кредити), но които не са били реализирани в предвидения 12 месечен срок и са били рекласифицирани в Активи, придобити от обезпечения. Тези активи се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализируема стойност.

Инвестиции в дъщерни дружества

Дългосрочните инвестиции, представляващи акции в дъщерни дружества, са представени в индивидуалния финансов отчет по цена на придобиване, която представлява справедливата стойност на възнаграждението което е платено, включително преките разходи по придобиването на инвестицията. Тези инвестиции не се търгуват на фондови борси.

Притежаваните от Банката инвестиции в дъщерни дружества подлежат на преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се признава в индивидуалния отчет за всеобхватния доход.

При покупка и продажба на инвестиции в дъщерни дружества се прилага датата на сключване на сделката. Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските изгоди от инвестициите. Доходът от продажбата им се представя отделно към статията други доходи/(разходи) от/за дейността на индивидуалния отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Данъци

Банката начислява текущи данъци съгласно българските закони. Данъкът върху печалбата се изчислява на база на облагаемата печалба за периода, определена в съответствие с правилата, установени от данъчните власти, по силата на които се плащат (възстановяват) данъци.

Данъчният ефект, свързан със сделки или други събития, отчетени в отчета за всеобхватния доход, също се отчита в отчета за всеобхватния доход, и данъчният ефект, свързан със сделки и други събития, отчетени директно в собствения капитал, също се отнася директно в собствения капитал.

Задълженията по отсрочени данъци се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на данъчно облагане, освен в случаите, когато възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Данъци (продължение)

Отсрочените данъчни активи се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на приспадане, до степента, до която е вероятно да има налична облагаема печалба, срещу която да се извършат съответните приспадания по отсрочени данъчни вземания. Това не се отнася за случаите, когато те възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

Отсрочени данъци се признават като приход или разход и се включват в нетната печалба за периода, освен в случаите, когато тези данъци възникват от сделка или събитие, отчетено за същия или различен период директно в собствения капитал. Отсрочени данъци се начисляват в или приспадат директно от собствения капитал, когато тези данъци се отнасят за позиции, които се начисляват или приспадат през същия или различен период директно в собствения капитал.

Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията са представени в индивидуалния финансов отчет по историческа цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубата от обезценка.

Първоначално оценяване

При първоначалното си придобиване имотите и съоръженията се оценяват по цена на придобиване, която включва покупната цена, вкл. митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и други.

Последващо оценяване

Избраният от Банката подход за последваща оценка на имотите и съоръженията е модела на себестойността по МСС 16 – цената на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Печалби и загуби при отписване на имоти, машини и съоръжения (определят се като разлика между постъпленията и балансовата стойност на актива) се признават нетно в други доходи/разходи от/за дейността в печалби и загуби.

Метод на амортизация

Банката използва линеен метод на амортизация на имоти и оборудване. Полезният живот по групи активи е както следва:

- сгради – 50 г.
- банково оборудване и компютри – 5 г.
- транспортни средства – 5 г.
- стопански инвентар – 6.7 г.

Полезният живот по групи активи не е променен в сравнение с 2015 г.

Полезният живот на отделните групи активи е определен от ръководството съобразно: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване. Определеният полезен живот на съоръженията се преглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира проспективно.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти и съоръжения, които имат характер на подмяна на определени възлови части или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Нематериални активи

Нематериалните активи са представени в индивидуалния финансов отчет по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени програмни продукти (софтуер) и лицензи за ползване на софтуер. В Банката се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 5 години. Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Загубите от обезценката се включват в индивидуалния отчет за всеобхватния доход.

Нематериалните активи се отписват от индивидуалния финансов отчет, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди, или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на нематериалните активи се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата.

Инвестиционни имоти

Ръководството на Банката използва тази категория при отдаване под наем на активи, придобити от обезпечения по кредити. Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по цена на придобиване, като разходите по сделката се включват в първоначалната оценка. След първоначалното признаване, инвестиционните имоти се отчитат по модела на справедливата стойност. Печалбата или загубата, възникнала от промяната в справедливата стойност на инвестиционните имоти, се включва в печалбата или загубата за периода, в който е възникнала. Справедливата стойност на инвестиционните имоти се определя въз основа на оценката от независим оценител.

Приходите от наем от инвестиционните имоти се представят в други доходи от дейността, а оперативните разходи пряко или непряко свързани с генерираните доходи от наем се представят в други разходи за дейността. Отписването на инвестиционен имот се извършва при продажба или трайно изваждане от употреба, като от продажбата му не се очакват бъдещи ползи. Печалбите или загубите от отписването на инвестиционни имоти се отчитат в печалбата или загубата за периода, в които са възникнали.

Пенсионни и други задължения на персонала по социалното и трудово законодателство

Съгласно българското законодателство Банката е задължена да плаща вноски във фондовете за социално и здравно осигуряване. Трудовите отношения с работниците и служителите на Банката, в качеството ѝ на работодател, се основават на разпоредбите на Кодекса на труда.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала на Банката под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки се признават като разход в индивидуалния отчет за всеобхватния доход в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от Банката вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

В края на всеки отчетен период Банката прави оценка и отчита сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсирани отпуски, която се очаква да бъде изплатена в резултат на неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Съгласно Кодекса на труда работодателят е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в даденото предприятие може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи. Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната настояща стойност към датата на отчета, по която те се представят в индивидуалния отчет за финансовото състояние, коригирана с размера на актюерските печалби и загуби, а респ. изменението в стойността им, вкл. признатите актюерски печалби и загуби - в друг всеобхватен доход. Разходите за минал стаж се признават веднага в отчета за всеобхватния доход, в периода, в който са възникнали.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Дългосрочни доходи при пенсиониране (продължение)

Към края на всеки отчетен период, Банката назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните ѝ задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Настоящата стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дискотиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации, деноминирани в български лева.

Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита. Актюерски печалби и загуби от промени в демографските и финансови предположения при пенсиониране по възраст и стаж са признати в индивидуалния отчет за всеобхватния доход.

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор, преди пенсиониране, обезщетения за:

- неспазено предизвестие – брутно трудово възнаграждение за един месец;
- поради закриване на предприятието или на част от него, съкращаване в щата, намаляване на обема на работа и спиране на работа за повече от 15 дни и др. – брутно трудово възнаграждение за един месец;
- при прекратяване на трудовия договор поради болест – обезщетение в размер на 2 брутни месечни работни заплати;
- за неизползван платен годишен отпуск – за съответните години за времето, което се признава за трудов стаж

Банката признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дискотират и представят в индивидуалния отчет за финансовото състояние по тяхната настояща стойност.

Обезценка на нефинансови активи

Отчетните стойности на нефинансовите активи на Банката, различни от инвестиционни имоти, материални запаси и отсрочени данъчни активи, се преглеждат към всяка отчетна дата с цел да се определи дали има признаци за обезценка. В случай, че съществуват такива признаци, се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива. За нематериални активи с неопределен полезен живот, или които още не са готови за употреба, възстановимата стойност се определя на всяка година по едно и също време. Загуба от обезценка се признава винаги в случай, че балансовата стойност на един актив или обект, генериращ парични потоци (ОГПП), част от която е той, превишава неговата възстановима стойност.

Възстановимата стойност на актив или ОГПП, е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност, намалена с разхода по продажба. При оценката на стойността в употреба, бъдещите парични потоци се дискотират до настоящата им стойност, като се прилага дискотен процент преди данъци, отразяващ текущите оценки за пазара, цената на парите във времето и специфичния риск за актива или за ОГПП. За целта на теста за обезценка, активи, които не могат да бъдат разглеждани индивидуално, се групират заедно в най-малката възможна група активи, генерираща парични постъпления от продължаваща употреба, които са в голяма степен независими от паричните постъпления от други активи или ОГПП.

Загубите от обезценка се признават в печалби и загуби. Загубите от обезценка, признати за ОГПП се разпределят така, че да намалят отчетните стойности на активите в обекта пропорционално.

Загубата от обезценка се възстановява само до такава степен, че балансовата стойност на актива не надвишава балансовата стойност, която би била определена след приспадане на амортизация, ако загуба от обезценка не е била признавана.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Основен капитал

Основният капитал е представен по номиналната стойност на издадените и платените акции. Постъпленията от издадени акции над тяхната номинална стойност се отчитат като премийни резерви.

Разходите, отнасящи се пряко до издаването на нови акции, с изключение на тези по бизнес комбинации, се приспадат от капитала нетно от свързаните с тях данъци. Дивидентите по обикновени акции се признават в периода, в който са били одобрени от акционерите. Дивидентите за периода, обявени след датата на изготвяне на финансовите отчети, се оповестяват като събитие след датата на отчета.

Дивиденди

Задължение за парични разпределения към собствениците се признава, когато разпределението е одобрено от тях и не зависи от Банката. Кореспондиращата сума се отписва директно от собствения капитал.

Приходи от лихви и разходи за лихви

Приходите от лихви и разходите за лихви се признават в отчета за всеобхватния доход на база на принципа на начисляване за всички лихвоносни инструменти при използване на метода на ефективния доход на основата на цената на придобиване или приложимия променлив лихвен процент. Приходите от лихви и разходите за лихви включват амортизация на всеки отбив или премия, или други разлики между първоначалната балансова стойност на лихвоносни инструменти и тяхната стойност на падеж, изчислена на база ефективен лихвен процент. Приходът от лихви включва лихвени доходи по дългови ценни книжа на разположение за продажба и държани до падеж, лихви по депозити в други банки, лихви по предоставени кредити и аванси на клиенти, такси и комисионни по предоставени кредити и аванси на клиенти, които са неразделна част от ефективния доход на финансовия инструмент.

Разходът за лихви се признава на принципа на начисляване и включва лихвите по привлечени депозити от клиенти и от банки, както и по получени кредити и други привлечени средства, такси и комисионни по получени кредити, които са неразделна част от ефективния разход за лихви.

Банката също така притежава инвестиции и активи в страни с отрицателни лихвени равнища. Банката оповестява изплатени лихви по такива активи като лихвен разход с допълнително оповестяване в бележка 6

Такси и комисиони

Разходите за таксите и комисионите по банковите гаранции се признават на систематична база през периода на съществуване на експозицията, при осигуряване на съпоставимост с разходите за оказване на услугата.

Разходите за такси и комисиони, свързани с обслужването на ностро сметки при други банки или с извършването на друга банкова услуга, се признават в момента на извършване на услугата, за която се отнасят, и постигане на резултата от нея.

Операции в чуждестранна валута

Сделки, осъществени в чуждестранни валути, са трансформирани в лева по курсовете на БНБ за деня на сделката. Вземанията и задълженията в чуждестранна валута се преоценяват ежедневно. В края на годината са преоценени в легова равностойност по заключителните обменни курсове на БНБ, които на по-важните валути към датата на индивидуалния отчет за финансовото състояние са следните:

<u>Вид валута</u>	<u>31 декември 2016</u>	<u>31 декември 2015</u>
Щатски долари	1.85545	1.79007
Евро	1.95583	1.95583

От 1999 г. българският лев е обвързан с еврото, официална валута на Европейския съюз, в съотношение 1 евро за 1.95583 лева.

Нетните печалби или загуби от промяната на валутните курсове, възникнали от преоценката на вземания, задължения и от сделки с чуждестранна валута, са отчетени в индивидуалния отчет за всеобхватния доход за периода, в който са възникнали.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Провизии и условни пасиви

Провизии се признават, когато Банката има настоящо конструктивно или правно задължение в резултат на минало събитие, и е вероятно, че погасяването/уреждането на това задължение е свързано с изтичане на ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството към края на отчетния период за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение. Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен.

Условните задължения са задължения, възникнали в резултат на минали събития, съществуването на които може да се потвърди само от настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не могат да бъдат напълно контролирани от

Банката, или не е вероятно да се появи необходимост от изходящ поток от ресурси за погасяване на задължението. Същите не се признават в индивидуалния отчет за финансовото състояние, но подлежат на специално оповестяване.

Отчитане по сегменти

Банката не отчита информация по оперативни сегменти, тъй като преобладаващият източник на рискове и възвръщаемост е корпоративния сектор, няма един отделен външен клиент, приходите от който да възлизат на повече от 10%, както и Банката извършва своята дейност на територията на страната. Ако в бъдеще този факт се промени и Банката представя във финансовите си отчети оперативни сегменти, то ще бъдат определени и представени в съответствие с изискванията на МСФО 8 Оперативни сегменти.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си дейност Банката е изложена на различни рискове, чието настъпване може да доведе до формиране на загуби и влошаване на финансовата стабилност на институцията. Тези рискове се идентифицират, измерват и оценяват с помощта на контролни механизми, за да могат да бъдат управлявани и да се избягва поемането на неоправдан риск. Процесът на управление на рисковете е съществен за доходността на Банката и съществуването ѝ.

Управлението на риска в Българска банка за развитие АД представлява комплекс от методи и процедури, които Банката използва за идентифициране, измерване и контрол на рисковите си експозиции. Банката управлява следните основни категории риск:

- Кредитен;
- Ликвиден;
- Пазарен;
- Операционен.

При управление на рисковете Българска банка за развитие АД прилага политики и процедури, адекватни на характера и сложността на нейната дейност и базиращи се на добри банкови практики.

4.1. Кредитен риск

Кредитен риск е рискът от потенциални загуби, породени от неизпълнение от страна на клиентите на Банката на договорни задължения, във връзка с вземания и притежавани от Банката финансови инструменти.

Кредитният риск е основният риск, на който е изложена Банката, поради което управлението му е основно в дейността ѝ. Управлението на кредитния риск се извършва в съответствие със Закона за ББР АД и с действащите законови и подзаконовни нормативни актове на Република България, регламентиращи кредитната дейност, утвърдените международни норми и установените добри банкови практики, както и изискванията на МСФО.

Банката използва модели за генериране на вътрешен рейтинг при оценката и управлението на кредитния (включително контрагентния) риск по експозициите. Рейтинг моделите са базирани на анализ на исторически данни и настоящото финансово състояние на контрагентите и свързаните с тях лица, историята и поведението им при обслужване на задължения към други контрагенти, анализ на бъдещите парични потоци, източник на обслужване на съществуващите и потенциално възникващите задължения към Банката и други специфични за конкретната сделка параметри. В ББР са създадени и функционират органи за наблюдение, контрол и оценка на качеството на кредитния портфейл. Въведени са процедури и механизми за текущо следене, отчитане и управление на кредитния портфейл, изискващи периодични, а при необходимост извънредни, доклади за финансовия и правен статус на всеки кредитополучател и задължените лица. При управлението на кредитния риск на Банката се съблюдава система от вътрешнобанкови лимити, които се преразглеждат и актуализират периодично.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

В Банката функционира специализирано звено, оценяващо риска, както на ниво клиент, така и на ниво експозиция, като нивото на кредитоспособност се оценява и следи през целия живот на кредита – от кандидатстването до неговото пълно погасяване. Кредитният риск се редуцира частично и чрез прилагане на техниката „обезпечена кредитна защита“, посредством приемане на различни видове обезпечения, като оценките по обезпеченията във всеки един момент не са по-стари от 12 месеца.

Банката формира обезценки по експозиции, в зависимост от рисковия профил на кредитополучателя и/или групата свързани клиенти и на база извършени индивидуални тестове за обезценка

Експозициите в кредитния портфейл на Банката се разделят основно на три категории според наличието на Индикатори за обезценка – изменение на обективните показатели, на базата на които се извършва първоначалната оценка и последващо наблюдение на експозиция / клиент, което би довело до изменение на паричните потоци от финансовите активи в това число просрочие на дължими плащания от кредитополучателя: „редовни“ (с присъден вътрешен рейтинг от 1 до 6 вкл.; „наблюдавани“ или „forborne“ (с присъден вътрешен рейтинг 7 или 8) и „проблемни/необслужвани“ (с присъден вътрешен рейтинг 8, 9 или 10). В изпълнение на препоръките на Базелския комитет и тяхното транспониране в регулации в рамките на Европейския съюз и по-конкретно Регламент 575/2013/ЕС и Директива 2013/36/ЕС, търговските банки следва да въведат с вътрешно-нормативните си актове вътрешно-рейтингова система, която позволява съпоставимост с официален кредитен рейтинг на кредитополучатели от признати външни рейтингови институции, която възприема международно използваната скала от десет кредитни рейтингови категории, включително две категории за необслужвани кредити. Банката е разработила детайлна вътрешно-нормативната база, включваща Политика и правила за определяне на обезценка за несъбираемост на рискови експозиции, Методика за анализ и оценка на кредитния риск в Българска банка за развитие АД и Наръчник за кредитната дейност на ББР, осигуряващи пълно съответствие на политиката и процедурите при определянето на вътрешен кредитен рейтинг с посочените нормативни актове на ЕС. Размерът на обезценката се определя като разликата между текущия размер на амортизираната стойност на експозицията на клиента към банката и нейния възстановим размер.

С цел минимизиране на кредитния риск, Банката приема обезпечения под формата на ипотечи на земи, промишлени имоти, хотели, търговски и жилищни сгради. Приемат се също така и обезпечения под формата на банкови гаранции, на залози на търговски предприятия, залози на машини, съоръжения, оборудване и стоково-материални запаси, ценни книжа, парични депозити, дружествени дялове, записи на заповед, авали и поръчителства от трети лица. Обичайната практика на Банката е да изисква обезпечение от кредитоискателите поне в размер на 100%, спрямо договорения размер на кредита.

На база на подписано гаранционно писмо с Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ) през 2003 г. и последващи анекси, Банката участва в гаранционната схема за предоставяне на кредити на малки и средни предприятия (МСП), съгласно дългосрочната програма на Европейския съюз за МСП. ЕИФ се ангажира да предостави пряка гаранция, която да покрива 50% от остатъчната загуба по главницата и лихвите от всеки кредит от групата заеми, включени в кредитния под-портфейл на Банката, формиран на база предвидените в споразумението условия, но общо не повече от 2,520 хил. евро (4,929 хил. лв.). Банката е прилагала намалени изисквания за обезпечение на кредитите, включени в портфейла гарантиран от ЕИФ. Към 31.12.2016 г., общата експозиция по кредити гарантирани от ЕИФ е в размера на 5,974 хил. лв. (31.12.2015 г.: 6,679 хил. лв.). Тази сума включва усвоената, но неиздължена част от кредитите и поетите ангажименти от Банката по неувоени кредити. Ангажиментът за плащане от страна на ЕИФ към тази дата възлиза на 3,563 хил. лв. (31.12.2015 г.: 4,929 хил. лв.), като покритите загуби от страна на ЕИФ са в размер на 2,887 хил. лв. (31.12.2015 г.: 3,044 хил. лв.).

През ноември 2016 г., ББР е подписала споразумение за контра-гаранция с Европейския Инвестиционен Фонд (ЕИФ) по програма COSME в подкрепа на малкия и среден бизнес. Програма COSME се реализира с подкрепата на ЕФСИ (Европейския фонд за стратегически инвестиции), известен още като „Плана Юнкер“. ББР има възможност да покрива до 60% от риска по кредитите за МСП, отпуснати от търговските банки, с които ще си партнира. Половината от този риск ще бъде контра-гарантиран от ЕИФ, като общият размер на контра-гаранцията е 10 млн. евро. С гарантирания по програма COSME ресурс, банките-партньори на ББР ще могат да отпускат инвестиционни и оборотни кредити, банкови гаранции, както и револвиращи заеми. Максималният размер на отпусканите кредити е 150 000 евро. Срокът за погасяване е от 1 до 10 години.

Към 31.12.2016 г., няма ангажимент по споразумението за контра-гаранция.

Кредитен риск в дейността на Банката възниква и по линия на задбалансови ангажименти, основно гаранции и акредитиви, представляващи неотменем ангажимент на Банката да извърши плащания в случай, че клиент не може да изпълни задълженията си към трета страна и носят същия кредитен риск, както и кредититните експозиции.

Друг условен/задбалансов ангажимент на Банката са неувоените средства по одобрени кредитни споразумения под формата на заеми, гаранции или акредитиви.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Банката формира различни подпортфейли, базирани на типа на контрагентите и носителите на кредитен риск, както следва:

- директно кредитиране – портфейл от кредити, кредитни линии, инвестиционни заеми и други форми на кредитиране към юридически лица, различни от финансови институции и кредити към физически лица (кредити към служители на Банката).
- индиректно финансиране или „он-лендинг“ – портфейл от кредити формирани към финансови (банкови и небанкови) институции, които имат за цел предоставяне на финансиране/улесняване достъпа до финансиране на микро, малки и средни предприятия в Република България.

Извън рамките на кредитния портфейл, кредитен риск в дейността на Банката е наличен при експозиции, формирани при други нейни дейности:

- портфейл от финансови инструменти различни от кредити, формиран във връзка с управление на свободните средства на Банката, който е съставен основно от държавни ценни книги с емитент Република България, класифицирани като „финансови активи на разположение за продажба“;
- към банки по линия на операции на паричен пазар, пласирани срочни депозити и наличности по ностро сметки;
- по линия на вземания обвързани с държавния бюджет.

В Банката функционира система от лимити във връзка с кредитния риск и риска от концентрации за различните подпортфейли, като текущо се следи кредитния риск и риска от концентрации на финансовите активи, както на базата на отраслови и географски критерии, така и по отделни контрагенти. Определени са лимити за максимални експозиции, които се следят, анализират и актуализират периодично. Банката не формира експозиции към клиенти и групи свързани лица, различни от кредитни институции, централни правителства и централни банки по смисъла на Регламент 575/ 2013/ЕС , по-големи от 10% от собствения ѝ капитал.

Максимална експозиция на кредитен риск

Експозицията към кредитен риск, произтичащ от финансовите активи, признати в индивидуалния отчет за финансовото състояние е както следва:

Финансов актив	2016		2015	
	максимална	нетна	максимална	нетна
Вземания от банки	274,011	274,011	249,860	249,860
Предоставени кредити и аванси на клиенти	863,888	647,435	779,591	611,346
Вземания от Републиканския бюджет	424,470	424,470	29,885	29,885
Ценни книжа на разположение за продажба	264,368	264,368	220,180	220,180
Ценни книжа държани до падеж	1,384	1,384	1,979	1,979
Финансови активи държани за търгуване	-	-	305	305
Други финансови активи	47	47	103	103
	1,828,168	1,611,715	1,281,903	1,113,658

Позиция „Вземания от Републикански бюджет“ включва кредити по Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради в размер на 397,568 хил .лв. (2015: 9,848 хил.лв.).

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Експозицията към кредитен риск, произтичащ от условни ангажменти, отчетени задбалансово, е както следва:

	2016		2015	
	максимална	нетна	максимална	нетна
Банкови гаранции и акредитиви	80,366	76,513	77,771	75,487
Неусвоен размер на разрешени кредити	557,152	557,152	100,408	100,408
Участие в инвестиционна програма SIA	1,724	1,724	1,804	1,804
	639,242	635,389	179,983	177,699
Максимална експозиция към кредитен риск	2,326,266	2,247,104	1,315,972	1,291,357

При определяне на нетната експозиция, са взети предвид високоликвидни обезпечения (държавни ценни книжа и парични средства), както и нетната настояща стойност на ликвидни обезпечения - недвижими имоти.

Кредитен риск - концентрация

По-долу са представени данни за финансовите активи на Банката, класифицирани по сектори на икономиката (по амортизирана стойност):

	2016	%	2015	%
Сектори				
Държавно управление	673,104	35.30	244,520	15.04
Финансови услуги	415,598	21.80	666,537	41.00
Строителство	136,626	7.17	110,938	6.82
Транспорт	107,192	5.62	87,148	5.36
Промисленост, общо	326,829	17.15	331,201	20.37
<i>Промисленост - производство и разпределение на енергия</i>	<i>103,520</i>	<i>5.43</i>	<i>132,365</i>	<i>8.14</i>
<i>Промисленост - други производства</i>	<i>65,545</i>	<i>3.44</i>	<i>80,607</i>	<i>4.96</i>
<i>Промисленост - производство на хранителни продукти</i>	<i>60,962</i>	<i>3.20</i>	<i>56,110</i>	<i>3.45</i>
<i>Промисленост - производство на тютюневи изделия</i>	<i>55,675</i>	<i>2.92</i>	<i>50,510</i>	<i>3.11</i>
<i>Промисленост - производство на машини и оборудване</i>	<i>41,127</i>	<i>2.16</i>	<i>11,609</i>	<i>0.71</i>
Търговия	53,994	2.83	48,241	2.97
Административни и офис дейности	48,816	2.56	-	-
Други отрасли	46,052	2.42	22,390	1.38
Операции с недвижими имоти	41,829	2.19	60,969	3.75
Селско стопанство	26,474	1.39	14,569	0.90
Туристически услуги	17,573	0.92	21,772	1.34
Събиране и обезвреждане на отпадъци	12,602	0.65	17,471	1.07
	1,906,689	100	1,625,756	100

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Кредитен риск – концентрация (продължение)

Най-голямата кредитна експозиция на Банката предоставена на група свързани лица /извън банкови институции/ е в размер на 62,202 хил. лв. по амортизирана стойност (2015: 50 510 хил. лв.), което представлява 9.99% от собствения капитал на Банката (2015: 8.66%). Концентрацията на клиентския портфейл (без вземания от финансови институции и вземания от държавния бюджет) е представена в следващата таблица:

	<u>(хил.лв.)</u>	<u>% от Общо*</u>	<u>(хил.лв.)</u>	<u>% от Общо*</u>
Най-голяма обща експозиция към клиентска група	62 202	6.19%	52 150	6.05%
Общ размер на десетте най-големи експозиции	488 547	48.65%	399 836	46.40%
Обща сума двадесетте най-големи експозиции	708 750	70.58%	568 428	65.96%

Към 31.12.2016 г. няма експозиция на клиент или група свързани клиенти, която да е по-голяма от 10% от собствения капитал на Банката.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Структурата на финансовите активи на Банката съгласно рисковите класификационни групи е следната (по амортизирана стойност):

<i>Към 31 декември 2016 г.</i>	Редовни	Наблюдавани	Необслужвани	Общо
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	78,521	-	-	78,521
Вземания от банки	274,011	-	-	274,011
Вземания от Републикански бюджет	424,470	-	-	424,470
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	297,868	94,091	50,771	442,730
Търговски кредити	212,357	72,902	18,803	304,062
Селскостопански кредити	-	-	2,059	2,059
Потребителски кредити	1,237	31	-	1,268
Жилищни ипотечни кредити на физически лица	2,509	-	-	2,509
Кредити на други финансови институции	12,111	-	43,815	55,926
Други кредити и вземания	38,575	16,759	-	55,334
Ценни книжа на разположение за продажба	264,368	-	-	264,368
Ценни книжа, държани до падеж	1,384	-	-	1,384
Други финансови активи	47	-	-	47
Общо финансови активи	1,607,458	183,783	115,448	1,906,689

<i>Към 31 декември 2015 г.</i>	Редовни	Наблюдавани	Необслужвани	Общо
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	343,853	-	-	343,853
Вземания от банки	249,860	-	-	249,860
Вземания от Републикански бюджет	29,885	-	-	29,885
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	298,397	70,104	63,112	431,613
Търговски кредити	199,635	15,691	20,461	235,787
Селскостопански кредити	-	-	2,010	2,010
Потребителски кредити	1,164	-	-	1,164
Жилищни ипотечни кредити на физически лица	2,341	-	-	2,341
Кредити на други финансови институции	-	-	65,139	65,139
Други кредити и вземания	41,460	-	77	41,537
Ценни книжа на разположение за продажба	220,180	-	-	220,180
Финансови активи, държани за търгуване	305	-	-	305
Ценни книжа, държани до падеж	1,979	-	-	1,979
Други финансови активи	103	-	-	103
Общо финансови активи	1,389,162	85,795	150,799	1,625,756

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

По-долу са представени видовете обезпечения, получени от Банката във връзка с отпуснати кредити, по справедлива стойност, неограничена до максималната кредитна експозиция на съответния кредитополучател и определена със съдействието на вътрешен лицензиран оценител:

Вид обезпечение	2016		2015	
	Справедлива стойност	%	Справедлива стойност	%
Ипотеки	255,007	42.00	372,511	51.18
Ипотеки върху кораби	100,438	16.54	52,434	7.20
Залог на машини, съоръжения, оборудване и материални запаси	188,990	31.12	178,952	24.59
Ценни книжа котиран на борсов пазар	35,426	5.83	89,327	12.27
Застраховка кредитен риск	22,475	3.70	31,771	4.37
Банкови гаранции	4,076	0.67	2,024	0.28
Блокирани депозити	790	0.13	800	0.11
Общо обезпечения	607,202	100	727,819	100

Таблицата по-долу посочва разпределение по вид обезпечения за съответната експозиция, покрита със съответен тип обезпечение като една експозиция може да има повече от едно обезпечения, т.е. може да бъде включена в повече от една позиция. Сумата от обезпеченията може да надхвърля 100%, тъй като по един кредит може да има повече от едно обезпечение, както следва:

Тип кредитна експозиция	Основен вид обезпечение	Процент от експозицията, която е предмет на споразумение, покрито със съответен тип обезпечение	
		2016	2015
Кредити и вземания	1. Ипотеки	73	100
	2. Ипотеки върху кораби	100	100
	3. Залог на машини, съоръжения, оборудване и материални запаси	71	77
	4. Застраховка кредитен риск	53	100
	5. Ценни книжа	100	97
	6. Блокирани депозити	4	5
	7. Банкови гаранции	100	34
Репо сделки	1. Ценни книжа	100	100

Банката може да предоговори първоначалните условия по сключени договори в случаите на молба от страна на контрагентите. Обичайно това са сроковете за усвояване на кредитите, размера на кредита, лихвените нива и/или погасителните планове от гледна точка размерите на конкретни погасителни вноски. Най-често това се наблюдава в случаи на промяна на първоначалните параметри, целите и обхвата, респ. времеви график на проектите. По отношение на кредитите отпуснати по програмата за енергийна ефективност, следва да бъде отбелязано, че съгласно параметрите на програмата размерът на одобрения кредит подлежи на регулярен процес на актуализация с оглед контрол на разходите по изпълнение. Резултат от този контрол е подписването на анекси по кредитите с актуализиране на финансовите параметри.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

В таблицата по-долу са представени данни за стойността на портфейла от финансови активи на Банката по видове инструменти, отчитани по амортизирана стойност и извършените обезценки:

	Кредити и вземания от нефинансови институции		Вземания от Републикански Бюджет		Кредити и вземания от финансови институции		Кредити и вземания от физически лица		Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка		Ценни книжа на разположение за продажба		Финансови активи, държани за търгуване		Ценни книжа, държани до падеж	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Обезценени на индивидуална основа																
-----наблюдавани	131,881	85,794	-	-	-	-	31	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-----необслужвани	105,277	150,797	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Брутна стойност	237,158	236,591	-	-	-	-	31	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>В т.ч. предоговорени</i>	171,904	152,723	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Просрочени, но необезценени																
-----редовни	24,223	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-----наблюдавани	9,797	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-----необслужвани	6,905	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Брутна стойност	40,925	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>В т.ч. предоговорени</i>	23,822	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Непросрочени и необезценени																
-----редовни	536,736	539,589	424,470	29,885	274,011	249,860	3,746	3,505	78,521	343,853	264,368	220,180	-	305	1,384	1,979
-----наблюдавани	42,073	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-----необслужвани	3,266	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Брутна стойност	582,075	539,598	424,470	29,885	274,011	249,860	3,746	3,505	78,521	343,853	264,368	220,180	-	305	1,384	1,979
<i>В т.ч. предоговорени</i>	340,581	261,058	-	-	-	-	680	719	-	-	-	-	-	-	-	-
Брутна стойност	860,158	776,189	424,470	29,885	274,011	249,860	3,777	3,505	78,521	343,853	264,368	220,180	-	305	1,384	1,979
<i>В т.ч. предоговорени</i>	536,307	413,781	-	-	-	-	680	719	-	-	-	-	-	-	-	-

Банката оценява кредитното качество на предоставените условни ангажименти чрез методология, която оценява дали са възникнали събития, които да потвърждават в голяма степен вероятността да изтекат ресурси от Банката. В случай на възникнали събития, Банката провизира задължението си до стойността на бъдещите си разходи (загуби), свързани с изходящите потоци от плащания. Тези разходи (загуби) се определят на база на настоящата стойност на бъдещите нетни парични потоци, представляващи разликата между задължението за плащане и евентуалните входящи потоци от последващи регресни искове към трети лица. Към датата на отчета, Банката е идентифицирала ангажименти за 8,013 хил. лв. (2015 г.: 3,262 хил. лв.), които са провизирани в размер на 3,145 хил. лв. (2015: 1,468 хил. лв.) (Бележка 32).

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Наблюдаваните кредити и вземания, представени по амортизирана стойност, са както следва:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	94,091	66,055
Търговски кредити	72,902	15,691
Потребителски кредити	31	-
Други кредити и вземания	16,759	-
	<u>183,783</u>	<u>81,746</u>

Когато първоначалните условия на споразумението са изменени чрез даване на отстъпки от страна на Банката към длъжника, предизвикани от влошаване на финансовото му състояние, водещо до невъзможност да се изплати в срок пълният размер на дълга, кредитът се класифицира като „преструктуриран“.

Преструктурираните кредити и вземания, представени по амортизирана стойност, са както следва:

<i>В хиляди лева</i>	2016	2015
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	66,963	45,943
<i>в т.ч. Редовни</i>	<i>17 965</i>	<i>19 590</i>
<i> Наблюдавани</i>	<i>25 443</i>	<i>9 638</i>
<i> Необслужвани</i>	<i>23 555</i>	<i>16 715</i>
Други кредити и вземания	13,839	3,350
<i>в т.ч. Редовни</i>	<i>90</i>	<i>97</i>
<i> Наблюдавани</i>	<i>10 670</i>	<i>2 383</i>
<i> Необслужвани</i>	<i>3 079</i>	<i>870</i>
	<u>80,802</u>	<u>49,293</u>

4.1.1. Риск от държавата

Банката е формирала портфейл от ценни книжа, класифицирани като финансови активи на разположение за продажба, формиран предимно от държавни ценни книжа с емитент Република България. В таблицата по-долу е представена експозицията на Банката към държавен дълг към 31.12.2016 г. и 31.12.2015 г.

<i>Към 31 декември 2016 г.</i>	<i>До 1 месец</i>	<i>1-3 месеца</i>	<i>3-12 месеца</i>	<i>1-5 години</i>	<i>Над 5 години</i>	Общо
<i>Държавни ценни книжа</i>						
Р. България	39,760	10,821	32,145	140,947	24,961	248,634
Общо	<u>39,760</u>	<u>10,821</u>	<u>32,145</u>	<u>140,947</u>	<u>24,961</u>	<u>248,634</u>
<i>Към 31 декември 2015 г.</i>	<i>До 1 месец</i>	<i>1-3 месеца</i>	<i>3-12 месеца</i>	<i>1-5 години</i>	<i>Над 5 години</i>	Общо
<i>Държавни ценни книжа</i>						
Р. България	11,963	32,830	239	134,221	35,229	214,482
Общо	<u>11,963</u>	<u>32,830</u>	<u>239</u>	<u>134,221</u>	<u>35,229</u>	<u>214,482</u>

Република България има присъден кредитен рейтинг ВВ+ със стабилна перспектива от Standard & Poor's (12.12.2014), ВВВ- със стабилна перспектива от Fitch Ratings (10.01.2014) и Ваа2 със стабилна перспектива от Moody's (05.08.2011).

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск

Пазарните рискове са свързани с негативни изменения на лихвени проценти, валутни курсове, ликвидната позиция и други фактори, оказващи влияние върху цените на ценните книжа и другите финансови активи. Тези движения могат да дадат отражение върху финансовата позиция и рентабилността на Банката.

Лихвен риск

Лихвеният риск е вероятността от изменение на нетния приход от лихви или нетния лихвен марж, и пазарната стойност на собствения капитал, поради изменение на общите пазарни лихвени равнища.

Лихвеният риск се разглежда по отношение цялостната дейност на Банката. Регулярно се изготвят анализи на финансовите активи и пасиви, разпределени във времеви интервали според тяхната чувствителност към промени в лихвените проценти.

Подходът за измерване на лихвения риск по отношение на цялостната дейност основно включва:

- Анализ на лихвената чувствителност на дохода – измерващ лихвената чувствителност на нетния лихвен доход на Банката;
- Анализ на лихвената чувствителност на икономическия капитал (Дюрационен GAP Анализ) – измерва лихвената чувствителност на икономическата стойност на Банката;
- Определяне, прилагане и отчитане на лимити за лихвен риск, отразяващи волатилността на съответната лихвена крива, както и рисковия апетит на Банката;
- Стрес тестове за лихвен риск – които представят потенциалното изменение на годишния нетен лихвен доход след прилагане на стрес-сценарии за изменение на лихвените криви по валути.

Анализът на лихвения риск при паричните потоци се извършва чрез разпределението на паричния поток на активите и пасивите, участващи в анализа на лихвения дисбаланс и формиращи съответните матуритетни несъответствия. При наличие на позиции в баланса на Банката, класифицирани като такива, определени по справедлива стойност, анализа на риска от справедлива стойност се свежда до отнасянето на съответната позиция в приложимата матуритетна зона в анализа на лихвения дисбаланс.

Освен анализа на лихвената чувствителност, при управление на лихвения риск регулярно се идентифицират и основните източници, участващи в промяната на нетния лихвен спред на Банката. Това спомага за вземане на своевременни решения по отношение на лихвената политика на Банката, в частност формиране на специфични продукти и осигуряването на източници на финансиране със съответните характеристики.

Комитетът за управление на активите и пасивите (КУАП) следи текущо лихвения риск, на който е изложена Банката, и разработва мерки за управлението и поддържането му в допустимите граници и лимити за Банката.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Таблицата по-долу обобщава лихвената експозиция и риск на Банката. В нея са включени активите и пасивите на Банката по балансова стойност, съгласно лихвените клаузи, заложи в договорите, матуритетната им структура и чувствителността им, спрямо движението на лихвените проценти.

	<i>с плаващ лихвен %</i>	<i>с фиксиран лихвен %</i>	<i>безлихвени</i>	<i>общо</i>
31 декември 2016 г.				
Финансови активи				
Вземания от банки	119,226	145,014	9,771	274,011
Предоставени кредити и аванси на клиенти	665,786	56,958	-	722,744
Вземания от Републикански бюджет	397,568	26,902	-	424,470
Ценни книжа, държани до падеж	1,384	-	-	1,384
Ценни книжа на разположение за продажба	-	261,480	2,888	264,368
Други финансови активи	-	-	47	47
Общо финансови активи	1,183,964	490,354	12,706	1,687,024
Финансови пасиви				
Депозити от кредитни институции	4,161	39,576	-	43,737
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	88,239	592,689	28,621	709,549
Привлечени средства от международни институции	376,720	3,278	-	379,998
Други привлечени средства	11,236	6,443	-	17,679
Общо финансови пасиви	480,356	641,986	28,621	1,150,963
Общо балансова лихвена експозиция	703,608	(151,632)	(15,915)	536,061
	<i>с плаващ лихвен %</i>	<i>с фиксиран лихвен %</i>	<i>безлихвени</i>	<i>общо</i>
31 декември 2015 г.				
Финансови активи				
Вземания от банки	114,909	127,483	7,468	249,860
Предоставени кредити и аванси на клиенти	544,338	89,339	-	633,677
Вземания от Републикански бюджет	9,848	20,037	-	29,885
Ценни книжа, държани до падеж	1,979	-	-	1,979
Ценни книжа на разположение за продажба	-	217,536	2,644	220,180
Финансови активи, държани за търгуване	-	-	305	305
Други финансови активи	-	-	103	103
Общо финансови активи	671,074	454,395	10,520	1,135,989
Финансови пасиви				
Депозити от кредитни институции	842	-	-	842
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	177,482	507,838	9,760	695,080
Финансови пасиви, държани за търгуване	362	-	-	362
Привлечени средства от международни институции	178,723	-	-	178,723
Други привлечени средства	11,226	16,437	-	27,663
Общо финансови пасиви	368,635	524,275	9,760	902,670
Общо балансова лихвена експозиция	302,439	(69,880)	760	233,319

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Анализ на лихвената чувствителност

Таблицата по-долу включва финансовите инструменти на Банката, представени по балансова стойност, категоризирани по по-ранната от двете дати – датата на промяна на лихвения процент по договор или датата на падежа.

31 декември 2016 г.	до 1 м.	1-3 м.	3-6 м.	6-12 м.	1-5 г.	над 5 год. фиксирана лихва	С	Безлихвени	общо
Финансови активи									
Вземания от банки	90,479	28,747	-	-	-	-	145,014	9,771	274,011
Предоставени кредити и аванси на клиенти	110,973	554,813	-	-	-	-	56,958	-	722,744
Вземания от Републиканския бюджет	397,568	-	-	-	26,902	-	-	-	424,470
Ценни книжа, държани до падеж	1,384	-	-	-	-	-	-	-	1,384
Ценни книжа на разположение за продажба	38,363	10,223	3,019	32,145	142,561	35,169	-	2,888	264,368
Други финансови активи	-	-	-	-	-	-	-	47	47
Общо финансови активи	638,767	593,783	3,019	32,145	169,463	35,169	201,972	12,706	1,687,024
Финансови пасиви									
Депозити от кредитни институции	43,737	-	-	-	-	-	-	-	43,737
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	147,352	21,358	4,678	479,527	28,013	-	-	28,621	709,549
Привлечени средства от международни институции	8,259	179,259	184,887	4,315	-	-	3,278	-	379,998
Други привлечени средства	-	11,236	-	-	-	6,443	-	-	17,679
Общо финансови пасиви	199,348	211,853	189,565	483,842	28,013	6,443	3,278	28,621	1,150,963
Общо експозиция на лихвена чувствителност	439,419	381,930	(186,546)	(451,697)	141,450	28,726	198,694	(15,915)	536,061

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2016
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

31 декември 2015 г.	до 1 м.	1-3 м.	3-6 м.	6-12 м.	1-5 г.	над 5 год.	С фиксирана лихва	Безлихвени	общо
Финансови активи									
Вземания от банки	51,384	41,055	22,470	-	-	-	127,483	7,468	249,860
Предоставени кредити и аванси на клиенти	485,494	58,844	-	-	-	-	89,339	-	633,677
Вземания от Републиканския бюджет	9,848	-	-	-	20,037	-	-	-	29,885
Ценни книжа, държани до падеж	-	-	1,979	-	-	-	-	-	1,979
Ценни книжа на разположение за продажба	10,660	32,285	-	-	138,915	35,676	-	2,644	220,180
Финансови активи, държани за търгуване	-	-	-	-	-	-	-	305	305
Други финансови активи	-	-	-	-	-	-	-	103	103
Общо финансови активи	557,386	132,184	24,449	-	158,952	35,676	216,822	10,520	1,135,989
Финансови пасиви									
Депозити от кредитни институции	842	-	-	-	-	-	-	-	842
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	179,143	581	2,581	30,150	472,865	-	-	9,760	695,080
Финансови пасиви, държани за търгуване	-	362	-	-	-	-	-	-	362
Привлечени средства от международни институции	12,174	106,152	33,609	26,788	-	-	-	-	178,723
Други привлечени средства	-	11,226	-	9,807	-	6,630	-	-	27,663
Общо финансови пасиви	192,159	118,321	36,190	66,745	472,865	6,630	-	9,760	902,670
Общо експозиция на лихвена чувствителност	365,227	13,863	(11,741)	(66,745)	(313,913)	29,046	216,822	760	233,319

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Чувствителност на лихвените активи и пасиви с плаващ лихвен процент

Таблицата по-долу показва чувствителността на Банката при възможни промени в лихвения процент на база структурата на активите и пасивите към 31 декември с плаващ лихвен процент и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини. Реалният ефект от промени в пазарните лихвени нива може да бъде различен, тъй като съществена част от кредитите и вземанията от клиенти се олихвяват с плаващ лихвен процент, базиран на определяна от Банката променлива част, която се влияе от множество фактори.

Валута	2016			2015		
	Увеличение в процентни пунктове	Чувствителност на финансовия резултат	Чувствителност на собствения капитал	Увеличение в процентни пунктове	Чувствителност на финансовия резултат	Чувствителност на собствения капитал
BGN	0.50%	2,467	(725)	0.50%	(1,734)	(1,091)
EUR	0.50%	288	(1,742)	0.50%	890	(1,565)
USD	0.50%	(82)	-	0.50%	63	-
BGN	-0.50%	(2,467)	725	-0.50%	1,734	1,091
EUR	-0.50%	(288)	1,742	-0.50%	(890)	1,565
USD	-0.50%	82	-	-0.50%	(63)	-

Средните лихвени проценти по финансовите активи и пасиви са представени в следната таблица:

	31.12.2016	31.12.2015
Финасови активи	3,65%	3.59%
Финансови пасиви	0,38%	0.44%

Валутен риск

Валутният риск е риск от негативно влияние на изменения във валутните курсове върху финансовото състояние и паричните потоци на Банката в резултат на открити валутни позиции. При управлението на валутния риск, Банката следва принципа за поддържане на минимални открити валутни позиции съгласно зададени лимити. Валутните позиции не се формират със спекулативна цел, а в следствие на валутни операции, възникващи в хода на обичайната банкова дейност. Политика на Банката е основната част от активите и пасивите, и респективно банковите операции да са деноминирани във валутите евро или лев. Банката не извършва съществени сделки и не държи значителни открити позиции във валути, различни от евро и лев. Докато курсът на лева е устойчиво фиксиран към еврото, еврото не се разглежда като валута, носеща валутен риск за паричните потоци и финансовата позиция на Банката.

Валутният риск се разглежда по отношение цялостната дейност на Банката. Регулярно се изготвят анализи на финансовите активи и пасиви, разпределени според валутата, в която са деноминирани.

Подходът за измерване на валутния риск по отношение на цялостната дейност включва основно:

- Анализ на валутната чувствителност на дохода – измерващ приходите на банката от валутни операции;
- Определяне, прилагане и отчитане на лимити за валутен риск, отразяващи рисковия апетит на Банката;
- Стрес тестове за валутен риск, които представят потенциалното изменение на годишния доход след прилагане на стрес-сценарии за изменение на валутните курсове.

Анализът на валутния риск се извършва чрез разпределението на активите и пасивите на банката според валутата, в която са деноминирани, което спомага за вземане на своевременно решения по отношение на валутната политика на Банката, в частност формиране на специфични продукти и осигуряването на източници на финансиране със съответните характеристики.

Комитетът за управление на активите и пасивите (КУАП) следи текущо валутния риск, на който е изложена Банката, и разработва мерки за управлението и поддържането му в допустимите за Банката граници и лимити.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Следващата таблица обобщава експозицията на Банката към валутен риск. В нея са включени финансовите инструменти и условните задължения и ангажименти на Банката по балансова стойност, категоризирани по вид валута.

<i>Към 31 декември 2016 г.</i>	В USD	В EUR	В друга чуждестранна валута	В BGN	Общо
Финансови активи					
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	24	1,873	-	76,624	78,521
Вземания от банки	93,446	55,231	114	125,220	274,011
Предоставени кредити и аванси на клиенти	-	492,090	3,313	227,341	722,744
Вземания от Републиканския бюджет	-	-	-	424,470	424,470
Ценни книжа, държани до падеж	-	1,384	-	-	1,384
Ценни книжа на разположение за продажба	-	126,040	-	138,328	264,368
Други финансови активи	-	-	-	47	47
Общо финансови активи	93,470	676,618	3,427	992,030	1,765,545
Финансови пасиви					
Депозити от кредитни институции	9,280	2,090	-	32,367	43,737
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	84,156	41,335	4	584,054	709,549
Привлечени средства от международни институции	-	376,720	3,278	-	379,998
Други привлечени средства	-	17,679	-	-	17,679
Общо финансови пасиви	93,436	437,824	3,282	616,421	1,150,963
Нетна балансова валутна позиция	34	238,794	145	375,609	614,582
Условни задължения и ангажименти	464	82,444	-	556,334	639,242

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

<i>Към 31 декември 2015 г.</i>	В USD	В EUR	В друга чуждестранна валута	В BGN	Общо
Финансови активи					
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	5	3,292	-	340,556	343,853
Вземания от банки	23,359	55,843	109	170,549	249,860
Предоставени кредити и аванси на клиенти	13,306	452,937	5,213	162,221	633,677
Вземания от Републиканския бюджет	-	-	-	29,885	29,885
Ценни книжа, държани до падеж	-	1,979	-	-	1,979
Ценни книжа на разположение за продажба	-	120,390	-	99,790	220,180
Финансови активи, държани за търгуване	-	305	-	-	305
Други финансови активи	-	-	-	103	103
Общо финансови активи	36,670	634,746	5,322	803,104	1,479,842
Финансови пасиви					
Депозити от кредитни институции	-	561	-	281	842
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	25,325	74,781	8	549,966	695,080
Финансови пасиви, държани за търгуване	-	362	-	-	362
Привлечени средства от международни институции	-	173,583	5,140	-	178,723
Други привлечени средства	-	27,663	-	-	27,663
Общо финансови пасиви	25,325	276,950	5,148	595,247	902,670
Нетна балансова валутна позиция	11,345	357,796	174	207,857	577,172
Условни задължения и ангажименти	9,398	27,961	-	142,624	179,983

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Таблицата по-долу показва чувствителността на Банката при възможни промени във валутния курс на база структурата на активите и пасивите към 31 декември.

2016						
Валута	Промяна на валутния курс		Ефект върху печалбата преди данъци, при промяна на валутните курсове*		Ефект върху собствения капитал	
	КУРС	Намаление (BPS)	Увеличение (BPS)	Намаление		Увеличение
Евро (EUR)	1.9558	-	-	-	-	-
Долар (USD)	1.8555	-1.071	+2.665	25	(62)	-
Японска Йена (JPY)	0.0158	-13	+20	(11)	16	-
Британски паунд (GBP)	2.2844	-2.631	+2.096	(2)	2	-
Общ ефект				12	(44)	-

2015						
Валута	Промяна на валутния курс		Ефект върху печалбата преди данъци, при промяна на валутните курсове*		Ефект върху собствения капитал	
	КУРС	Намаление (BPS)	Увеличение (BPS)	Намаление		Увеличение
Евро (EUR)	1.9558	-	-	-	-	-
Долар (USD)	1.7901	-1.051	+2.585	535	(1,316)	-
Японска Йена (JPY)	0.0149	-30	+19	(2)	1	-
Британски паунд (GBP)	2.6502	-1.957	+2.510	(2)	2	-
Общ ефект				531	(1,313)	-

Ефект върху собствения капитал на Банката не съществува, тъй като Банката няма финансови инструменти, деноминирани в щатски долари.

Ценови риск на акции котиран на борсата

Банката е изложена на ценови риск по отношение на притежаваните от нея акции, класифицирани като инвестиции на разположение за продажба. За целта, ръководството на Банката следи и анализира всички промени на пазара на ценни книжа, както и използва консултантските услуги на авторитетни в страната инвестиционни посредници. Допълнително, към настоящия момент силно са редуцирани операциите на фондовите пазари и търговията със закупените акции, като текущо се наблюдават докладваните от съответния емитент финансови и бизнес показатели, както и развитието на дейността му.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск

Ликвидният риск представлява риск от това, Банката да бъде в невъзможност да посрещне текущите и потенциалните си задължения, свързани с плащания, когато те са дължими, без да понесе загуби.

Дейността на Банката изисква устойчив паричен поток, който да замени съществуващите депозити и получени кредити при изтичането на срока им, както и да задоволи търсенето на клиентите за допълнителни кредити. При управление на ликвидността, Банката взема предвид и ангажиментите, свързани с неусвоената част по отпуснати кредити и всички други видове условни ангажименти.

Падежните срокове на активите и пасивите, способността за заместване, на приемлива цена, на лихвените задължения в момента на техния падеж, както и влиянието на промените в лихвените проценти и валутните курсове върху печалбата преди данъци и собствения капитал са важни фактори при оценката на ликвидността на Банката. За да управлява ликвидния риск, във всеки момент Банката поддържа високоликвидни активи в съответствие с валутата на пасивите си.

Контролът и следенето на общата ликвидност се извършват от КУАП, въз основата на падежни таблици със сценарии за установяване на нетните парични потоци по периоди, включващи номинален, реалистичен и песимистичен сценарий, отразяващи в различна степен негативни допускания, свързани със загуба на доверие от страна на клиенти, влошаване на качеството на кредитния портфейл, негативни допускания за банковия пазар и други допускания, които биха могли да повлияят върху ликвидната позиция на Банката, както и нормативно определени коефициенти и съотношения. Допълнително се следят редица съотношения, индикиращи ликвидната позиция по периоди. Ликвидният риск се измерва и чрез прилагане на допълнителни три сценария за паричните потоци от дейността и чрез следене нивото на ликвидните буфери на Банката и допълнителните източници на финансиране при пазарни шокове, идиосинкратични шокове, представляващ загуба на доверие от страна на пазара в отделна банка или банкова група, което е равносилно на намаляване рейтинга на институцията с поне две степени и комбинирани шокове.

В таблицата по-долу са представени стойностите в проценти на съотношението ликвидни активи спрямо пасивите на Банката:

	2016	2015
Към 31 декември	31.45%	65.25%
Средна стойност за периода	38.36%	64.56%
Най-високо за периода	48.53%	70.03%
Най-ниско за периода	29.50%	59.10%
	2016	2015
Парични средства и парични салда при БНБ	78,521	343,805
Средства по разплащателни сметки в други банки и междубанкови депозити до 7 дни	90,477	39,760
Държавни ценни книжа	193,916	206,649
Ликвидни активи	362,914	590,214
Финансови пасиви държани за търгуване	-	362
Финансови пасиви оценявани по амортизирана стойност	1,150,963	902,308
Провизии	3,319	1,642
Задължения към персонала при пенсиониране	228	198
Пасиви	1,154,510	904,510
Коефициент на ликвидните активи (КПА)	31.45%	65.25%

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

В таблицата по-долу е направен анализ на финансовите активи и пасиви на Банката по балансова стойност, групирани по остатъчен срок падежа:

Към 31 декември 2016 г.	До 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години	Неопред. падеж	общо
Финансови активи							
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	78,521	-	-	-	-	-	78,521
Вземания от банки	90,657	28,400	1,904	38,050	115,000	-	274,011
Предоставени кредити и аванси на клиенти	8,172	19,487	149,440	302,886	242,759	-	722,744
Вземания от Републикански бюджет	-	-	-	424,470	-	-	424,470
Ценни книжа на разположение за продажба	39,760	13,761	32,274	140,947	34,738	2,888	264,368
Активи, държани за продажба	-	-	-	-	-	4,657	4,657
Ценни книжа, държани до падеж	211	-	587	586	-	-	1,384
Други активи	-	-	-	-	-	150	150
Активи, придобити от обезпечения	-	-	-	-	-	11,372	11,372
Инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	7,702	7,702
Инвестиции в дъщерни дружества	-	-	-	-	-	87,643	87,643
Имоти, машини и съоръжения, нематериални активи	-	-	-	-	-	33,698	33,698
Активи по отсрочени данъци	-	-	-	-	-	1,265	1,265
Общо финансови активи	217,321	61,648	184,205	906,939	392,497	149,375	1,911,985
Финансови пасиви							
Депозити от кредитни институции	43,737	-	-	-	-	-	43,737
Текущи данъчни задължения	-	1,813	-	-	-	-	1,813
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	147,530	23,853	500,637	37,529	-	-	709,549
Провизии	-	-	-	-	-	3,319	3,319
Други пасиви	506	-	-	31	-	586	1,123
Привлечени средства от международни институции	2,298	3,155	44,976	148,042	181,527	-	379,998
Други привлечени следства	-	-	11,450	853	5,376	-	17,679
Общо финансови пасиви	194,071	28,821	557,063	186,455	186,903	3,905	1,157,218
Разлика в падежните прагове на активи и пасиви	23,250	32,827	(372,858)	720,484	205,594	145,470	754,767
Условни задължения и ангажименти	30,905	7,612	79,679	510,482	3,566	4,694	636,938

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2016
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

Към 31 декември 2015 г.	До 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години	Неопред. падеж	общо
Финансови активи							
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	343,853	-	-	-	-	-	343,853
Вземания от банки	51,384	41,433	8,996	80,047	68,000	-	249,860
Финансови активи държани за търгуване	-	-	305	-	-	-	305
Предоставени кредити и аванси на клиенти	39,647	22,267	96,870	307,646	167,247	-	633,677
Вземания от Републикански бюджет	-	-	693	19,344	9,848	-	29,885
Ценни книжа на разположение за продажба	10,660	32,285	-	138,915	35,676	2,644	220,180
Активи, държани за продажба	-	-	-	-	-	8,712	8,712
Ценни книжа, държани до падеж	24	-	588	1,367	-	-	1,979
Други активи	-	-	-	-	-	722	722
Активи, придобити от обезпечения	-	-	-	-	-	4,714	4,714
Инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	7,744	7,744
Инвестиции в дъщерни дружества	-	-	-	-	-	87,643	87,643
Имоти, машини и съоръжения, нематериални активи	-	-	-	-	-	24,555	24,555
Активи по отсрочени данъци	-	-	-	-	-	725	725
Общо финансови активи	445,568	95,985	107,452	547,319	280,771	137,459	1,614,554
Финансови пасиви							
Депозити от кредитни институции	842	-	-	-	-	-	842
Финансови пасиви, държани за търгуване	-	-	362	-	-	-	362
Текущи данъчни задължения	-	140	-	-	-	-	140
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	179,143	581	33,467	481,889	-	-	695,080
Провизии	-	-	-	-	-	1,642	1,642
Други пасиви	458	-	-	34	-	689	1,181
Привлечени средства от международни институции	2,884	8,609	41,581	103,293	22,356	-	178,723
Други привлечени следства	-	28	9,992	12,079	5,564	-	27,663
Общо финансови пасиви	183,327	9,358	85,402	597,295	27,920	2,331	905,633
Разлика в падежните прагове на активи и пасиви	262,241	86,627	22,050	(49,976)	252,851	135,128	708,921
Условни задължения и ангажименти	24,039	10,488	89,677	41,796	10,231	4,694	180,925

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2016
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

В таблицата по-долу са представени брунтните недисконтирани парични потоци, свързани със задълженията на Банката към 31 декември:

	Балансова стойност	Брутен поток	Под 1 м.	от 1 до 3 м.	от 3 до 12 м.	от 1 до 5 г.	над 5 г.
Към 31 декември 2016 г.							
Финансови пасиви							
Депозити от кредитни институции	43,737	43,741	43,741	-	-	-	-
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	709,549	710,499	147,531	23,857	501,263	37,848	-
Финансови пасиви, държани за търгуване	-	-	-	-	-	-	-
Привлечени средства от международни институции	379,998	394,724	2,302	3,005	45,765	150,847	192,805
Други привлечени средства	17,679	19,503	-	32	11,543	1,322	6,606
	1,150,963	1,168,467	193,574	26,894	558,571	190,017	199,411
Провизии по банкови гаранции	3,145	3,145	1,644	936	565	-	-
Неусвоени кредитни ангажименти	557,152	557,152	23,925	546	64,633	468,048	-

	Балансова стойност	Брутен поток	Под 1 м.	от 1 до 3 м.	от 3 до 12 м.	от 1 до 5 г.	над 5 г.
Към 31 декември 2015 г.							
Финансови пасиви							
Депозити от кредитни институции	842	843	843	-	-	-	-
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	695,080	696,498	179,142	582	33,673	483,101	-
Финансови пасиви, държани за търгуване	362	362	-	-	362	-	-
Привлечени средства от международни институции	178,723	185,089	2,893	8,870	42,267	107,093	23,966
Други привлечени средства	27,663	29,777	-	60	10,231	12,593	6,893
	902,670	912,569	182,878	9,512	86,533	602,787	30,859
Провизии по банкови гаранции	1,468	1,468	300	600	568	-	-
Неусвоени кредитни ангажименти	100,408	100,408	4,065	5,047	65,679	25,617	-
Сума на договорените вземания		11,046	-	-	11,046	-	-
Сума на договорените задължения		(10,741)	-	-	(10,741)	-	-
		305	-	-	305	-	-

Предвид специфичната дейност на Банката, към 31 декември 2016 г. средствата, привлечени от 20 най-големи небанкови депозанти представляват 97.26% от общата сума на задълженията към други клиенти (31 декември 2015 г.: 96.49%). Делът на най-големия небанков депозант в общата сума на задълженията към други клиенти възлиза на 53.92% (31 декември 2015 г.: 55.25%)

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

В таблицата по-долу са представени финансовите активи на Банката, които са на разположение за подкрепа на бъдещо финансиране и финансовите активи, които са заложили като обезпечение на финансови пасиви:

Към 31 декември 2016 г.

Финансови активи	Заложени като обезпечение*	На разположение за обезпечаване	Други**	Общо
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	-	1,970	76,551	78,521
Вземания от банки	9,771	240,139	24,101	274,011
Предоставени кредити и аванси на клиенти	-	591,558	131,186	722,744
Вземания от Републикански Бюджет	-	424,470	-	424,470
Ценни книжа на разположение за продажба	54,718	207,007	2,643	264,368
Ценни книжа, държани до падеж	-	1,384	-	1,384
Други финансови активи	-	-	47	47
Общо финансови активи	64,489	1,466,528	234,528	1,765,545

Към 31 декември 2015 г.

Финансови активи	Заложени като обезпечение	На разположение за обезпечаване	Други*	Общо
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	-	265,400	78,453	343,853
Вземания от банки	7,468	187,541	54,851	249,860
Предоставени кредити и аванси на клиенти	-	527,200	106,477	633,677
Вземания от Републикански Бюджет	-	29,885	-	29,885
Ценни книжа на разположение за продажба	7,833	209,863	2,484	220,180
Ценни книжа, държани до падеж	-	1,979	-	1,979
Финансови активи, държани за търгуване	-	305	-	305
Други финансови активи	-	-	103	103
Общо финансови активи	15,301	1,222,173	242,368	1,479,842

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

* Към 31.12.2016 година, по акредитиви на два корпоративни клиента са блокирани средства в размер на 9,771 хил. лв., с падежна структура както следва:

Падежен интервал	Вземания от банки, заложи като обезпечение
На виждане	130
До 30 дни	47
От 31 до 90 дни	2,457
От 91 до 180 дни	225
От 181 до една година	1,364
Над една година	5,548

Към 31.12.2016 са блокирани ценни книжа по законово изискване за обезпечаване средства на държавния бюджет, в размер на 34,085 хил. лв. и по една репо сделка с търговска банка, с падеж до седем дни, в размер на 30,632 хил. лв.

** Други представляват финансови активи, които не са обременени с тежести и нямат рестрикции да бъдат използвани като обезпечение, но Банката не би ги взела предвид като на разположение за подкрепа на бъдещо финансиране в нормалния си ход на дейността.

Преглед на размера, развитието и кредитното качество на необременените с тежести активи се извършва веднъж годишно.

Управление Риск, съвместно с други звена в Банката, месечно следи и докладва пред Комитета за управление на активите и пасивите (КУАП) съотношенията на активите, заложи като обезпечение към общата балансова стойност на активите на Банката. При превишение на одобрените от Управителния съвет на Банката лимити, КУАП докладва пред същия за предприемане на съответни корективни действия.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.4. Операционен риск

Основните източници на операционен риск в Банката са персонал, процеси, системи и външни събития. Банката е определила основните видове операционен риск като:

- Риск от загуба от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси;
- Риск от загуба от неадекватни, неправомерни и/или неправилни действия или бездействия на персонала;
- Риск от загуба от неадекватни или недобре функциониращи системи;
- Риск от загуба от външни събития, включително правен риск.

Управлението на операционния риск се основава на принципите за непоемане на необоснован риск, стриктно спазване на нивата на компетентност и приложимата нормативна уредба. Банката прилага надеждни методи за ограничаване влиянието на операционните рискове, в т.ч. чрез разделяне на функциите и отговорностите, двоен контрол, нива на компетентност, вътрешен контрол и други. Допълнително във всички вътрешни правила и политика на Банката са заложили контролни процедури по редуциране на операционния риск.

В процеса на управление на операционния риск стриктно се наблюдават и регистрират всички операционни събития, възникващи в дейността различните звена и процеси на Банката, като събитията, характеризиращи се с по-голяма честота, както и тези със съществен ефект, служат за основа на анализи на операционния риск в различни сценарии. Операционният риск е измерим и контролируем, като в процеса на работа се поддържа регистър на операционните събития, който служи като база за анализ и подобрение на процесите на работа и минимизиране на условията, които потенциално биха довели до операционни събития и загуба за Банката.

За целите на измерване на операционния риск Банката прилага "Метода на базисния индикатор".

4.5. Управление на собствения капитал

Основните цели на Банката при управлението на собствения капитал е да поддържа неговото ниво в размери достатъчни за развитие на дейността и постигане на общите цели, заложили при създаването ѝ – подкрепа на икономическата политика на страната и развитието на малкия и среден бизнес.

В дейността си, Банката следва да спазва регулаторните изисквания за капитала, както и да продължи да оперира като действащо предприятие.

В таблицата са показани основните компоненти на собствения капитал, съгласно регулаторните изисквания и съотношенията, които Банката е постигнала:

	2016	2015
СОБСТВЕНИ СРЕДСТВА	622,579	583,034
КАПИТАЛ ОТ ПЪРВИ РЕД	622,579	583,034
БАЗОВ СОБСТВЕН КАПИТАЛ ОТ ПЪРВИ РЕД	622,579	583,034
Акционерен капитал	601,774	601,774
Законови резерви	58,705	54,929
Допълнителни резерви	47,866	13,876
Натрупан друг всеобхватен доход	3,502	577
Нематериални активи	(226)	(80)
Инвестиции в дъщерни дружества	(87,643)	(87,643)
Преходни корекции на базовия собствен капитал от първи ред	(1,399)	(399)
ДОПЪЛНИТЕЛЕН КАПИТАЛ ОТ ПЪРВИ РЕД	-	-
КАПИТАЛ ОТ ВТОРИ РЕД	-	-

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.5. Управление на собствения капитал (продължение)

	2016	2015
ОБЩ РАЗМЕР НА РИСКОВИТЕ ЕКСПОЗИЦИИ	1,267,103	1,095,045
Кредитен риск – Стандартизиран подход	1,161,628	986,707
Централно управление или централни банки	-	5,464
Регионални или местни власти	265	1,246
Субекти от публичния сектор	26,902	20,037
Многостранни банки за развитие	939	939
Институции	187,362	214,923
Предприятия	632,843	621,268
На дребно	15,090	10,964
Обезпечени с ипотека върху недвижими имоти	87,819	41,540
Влошени експозиции	146,809	19,066
Позиции, свързани с високорискови експозиции	2,934	2,934
Собствен капитал	150	146
Други позиции	60,515	48,180
Валутен и стоков риск	-	-
Оперативен риск – Подход на базисния индикатор	105,475	108,338
Съотношение на базовия собствен капитал от първи ред	49.13%	53.24%
Съотношение на обща капиталова адекватност	49.13%	53.24%
<i>Буфер с оглед запазването на капитала</i>	<i>31,678</i>	<i>27,376</i>
<i>Буфер с оглед на системния риск</i>	<i>38,013</i>	<i>32,851</i>
<i>Специфичен за институцията антицикличен капиталов буфер</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Регулаторно изисквани нива		
<i>Адекватност на базовия собствен капитал от първи ред</i>	<i>4.50%</i>	<i>4.50%</i>
<i>Адекватност на капитал от първи ред</i>	<i>6.00%</i>	<i>6.00%</i>
<i>Обща капиталова адекватност</i>	<i>8.00%</i>	<i>8.00%</i>
<i>Буфер с оглед запазването на капитала</i>	<i>2.50%</i>	<i>2.50%</i>
<i>Буфер с оглед на системния риск</i>	<i>3.00%</i>	<i>3.00%</i>
<i>Специфичен за институцията антицикличен капиталов буфер</i>	<i>0.00%</i>	<i>0.00%</i>

5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ

Таблицата показва балансовите и справедливите стойности на активите и пасивите, включително нивата им в йерархията на справедливите стойности.

Към 31.12.2016	Балансова стойност						Справедлива стойност				
	Бел.	Държани до падеж	Заеми и вземания	Държани за търгуване	На разположение за продажба	Други	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Активи, оценявани по справедлива стойност											
Ценни книжа на разположение за продажба	21	-	-	-	264,368	-	264,368	251,653	12,345	-	263,998
Финансови активи, държани за търгуване	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Активи, придобити от обезпечения	27	-	-	-	-	11,372	11,372	-	-	11,372	11,372
Инвестиционни имоти	25	-	-	-	-	7,702	7,702	-	-	7,702	7,702
					264,368	19,074	283,442	251,653	12,345	19,074	283,072
Активи, които не се оценяват по справедлива стойност											
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	16	-	78,521	-	-	-	78,521	-	78,521	-	78,521
Предоставени кредити на банки	17	-	149,660	-	-	-	149,660	-	150,886	-	150,886
Разплащателни сметки и срочни депозити на банки	17	-	124,351	-	-	-	124,351	-	124,351	-	124,351
Предоставени кредити и аванси на клиенти	18	-	722,744	-	-	-	722,744	-	739,757	-	739,757
Вземания от Републиканския бюджет		-	424,470	-	-	-	424,470	-	469,168	-	469,168
Ценни книжа, държани до падеж	20	1,384	-	-	-	-	1,384	-	1,403	-	1,403
		1,384	1,499,746	-	-	-	1,501,130	-	1,564,086	-	1,564,086
Пасиви, оценявани по справедлива стойност											
Финансови пасиви, държани за търгуване	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност											
Депозити от кредитни институции -											
Разплащателни сметки и Депозити от други клиенти, различни от кредитни	28	-	-	-	-	43,737	43,737	-	43,738	-	43,738
Привлечени средства от международни институции	29	-	-	-	-	709,549	709,549	-	709,728	-	709,728
Други привлечени средства	30	-	-	-	-	379,998	379,998	-	380,991	-	380,991
	31	-	-	-	-	17,679	17,679	-	18,693	-	18,693
						1,150,963	1,150,963	-	1,153,150	-	1,153,150

Не е оповестена справедливата стойност на ценни книжа, класифицирани като инвестиции на разположение за продажба с балансова стойност 370 хил. лв. към 31 декември 2016 г. (2015: 290 хил. лв.), държани по цена на придобиване, тъй като тя не може да бъде надеждно оценена.

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2016
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Към 31.12.2015 г.	Балансова стойност						Справедлива стойност				
	Бел.	Държа- ни до падеж	Заеми и вземания	Държа- ни за търгува- не	На разполо- жение за продажба	Други	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Активи, оценявани по справедлива стойност											
Ценни книжа на разположение за продажба	21	-	-	-	220,180	-	220,180	217,536	2,354	-	219,890
Финансови активи, държани за търгуване	22	-	-	305	-	-	305	-	305	-	305
Активи, придобити от обезпечения	27	-	-	-	-	4,714	4,714	-	-	4,714	4,714
Инвестиционни имоти	25	-	-	-	-	7,744	7,744	-	-	7,744	7,744
			-	305	220,180	12,458	232,943	217,536	2,659	12,458	232,653
Активи, които не се оценяват по справедлива стойност											
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	16	-	343,853	-	-	-	343,853	-	343,853	-	343,853
Предоставени кредити на банки	17	-	141,718	-	-	-	141,718	-	150,176	-	150,176
Разплащателни сметки и срочни депозити на банки	17	-	108,142	-	-	-	108,142	-	108,142	-	108,142
Предоставени кредити и аванси на клиенти	18	-	633,677	-	-	-	633,677	-	638,561	-	638,561
Вземания от Републиканския бюджет		-	29,885	-	-	-	29,885	-	35,818	-	35,818
Ценни книжа, държани до падеж	20	1,979	-	-	-	-	1,979	-	1,925	-	1,925
		1,979	1,257,275	-	-	-	1,259,254	-	1,278,475	-	1,278,475
Пасиви, оценявани по справедлива стойност											
Финансови пасиви, държани за търгуване	22	-	-	362	-	-	362	-	362	-	362
		-	-	362	-	-	362	-	362	-	362
Пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност											
Депозити от кредитни институции - Разплащателни сметки и срочни депозити от банки	28	-	-	-	-	842	842	-	842	-	842
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	29	-	-	-	-	695,080	695,080	-	691,649	-	691,649
Привлечени средства от международни институции	30	-	-	-	-	178,723	178,723	-	181,103	-	181,103
Други привлечени средства	31	-	-	-	-	27,663	27,663	-	28,038	-	28,038
		-	-	-	-	902,308	902,308	-	901,632	-	901,632

5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Представената по-долу таблица показва справедлива стойност на активите и пасивите, оценявани по справедлива стойност по вид активи към отчетната дата:

Вид финансов инструмент	Спр. Ст-ст към	Спр. Ст-ст към	Ниво на справедлива стойност	Техника на оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Инвестиционни имоти	7,702	7,744	Ниво 3	Метод на пазарните сравнения При метода на сравнителните продажби се прави оценка чрез пряко сравнение на разглеждания имот и подобни на него, които са били продадени като цената се определя въз основа на тези предишни сделки. При използването на този подход е необходимо, данните за сравняемите имота да бъдат действително сходни, имотите да са подобни, да са в същия район и времето на сделката и датата, към която се изготвя оценката да са близки.	1. Коефициент за пазарна реализация (0.8-0.95) 2. Коефициент за местоположение (0.81-1.0) 3. Коефициент за специфични особености (състояние) (0.8-1.1)	<p>Определената справедлива стойност ще се увеличи (намали) ако:</p> <ul style="list-style-type: none"> Коефициентът на пазарна реализация се увеличи (намали). Коефициентът на местоположение се увеличи (намали) Коефициентът на състояние се увеличи (намали)
Активи, придобити от обезпечения	11,372	4,714		Метод на капитализиране на дохода (приходна стойност) Приходният метод при изготвяне на оценка на недвижим имот е анализ на стойността на оценявания имот, основан на способността му да генерира приходи чрез капитализиране на нетния приход от имота за даден период. При определяне на приходната стойност на оценявания обект се изхожда от трайно реализирания чист годишен приход на недвижимия имот, като приходната стойност е определена на база реален или възможен постоянно достиган наем, определен на база среден предлаган наем в района (наблюдавана входяща информация), при отчитане състоянието на сградния фонд и остатъчния срок на ползване.	Корекционен коефициент за пазарна адекватност на офертите (от -10% до +5%)	<p>Определената справедлива стойност ще се увеличи (намали) ако:</p> <ul style="list-style-type: none"> Корекционният коефициент за пазарна адекватност на офертите се увеличи (намали).

5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Справедлива стойност на финансови активи и пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност, но се изисква оповестяване по справедлива стойност.

Вид финансов инструмент	Спр. ст-ст		Ниво на спр. Ст-ст	Техника на оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и спр. Ст-ст
	към 31.12.2016	към 31.12.2015				
Предоставени кредити на банки	150,886	150,176	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са дисконтирани със Софибор за 12 месеца, с корекция спрямо кривата на доходност на български ДЦК на първичен пазар по публикация в Bloomberg	неприложимо	неприложимо
Предоставени кредити и аванси на клиенти	739,757	638,561	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на публикуваните лихвени проценти по нов бизнес за декември 2015 г. от БНБ пазарна статистика, без да е извършвана корекция върху тях.	неприложимо	неприложимо
Вземания от Републиканския бюджет	469,168	35,818	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на доходността на български ДЦК към декември 2015, публикувана от БНБ статистика за пазара, без да е извършвана корекция върху тях	неприложимо	неприложимо
Ценни книжа, държани до падеж	1,403	1,925	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на публикуваните лихвени проценти по нов бизнес за кредити към нефинансови предприятия за декември 2015 г. от БНБ статистика за пазара, без да е извършвана корекция върху тях.	неприложимо	неприложимо
Други привлечени средства	18,693	28,038	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на доходността на българските	неприложимо	неприложимо
Привлечени средства от международни и институции	380,991	181,103	Ниво 2	държавни ценни книжа към декември 2015 г., публикувана от БНБ статистика за пазара, без да е извършвана корекция върху тях.	неприложимо	неприложимо

За активите и пасивите от баланса, които не са оповестени в таблицата, Ръководството на Банката счита, че тяхната справедлива стойност е близка до тяхната балансова стойност.

6. НЕТЕН ДОХОД ОТ ЛИХВИ

	2016	2015
Приходи от лихви		
Кредити и аванси на клиенти	49,714	51,277
Вземания от Републиканския бюджет	4,743	462
Кредити на банки	3,409	6,220
Ценни книжа на разположение за продажба	1,840	1,870
Депозити в други банки	350	599
Ценни книжа, държани до падеж	97	118
Други активи (ефект от отрицателни лихви)	84	-
	<u>60,237</u>	<u>60,546</u>
В т.ч. Приходи от лихви по обезценени кредити и вземания	<u>8,067</u>	<u>7,898</u>
Разходи за лихви		
Привлечени средства от международни институции	(2,410)	(3,283)
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	(924)	(1,509)
Други привлечени средства	(268)	(492)
Други пасиви (ефект от отрицателни лихви)	(60)	(2)
Депозити от кредитни институции	(3)	(44)
Облигационни заеми	-	(2,655)
	<u>(3,665)</u>	<u>(7,985)</u>
Нетен доход от лихви	<u><u>56,572</u></u>	<u><u>52,561</u></u>

Доходността на активите като съотношение на нетната печалба и балансовото число е 2.24% (2015: 2.34%).

7. НЕТЕН ДОХОД ОТ ТАКСИ И КОМИСИОННИ

	2016	2015
Приходи от такси и комисионни		
Гаранции и акредитиви	1,356	1,141
Поддържане на сметки, преводи и касови операции на клиенти	622	513
Обслужване на облигационни емисии	270	270
Средства на Министерство на финансите със специално предназначение (Бележка 31)	66	67
	<u>2,314</u>	<u>1,991</u>
Разходи за такси и комисионни		
Обслужване на сметки в други банки	(26)	(25)
Преводи и касови операции в други банки	(9)	(7)
	<u>(35)</u>	<u>(32)</u>
Нетен доход от такси и комисионни	<u><u>2,279</u></u>	<u><u>1,959</u></u>

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2016
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

8. НЕТЕН ДОХОД ОТ ОПЕРАЦИИ В ЧУЖДЕСТРАННА ВАЛУТА

	2016	2015
Нетна печалба от сделки с чуждестранна валута	483	277
Нетна пе загуба от сделки и преценка на валутни суапи	219	(43)
Нетна печалба от преценка на валутни активи и пасиви	58	195
	<u>760</u>	<u>429</u>

9. НЕТНА ПЕЧАЛБА(ЗАГУБА) ОТ ЦЕННИ КНИЖА НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОДАЖБА

	2016	2015
Нетна печалба от сделки с ценни книжа на разположение за продажба, в т. ч. и реализиран преценъчен резерв	20	3
Обезценка на финансови активи на разположение за продажба	-	(43)
	<u>20</u>	<u>(40)</u>

10. НЕТНА ПЕЧАЛБА ОТ ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ, ДЪРЖАНИ ЗА ТЪРГУВАНЕ

	2016	2015
Приходи от лихви по финансови инструменти държани за търгуване	-	737
Разходи за лихви по финансови инструменти, държани за търгуване	(267)	(560)
Нетна печалба от преценка на финансови инструменти, държани за търгуване	312	132
	<u>45</u>	<u>309</u>

11А. ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА

	2016	2015
Получени дивиденди	983	1,202
Приходи от наем от инвестиционни имоти	836	333
Възстановени съдебни разноски	309	1,356
Печалба от продажба на активи, държани за продажба	150	56
Приходи от продажба на ДМА	38	67
Други приходи	153	135
	<u>2,469</u>	<u>3,149</u>

11Б. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

	2016	2015
Разходи за активи, държани за продажба	(301)	(315)
Съдебни разноси	(579)	(267)
Загуби от преоценка на инвестиционни имоти	(240)	(335)
Данък при източника	(28)	(12)
Преки оперативни разходи, възникващи от инвестиционни имоти	(168)	(27)
Разходи за продажба на ДМА	(33)	(58)
Други разходи	(486)	-
	<u>(1,835)</u>	<u>(1,014)</u>

12. ПРИХОДИ ОТ РЕИНТЕГРИРАНИ ОБЕЗЦЕНКИ И ПРОВИЗИИ

	2016	2015
Разходи за/(Приход от/ реинтегрирани) обезценки на индивидуално значими кредити, нетно (Приходи от)/Разход /за (реинтегрирана) обезценка на кредити, свързани с общ кредитен риск на портфейлна основа, нетно	(10,692)	1,797
Разходи/(Приходи за/от реинтегриране) на провизии по гаранции, нетно	15,800	(232)
Разходи за обезценки на активи, придобити от обезпечения	(1,542)	458
	(419)	(47)
	<u>3,147</u>	<u>1,976</u>

Движението на балансово натрупаните разходи за обезценки и провизии е оповестено в Бележка 18В и Бележка 33А.

13А. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

	2016	2015
Възнаграждения на персонала и социално осигуряване	(7,213)	(6,851)
Възнаграждения на членове на Управителния съвет и Надзорния съвет	(1,169)	(1,691)
	<u>(8,382)</u>	<u>(8,542)</u>
	2016	2015
<i>Разходите за персонала включват:</i>		
Залплати	(6,218)	(5,900)
Социални осигуровки	(845)	(814)
Социални придобивки	(96)	(88)
Начислени суми по обезщетения при пенсиониране	(54)	(49)
	<u>(7,213)</u>	<u>(6,851)</u>

13Б. ОБЩИ И АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗХОДИ

	2016	2015
Вноски във Фонд за реструктуриране на банките	(3,814)	(3,073)
Вноски във Фонда за гарантиране на влоговете	(36)	(2,004)
Наеми	(811)	(978)
Комуникации и ИТ услуги	(508)	(633)
Поддръжка офис и офис – техника	(536)	(474)
Правни и консултантски услуги	(479)	(405)
Реклама и представителни мероприятия	(333)	(364)
Данъци и държавни такси	(139)	(152)
Външни услуги	(131)	(108)
Консултантски услуги от регистрираното одиторско предприятие	(12)	(99)
Командировки	(68)	(77)
Одит услуги от регистрираното одиторско предприятие	(79)	(75)
	<u>(6,946)</u>	<u>(8,442)</u>

14. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ

	2016	2015
Разход за текущ данък	5,204	4,141
(Приход)/разход от отсрочени данъци в резултат на проявени временни разлики	(540)	(71)
Общо разход за текущ данък	<u>4,664</u>	<u>4,070</u>

	2016	2015
Счетоводна печалба	<u>47,584</u>	<u>41,835</u>
Разход за данък според действаща данъчна ставка (10% за 2016, 10% за 2015)	4,758	4,184
Разход за непризнати разходи за данъчни цели	4	7
Приходи, непризнати за данъчни цели	(98)	(121)
Общо разход за данък	<u>4,664</u>	<u>4,070</u>
Ефективна данъчна ставка	<u>9.80%</u>	<u>9.73%</u>

14. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Салдата на отсрочените данъци се отнасят към следните позиции от индивидуалния отчет за финансовото състояние и измененията в индивидуалния отчет за всеобхватния доход:

	Активи		Пасиви		Изменения в отчета за всеобхватния доход
	2016	2015	2016	2015	
Имоти и оборудване	(14)	(11)	-	-	(3)
Други активи	(479)	(437)	-	-	(42)
Инвестиционни имоти	(57)	(33)	-	-	(24)
Гаранционен портфейл	26	(147)	-	-	173
Други задължения	(48)	(48)	-	-	-
Ценни книжа на разположение за продажба	(693)	(49)	-	-	(644)
	(1,265)	(725)	-	-	(540)

Измененията във времените разлики през годината се признават в индивидуалния отчет за всеобхватния доход.

При признаването на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на Банката да генерира достатъчна данъчна печалба.

15. НЕТНА ПРОМЯНА В СПРАВЕДЛИВАТА СТОЙНОСТ НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОДАЖБА

	2016	2015
Промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение за продажба		
Печалби от преоценки на активи на разположение за продажба, възникнали през годината	2,903	615
Рециклиране на доходи	-	(20)
Друг всеобхватен доход за годината	2,903	595

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2016
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

16. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА В КАСА И ПО РАЗПЛАЩАТЕЛНА СМЕТКА В ЦЕНТРАЛНАТА БАНКА

	2016	2015
Касова наличност	120	87
Разплащателни сметки	78,401	343,719
<i>В т.ч. Минимални задължителни резерви</i>	<i>76,551</i>	<i>78,406</i>
Резервен обезпечителен фонд	-	47
Общо предоставени средства при Централната банка	78,401	343,766
Общо парични средства в каса и по сметки при Централната банка	78,521	343,853

Предоставените депозити при Централната банка са безлихвени (2015 г също):.

17. ВЗЕМАНИЯ ОТ БАНКИ

	2016	2015
Разплащателни сметки и депозити на виждане в местни банки	189	200
Разплащателни сметки и депозити на виждане в чуждестранни банки	13,570	10,682
Срочни депозити в местни банки (вкл. репо сделки)	86,490	62,604
Срочни депозити в чуждестранни банки (вкл. репо сделки)	24,102	34,656
Предоставени кредити на местни банки	135,574	135,607
Предоставени кредити на чуждестранни банки	14,086	6,111
	274,011	249,860

Към 31.12.2016 г. са предоставени целеви кредити на местни банки в лева и евро за кредитиране на клиенти с цел развитие на малки и средни предприятия с оригинален матуритет до 10 години и лихвени нива в диапазон от 1,49% до 4,40% (2015 г.: 1.69% до 5%).

Средства в размер на 9,770 хил.лв. са блокирани като покритие по акредитиви. (2015г.: 7,468 хил.лв.)

18. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ

	2016	2015
Кредити (брутна стойност)	863,888	779,591
Коректив за обезценки и несъбираемост на кредити	<u>(141,144)</u>	<u>(145,914)</u>
	<u>722,744</u>	<u>633,677</u>
	2016	2015
А. Анализ по видове клиенти		
Предприятия и еднолични търговци	858,784	769,856
Общини	1,327	6,230
Частни физически лица	<u>3,777</u>	<u>3,505</u>
	<u>863,888</u>	<u>779,591</u>
	2016	2015
Б. Анализ по отрасли по предназначение на кредита		
Промисленост, общо	316,989	362,852
<i>Промисленост - производство и разпределение на енергия</i>	<i>103,520</i>	<i>132,365</i>
<i>Промисленост - производство на хранителни продукти</i>	<i>60,962</i>	<i>56,110</i>
<i>Промисленост - други производства</i>	<i>55,705</i>	<i>112,258</i>
<i>Промисленост - производство на тютюневи изделия</i>	<i>55,675</i>	<i>50,510</i>
<i>Промисленост - производство на машини и оборудване</i>	<i>41,127</i>	<i>11,609</i>
Строителство	136,626	110,938
Транспорт	107,192	55,485
Финансови услуги	55,926	65,139
Търговия	53,994	48,241
Административни и офис дейности	48,816	-
Операции с недвижими имоти	41,829	60,969
Държавно управление	31,144	6,230
Селско стопанство	26,474	14,569
Туристически услуги	17,573	21,772
Други отрасли	14,723	15,925
Събиране и обезвреждане на отпадъци	<u>12,602</u>	<u>17,471</u>
	<u>863,888</u>	<u>779,591</u>

Банката предоставя основно средства за финансиране на дейности на малки и средни предприятия, както и на инвестиционни проекти за реализиране на възвръщаемост между 5 до 10 години.

18. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

В. Движение на коректива за обезценки и несъбираемост на кредитите

	2016			2015		
	Индивидуално обезценени	Колективно обезценени	Общо	Индивидуално обезценени	Колективно обезценени	Общо
На 1 януари	130,114	15,800	145,914	99,677	15,568	115,245
Секторна прекласификация на клиент (*)	-	-	-	42,533	-	42,533
Нетно изменение за годината	10,692	(15,800)	(5,108)	(1,797)	232	(1,565)
Отписани за сметка на обезценки	338	-	338	(10,299)	-	(10,299)
Към 31 декември	141,144	-	141,144	130,114	15,800	145,914

19. ВЗЕМАНИЯ ОТ РЕПУБЛИКАНСКИ БЮДЖЕТ

	2016	2015
Придобити вземания	26,902	20,037
Програма Енергийна ефективност	397,568	9,848
	424,470	29,885

Към 31.12.2016 г., (аналогично към 31.12.2015 г.) вземанията класифицирани като Вземания от Републикански бюджет – Придобити вземания, представляват вземания, възникнали по договори за цесия с длъжници, второстепенни разпоредители с бюджетни средства.

С Постановление № 18 от 2 февруари 2015 г. на Министерския съвет на РБ се прие Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради (Програмата), за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмата и за определяне на органите, отговорни за реализацията ѝ.

Финансирането на Програмата се извършва чрез ББР. За целта банката сключва тристранни договори с областните управители (представители на държавата), общинските кметове (пълномощници на сдруженията на собствениците).

Банката счита, така възникналите вземания за носители на минимален кредитен риск, доколкото източник на погашенията е бюджета на РБ. Целево привлеченият ресурс от международни партньори, за целите на финансиране на програмата, ползва държавна гаранция (вж. бележка 30).

Уسوените средства по Програмата към 31.12.2016 г. са в размер на 397,568 хил. лв (към 31.12.2015 г. са : 9,848 хил. лв.)

20. ЦЕННИ КНИЖА ДЪРЖАНИ ДО ПАДЕЖ

	2016	2015
Корпоративни облигации на финансови предприятия	1,384	1,979
	<u>1,384</u>	<u>1,979</u>

Корпоративните облигации на финансови предприятия представляват облигации, издадени от българско дружество, деноминирани в EUR с номинал 1,000 хил. евро.

21. ЦЕННИ КНИЖА НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОДАЖБА

	2016	2015
Държавни ценни книжа	248,634	214,482
Корпоративни облигации	12,846	3,054
Акции на непублични дружества	2,643	2,484
Участие в инвестиционна програма SIA (Бележка 36)	232	152
Акции на публични дружества	13	8
	<u>264,368</u>	<u>220,180</u>

Движение на ценни книжа на разположение за продажба

	2016	2015
Към 1 януари	220,180	274,698
Увеличение (покупки)	156,382	358,233
Намаление (продажби и/или падежиране)	(115,097)	(413,346)
Нетно увеличение от преоценки на ценни книжа на разположение за продажба до справедлива стойност	2,903	595
Към 31 декември	<u>264,368</u>	<u>220,180</u>

От притежаваните от Банката акции в непублични дружества, 2,505 хил. лв. са акции от капитала на Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ). Невнесената част от номиналната стойност по придобитите акции на ЕИФ е дължима след решение, което следва да се вземе на Общо събрание на акционерите на ЕИФ (Бележка № 36).

Останалата част от акциите в непублични дружества в размер на 138 хил. лв. са акции от капитала на лицензираното дружество като оператор на платежни системи по българското законодателство БОРИКА – Банксервиз АД. Акционери в това дружество могат да бъдат само банки и те придобиват своите акции по специален ред, като стойността на една акция се определя на база формула, установена в устава на дружеството. Те се представят по цена на придобиване, тъй като към отчетната дата няма достатъчно достоверна, публична информация за определяне на актуална справедлива цена на тези акции.

Формираният преоценъчен резерв по финансови активи на разположение за продажба към 31.12.2016 г. е в размер на 3,481 хил. лв. – положителна величина (31.12.2015 г.: 578 хил. лв. положителна величина) (Бележка № 35).

През 2016 г., няма прехвърлена и отчетена обезценка на ценни книжа на разположение за продажба в отчета за всеобхватния доход (в текущата печалба или загуба за годината). (Бележка № 9) (2015 г.: 43 хил. лв.).

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2016
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

22. ФИНАНСОВИ АКТИВИ/ПАСИВИ ДЪРЖАНИ ЗА ТЪРГУВАНЕ

	Договорна/Условна сума	Справедлива стойност към 31.12.2016		Договорна/Услов- на сума	Справедлива стойност към 31.12.2015	
		Актив	Пасив		Актив	Пасив
Лихвени суапове	-	-	-	9,779	-	362
Валутни суапове	-	-	-	21,786	305	-
	-	-	-	31,565	305	362

Финансовите активи и пасиви, държани за търгуване представляват валутни и лихвени извънборсови деривативи под формата на суапи. През 2016 и 2015 г., Банката не е определила деривативи с цел отчитане на хеджиране по изискванията на МСС 39.

23. ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА

Банката е едноличен собственик на капитала на Национален гаранционен фонд ЕАД, регистрирано съгласно Търговския регистър на 22.08.2008 г. Общият размер на регистрирания акционерен капитал към 31.12.2016 г. е 800,000 акции по 100 лева на акция (31.12.2015 г.: 800,000 акции по 100 лева на акция). Към 31.12.2016 г., размерът на внесенния капитал е 80,000 хил. лв. (31.12.2015 г.: 80,000 хил. лв.). Към 31.12.2016 г., стойността на инвестицията в дъщерното дружество е 80,000 хил. лв. (31.12.2015 г.: 80,000 хил. лв.), оценена по историческа цена на придобиване.

Банката е едноличен собственик на капитала на Микрофинансираща институция Джобс, регистрирано на 14 януари 2011 година. Общият размер на внесенния капитал е в размер на 7,643 хил. лв. разпределен в 76,430 броя акции по 100 лева на акция. Към 31.12.2016 г., стойността на инвестицията в дъщерното дружество е 7,643 хил. лв. (31.12.2015 г.: 7,643 хил. лв.), оценена по историческа цена на придобиване.

Към 31.12.2016 г. ръководството е направило преглед за обезценка на инвестициите в дъщерни дружества и е установено, че не са налични индикации за такава.

24. ИМОТИ, МАШИНИ И СЪОРЪЖЕНИЯ, НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Земя и сгради	Банково оборудване и компютри	Стопански инвентар	Транспортни средства	Лиценз и софтуер	Общо
Отчетна стойност						
На 1 януари 2015 г.	<u>20,043</u>	<u>1,084</u>	<u>292</u>	<u>343</u>	<u>854</u>	<u>22,616</u>
Придобити	4,112	327	1	57	-	4,497
Излезли от употреба	-	(9)	-	(66)	-	(75)
На 31 декември 2015 г.	<u>24,155</u>	<u>1,402</u>	<u>293</u>	<u>334</u>	<u>854</u>	<u>27,038</u>
Придобити	8,398	789	317	-	217	9,721
Излезли от употреба	-	(77)	(7)	(43)	-	(127)
На 31 декември 2016 г.	<u>32,553</u>	<u>2,114</u>	<u>603</u>	<u>291</u>	<u>1,071</u>	<u>36,632</u>
Натрупана амортизация						
На 1 януари 2015 г.	<u>512</u>	<u>677</u>	<u>206</u>	<u>21</u>	<u>573</u>	<u>1,989</u>
Начислена за годината	37	184	27	61	201	510
Отписана	-	(11)	-	(5)	-	(16)
На 31 декември 2015 г.	<u>549</u>	<u>850</u>	<u>233</u>	<u>77</u>	<u>774</u>	<u>2,483</u>
Начислена за годината	172	219	25	58	71	545
Отписана	-	(76)	(6)	(12)	-	(94)
На 31 декември 2016 г.	<u>721</u>	<u>993</u>	<u>252</u>	<u>123</u>	<u>845</u>	<u>2,934</u>
Балансова стойност						
На 31 декември 2016 г.	<u>31,832</u>	<u>1,121</u>	<u>351</u>	<u>168</u>	<u>226</u>	<u>33,698</u>
На 31 декември 2015 г.	<u>23,606</u>	<u>552</u>	<u>60</u>	<u>257</u>	<u>80</u>	<u>24,555</u>
На 1 януари 2015 г.	<u>19,531</u>	<u>407</u>	<u>86</u>	<u>322</u>	<u>281</u>	<u>20,627</u>

Придобитите земя и сгради в размер на 8,398 хил. лв. в 2016 г. (2015: 4,112 хил. лв.) представляват разходи за придобиване на ДМА, свързани със строителството и изграждането на сграда, собственост на Банката, находяща се на ул. Дякон Игнатий 1, София.

Напълно амортизираните имоти, машини и съоръжения, които са все още в употреба, към 31.12.2016 г. са в размер на 427 хил. лв. по отчетна стойност (2015 г.: 474 хил. лв.), а на нематериалните активи съответно 640 хил. лв. (2015: 628 хил. лв.).

25. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

	2016	2015
Балансова стойност в началото на периода	7,744	-
Рекласифицирани от държани за продажба	251	3,095
Рекласифицирани от други активи	-	4,984
Продадени	(53)	-
Загуба от промяна в справедливата стойност, включена в печалбата и загубата за периода	(240)	(335)
	<u>7,702</u>	<u>7,744</u>

Банката притежава инвестиционни имоти в резултат на придобити обезпечения от проблемни кредити. Те са отдадени под наем на трети лица. Генерираният приход от наем за 2016 г. е в размер на 836 хил. лв. (2015 г.: 333 хил.лв.) (Бележка 11). Справедливата стойност към 31.12.2016 г. е определена от лицензиран независим оценител.

Банката класифицира инвестиционните имоти в ниво 3 спрямо йерархията на справедливите стойности. Справедливата стойност е определена на базата на оценката на лицензирани независими оценители, като са използвани техники за оценка и ключовите входящи данни за оценката на инвестиционни имоти, оповестени в Бележка 5.

26. АКТИВИ, ДЪРЖАНИ ЗА ПРОДАЖБА

Включените към 31.12.2016 г. имоти (земи, сгради и стопански инвентар) на стойност 4,657 хил. лв. (2015 г.: 8,712 хил. лв. земи, сгради и стопански инвентар), са придобити от Банката през 2016 г. срещу погасяване на задължения по проблемни кредити на нейни кредитополучатели.

Активите не се използват и не се планира да се използват в дейността на Банката. За тях ръководството активно търси купувачи, с цел и планове, те да се продадат до края на 2017 г.

Движение на активите държани за продажба през 2016 и 2015 година:	2016	2015
Балансова стойност в началото на периода	8,712	1,122
Придобити от обезпечения	4,699	11,773
Рекласифицирани към активи, придобити от обезпечения	(7,113)	(1,088)
Рекласифицирани към инвестиционни имоти	(251)	(3,095)
Продадени	(1,390)	-
Обезценки	-	-
	<u>4,657</u>	<u>8,712</u>

27. ДРУГИ АКТИВИ И АКТИВИ, ПРИДОБИТИ ОТ ОБЕЗПЕЧЕНИЯ

	2016	2015
Активи, придобити от обезпечение	11,372	4,714
Други вземания	47	103
ДДС за възстановяване	-	373
Предплатени разходи и аванси	103	246
	<u>11,522</u>	<u>5,436</u>

Активите, придобити от обезпечения включват активи, които са били държани за продажба (придобити от обезпечения по кредити), но които не са били реализирани в предвидения 12 месечен срок и са били рекласифицирани в Активи, придобити от обезпечения. Тези активи се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализируема стойност.

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2016
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

27. ДРУГИ АКТИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Движение на активи, придобити от обезпечение през 2016 и 2015 година:	2016	2015
Балансова стойност в началото на периода	4,714	8,708
Рекласифицирани от държани за продажба	7,113	1,088
Рекласифицирани към инвестиционни имоти	-	(4,984)
Продадени	(36)	(51)
Обезценка	(419)	(47)
Балансова стойност в края на периода	<u>11,372</u>	<u>4,714</u>

28. ДЕПОЗИТИ ОТ КРЕДИТНИ ИНСТИТУЦИИ

	2016	2015
Депозити от местни банки	42,157	413
Депозити от чуждестранни банки	1,580	429
	<u>43,737</u>	<u>842</u>

Начислените задължения за лихви по депозитите от кредитни институции към 31.12.2016 г. са в размер на - 1 хил. лв. (2015: 1 хил. лв.)

	2016	2015
Срочни депозити	39,576	-
Безсрочни депозити	4,161	842
	<u>43,737</u>	<u>842</u>

29. ДЕПОЗИТИ ОТ ДРУГИ КЛИЕНТИ, РАЗЛИЧНИ ОТ КРЕДИТНИ ИНСТИТУЦИИ

	2016	2015
Частни физически лица	4,641	5,147
Предприятия и еднолични търговци	609,748	594,152
Депозити със специално предназначение	95,160	95,781
	<u>709,549</u>	<u>695,080</u>

Начислените задължения за лихви по депозитите от други клиенти, различни от кредитни институции към 31.12.2016 г. са в размер на 659 хил. лв. (2015: 261 хил. лв.).

Сумите на депозитите със специално предназначение представляват депозити на „Национален Гаранционен Фонд“ ЕАД, дъщерно дружество на ББР, във връзка с проекти за създаване на Гаранционен Фонд за подпомагане на селските райони на страната по Програма за развитие на селските райони на Република България (2007-2013 г.) към Министерство на земеделието и храните, както и по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ (2007-2013 г.) към Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури (ИАРА).

	2016	2015
Срочни депозити	592,689	507,838
Безсрочни депозити	116,860	187,242
	<u>709,549</u>	<u>695,080</u>

30. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ

	2016	2015
Дългосрочно рамково споразумение за заем с Банката за развитие към Съвета на Европа	128,152	47,730
Дългосрочни заеми от Европейската инвестиционна банка	146,723	38,544
Дългосрочни заеми от Скандинавска инвестиционна банка	22,014	28,664
Дългосрочни заеми от Кредитанщант фюр Видерауфбау	23,038	28,817
Дългосрочен заем от Черноморска банка за търговия и развитие	-	12,035
Сумитомо Митсуи – Банкова Корпорация Европа	4,315	7,795
Дългосрочен заем от Дексия Кредит Локал	1,951	5,851
Дългосрочен заем от Делфа Инвестмънт Банк - Fms Wertmanagement Aor	1,384	4,147
Дългосрочни заеми от JVIC Японската банка за международно сътрудничество	3,278	5,140
Европейски инвестиционен фонд	9,823	-
Индустриална и търговска банка на Китай	39,320	-
	379,998	178,723

Начислените задължения за лихви по привлечени средства от международни институции към 31.12.2016 г. са в размер на 489 хил. лв. (2015: 338 хил. лв.)

Ефективните лихвени проценти по привлечени средства от международни институции към 31.12.2016 г. са в границите от 0.099% до 3.39% (31.12.2015 г.: от 0.27 % до 3.39%).

Банка за развитие към Съвета на Европа

На 02.01.2003 г., между Банката за развитие към Съвета на Европа, Република България, представлявана от Министъра на финансите и Насърчителна банка АД (съответно Българска банка за развитие АД) са подписани две рамкови кредитни споразумения за 10,000 хил. евро и 5,000 хил. евро за финансиране на микро-, малки и средни предприятия в България. Кредитното споразумение в размер на 10,000 хил. евро е обезпечено с държавна гаранция от Република България.

Към 31.12.2016 г. заемите от 2003 г. са изцяло погасени.

На 18.11.2009 г. е сключен трети договор за заем между Българска банка за развитие АД и Банката за развитие към Съвета на Европа в размер на 15,000 хил. евро. Средствата са предназначени за финансиране на инвестиционни проекти на микро, малки и средни предприятия от реалния сектор с цел създаване на нови и запазване на съществуващи работни места. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2016 г. е изцяло усвоен, а дължимата главница по заема е в размер на 7,500 хил. евро с левова равностойност 14,669 хил. лв. (31.12.2015 г.: 9,375 хил. евро с левова равностойност 18,336 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на тримесечен EURIBOR плюс надбавка.

На 30.03.2011 г. е подписан четвърти договор между Българска банка за развитие АД и Банката за развитие към Съвета на Европа за 20,000 хил. евро. Договорените средства от този заем имат за цел да подобрят достъпа до финансиране на българските малки и средни предприятия, да се създадат нови работни места, както и да се запазят вече съществуващи такива. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2016 г. заемът е напълно усвоен, а дължимата главница по заема е в размер на 13,000 хил. евро с левова равностойност 25,426 хил. лв. (31.12.2015 г.: 15,000 хил. евро с левова равностойност 29,337 хил. лв.). Лихвеният процент по първи транш на заема е плаващ, базиран на тримесечен EURIBOR плюс надбавка, а по втория транш е фиксиран.

На 23 февруари 2016 г. Българска банка за развитие подписа Договор с Банката за развитие на Съвета на Европа (БРСЕ) в размер на 150,000 хил. евро. Средствата ще се използват за финансиране на мерки за енергийна ефективност и необходими структурни мерки в рамките на Националната програма за енергийна ефективност. Заемът е целеви и ще се използва за санирането на многофамилни жилища. Срокът за погасяване на заема е до 10 години. Заемът е обезпечен с държавна гаранция, която се предоставя на основание Закона за държавния дълг за 2016 г. Подписано е Гаранционно споразумение между БРСЕ и Министерство на финансите, което е ратифицирано от Народното събрание. Законът за ратифициране на Гаранционното споразумение е обнародван в Държавен вестник на 3.05.2016 г. Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради беше приета с решение на Министерския съвет от 27 януари 2015 г. Към 31.12.2016 г., дългът по заема е в размер на 45,000 хил. евро с левова равностойност 88,012 хил. лв. (към 31.12.2015 г. няма усвоявания по заема). Лихвеният процент е плаващ, базиран на 3М Euribor плюс надбавка.

30. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Европейската инвестиционна банка

На 4/6 октомври 2000 г. Банката е сключила финансов договор (Глобален заем на България - Насърчителна банка) с Европейската инвестиционна банка за сумата от 10,000 хил. евро за финансиране на малки и средни предприятия. Договорът се основава на подписано споразумение между Европейската инвестиционна банка и Република България от 14.07.1997 г. Той е обезпечен с държавна гаранция от Република България. Към 31.12.2016 г. заемът е изцяло погасен.

На 30.12.2009 г. е сключен втори договор за заем между Българска банка за развитие и Европейската инвестиционна банка в размер на 25,000 хил. евро, за финансиране на МСП и приоритетни проекти в областите на инфраструктура, енергетика, опазване на околната среда, индустрия, здравеопазване и образование. Заемът е необезпечен и изцяло усвоен. Към 31.12.2016 г. заемът е изцяло погасен (към 31.12.2015 г. 19,706 хил. евро с левова равностойност 38,541 хил. лв.).

На 18 ноември 2016 г. ББР подписа трети Договор с Европейската Инвестиционна Банка в размер на 150,000 хил. евро за финансиране на проекти на малки и средни предприятия. Средствата се предоставят с подкрепата на ЕС чрез гаранция от ЕФСИ (Европейски фонд за стратегически инвестиции), част от Инвестиционния план за Европа – „Плана Юнкер“. Това е първият договор по плана, предоставен от ЕИБ в България. Срокът на заема, включително гратисен период, се определя за всеки транш. Средствата ще бъдат използвани за кредитиране на МСП, вкл. за иновативни проекти, за подкрепа на райони с висока безработица, за младежка заетост или за стартиращи компании. Заемът ще бъде разпределен чрез банки – партньори, други финансови посредници или директно. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2016 г., дължимата главница по заема е в размер на 75,000 хил. евро с левова равностойност 146,687 хил. лв. (към 31.12.2015 г. няма усвоявания по заема.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

Кредитанцалт фюр Видерауфбау

На 27 юли 2010 г., Българска банка за развитие АД подписа директен заем за 25,000 хил. евро с немската банка за развитие Кредитанцалт фюр Видерауфбау. Финансовият ресурс е предназначен за пряко кредитиране на малки и средни предприятия и/или за предоставяне на кредитни линии на търговските банки за целево финансиране на бизнеса. Заемът е необезпечен и към 31.12.2016 г. е изцяло усвоен, а дължимата главница по заема е в размер на 11,765 хил. евро с левова равностойност 23,010 хил. лв. (към 31.12.2015 г., дължимата главница е в размер на 14,706 хил. евро с левова равностойност 28,762 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

На 16 август 2016 г., Българска банка за развитие подписа Договор с КФВ в размер на 100,000 хил. евро. Средствата ще се използват за финансиране на мерки за енергийна ефективност и необходими структурни мерки, изпълнявани от малки и средни предприятия в България в рамките на Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради. Заемът е обезпечен с държавна гаранция, съгласно Закона за държавния дълг и подписано Гаранционно споразумение между КФВ и Министерство на финансите. Гаранционно споразумение между КФВ и Министерство на финансите е ратифицирано от Народното събрание. Законът за ратифициране на Гаранционното споразумение е обнародван в Държавен вестник на 30.12.2016 г. Лихвеният процент е плаващ, базиран на 6M Euribor плюс надбавка. Срокът за погасяване на заема е до 7 години с 2 години гратисен период. Към 31.12.2016 г., няма усвоявания по заема.

Скандинавска инвестиционна банка

На 16.11.2004 г. е подписан договор за заем със Скандинавската инвестиционна банка за кредитна линия в размер на 10,000 хил. евро за финансиране на български малки и средни предприятия по проекти от взаимен интерес за България и страните-членки на Скандинавската инвестиционна банка. Заемът е обезпечен с Писмо за намерения. Към 31.12.2016 г., заемът е изцяло усвоен, а дължимата главница по заема е в размер на 0,471 хил. евро с левова равностойност 0,920 хил. лв. (31.12.2015 г.: 1,529 хил. евро с левова равностойност 2,991 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

На 15.12.2010 г. е подписана втора кредитна линия между Скандинавската инвестиционна банка и Българска банка за развитие АД за 20,000 хил. евро. Средствата са предназначени за финансиране на проекти, свързани с възобновяеми енергийни източници или с опазване на околната среда; проекти с участие от страните-членки на Скандинавската инвестиционна банка, както и непряко финансиране чрез търговските банки-партньори. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2016 г., заемът е изцяло усвоен, а дължимата главница по заема е в размер на 10,842 хил. евро с левова равностойност 21,205 хил. лв. (31.12.2015 г.: 13,195 хил. евро с левова равностойност 25,807 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

30. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Черноморска банка за търговия и развитие

На 09.10.2009 г. между Българска банка за развитие АД и Черноморската банка за търговия и развитие е подписан договор за заем за 8,000 хил. евро. Ресурсът е предназначен за финансиране на български малки и средни предприятия. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2016 г. заемът е изцяло погасен.

На 09.09.2011 г. е сключен договор за заем между Българска банка за развитие АД и Черноморската банка за търговия и развитие в размер на 31,000 хил. евро. Заемът е предназначен за финансиране на инвестиционни проекти, оборотен капитал и експортно и пред-експортно финансиране на МСП. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2016 г., заемът е изцяло погасен. (31.12.2015 г. дължимата главница по заема е в размер на 6,200 хил. евро с левова равностойност 12,126 хил. лв.)

Сумитомо Мицуи – Банкова Корпорация Европа

На 11.11.2014 г., ББР подписа ново споразумение със Сумитомо Митсуи – Банкова Корпорация Европа за търговско финансиране, което дава възможност за финансиране със срок до 12 месеца на търговски сделки и акредитиви, включително експортни сделки. Споразумението е в размер на 10,000 хил. евро. Към 31.12.2016 г., дългът по заема е в размер на 2,200 хил. евро с левова равностойност 4,303 хил. лв. (31.12.2015 г. дългът по заема е в размер на 3,969 хил. евро с левова равностойност 7,762 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на EURIBOR плюс надбавка.

Дексия Кредит Локал

На 23.05.2007 г., Банката е подписала договор с Дексия Комуналкредит банк (от 12.07.2013 г. - Дексия Кредит Локал) за заем в размер на 10,000 хил. евро. Заемът е предназначен за финансиране на инвестиционни проекти на малки и средни предприятия в България. Към 31.12.2016 г., заемът е изцяло усвоен. Заемът е обезпечен с Писмо за намерения, подписано от Министъра на финансите. Към 31.12.2016 г., дължимата главница по заема е в размер на 1,000 хил. евро с левова равностойност 1,956 хил. лв. (31.12.2015 г.: 3,000 хил. евро с левова равностойност 5,867 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на тримесечен EURIBOR плюс надбавка.

Депфа Инвестмънт Банк - Fms Wertmanagement Aor

На 18 май 2007 г. е подписан договор с Депфа Инвестмънт Банк (от 23.09.2011 г. - FMS Wertmanagement Aor) за заем в размер на 15,000 хил. евро за общи корпоративни цели. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2016 г., заемът е усвоен изцяло, а дължимата главница по заема е в размер на 0,714 хил. евро с левова равностойност 1,397 хил. лв. (31.12.2015 г.: 2,143 хил. евро с левова равностойност 4,191 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

Японска банка за международно сътрудничество

На 17.12.2009 г. е сключен договор за заем между Българска банка за развитие АД и Японската банка за международно сътрудничество в размер на 20,000 хил. евро. Заемът е предназначен за финансиране на проекти с японско участие и може да се усвоява в евро или йени. За заем в евро приложимият лихвен процент се формира, за 60% от сумата като фиксиран лихвен процент (CIRR + рискова премия), а за останалите 40% от сумата като плаващ лихвен процент (шестмесечен EURIBOR + надбавка). За заем в йени, приложимият лихвен процент при усвоен транс се формира като фиксиран лихвен процент (CIRR + рискова премия). Заемът е необезпечен. Усвоените средства по заема са в размер на 1,122,594 хил. йени с левова равностойност 19,812 хил. лв. Към 31.12.2016 г., дължимата главница по заема е в размер на 210,475 хил. йени с левова равностойност 3,336 хил. лв. (31.12.2015 г. - 350,801 хил. йени с левова равностойност 5,211 хил. лв.)

Унгарска Ексимбанк

На 29.05.2013 г. между Българска банка за развитие АД и Унгарската Ексимбанк е подписано споразумение за кредитна линия в размер на 10,000 хил. евро (19,558 хил. лв.). Всяка търговска сделка осъществена по нея ще е със срок от 2 до 5 години. Средствата са предназначени за финансиране на внос на унгарски инвестиционни стоки в България. Лихвеният процент е фиксиран (CIRR + надбавка). Към 31.12.2016 г., няма усвоявания по заема.

30. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Програма Прогрес на Европейския Инвестиционен фонд

На 24.07.2015 г., Българска банка за развитие АД подписа договор за заем с ЕИФ по програма Прогрес в размер на 5,000 хил. евро (9,779 хил. лв.). Заемът е за финансиране на микро-лизинги и микро-кредити за микро/малки предприятия и за финансиране на микро-кредити чрез финансови институции. Тази програма е насочена към предприятия с до 10 работници и с активи в размер до 2 млн. евро (3,912 хил. лв.). Допустими бенефициенти могат да бъдат също и самонаети лица, стартиращи предприятия, или лица с труден достъп до финансиране. Към 31.12.2016 г. дължимата главница по заема е в размер на 5,000 хил. евро с левова равностойност 9,779 хил. лв. (31.12.2015 г.: няма усвоявания по заема). Лихвеният процент по заема е фиксиран.

Индустриална и търговска банка на Китай

На 22 февруари 2016 г. ББР подписа Договор за междубанков кредит с ИТБК в размер на 20,000 хил. евро. Средствата са предназначени за общата кредитна дейност на ББР, пряко финансиране на бизнеса или он-лендинг програми чрез търговските банки за подкрепа на инвестиционни проекти и предоставяне на оборотен капитал. Срокът на договора е две години. Към 31.12.2016 заемът е изцяло усвоен. Към 31.12.2016 г., дългът по заема е в размер на 20,000 хил. евро с левова равностойност 39,117 хил. лв. (към 31.12.2015 г. няма усвоявания по заема). Лихвеният процент е плаващ, базиран на 6M Euribor плюс надбавка. Заемът е необезпечен.

31. ДРУГИ ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА

	2016	2015
Заемно финансиране от Министерство на финансите със средства на KfW	11,236	11,226
Средства на KfW, предоставени от Министерство на финансите за доверително управление	6,443	6,630
Получени заеми от местни банки	-	9,807
	<u>17,679</u>	<u>27,663</u>

Начислени задължения за лихви по други привлечени средства към 31.12.2016 г. няма. (2015: 28 хил. лв.)

Заемно финансиране от Министерство на финансите със средства на KfW

На 18.04.2007 г., Банката е сключила договор за заем с Правителството на Република България, представлявано от Министъра на финансите. Договорът е сключен на основание на Спогодбата между Република България и Германия за финансово сътрудничество от 2001 г. и Споразумение между Република България и Кредитанщалт фюр Виедерауфбау (KfW). Съгласно договора на Банката, определена за "Носител на проекта", се предоставят 4,929 хил. евро (9,640 хил. лв.) с цел насърчаване финансирането на микро-, малки и средни предприятия. Срокът на договора е 10 години, считано от датата на предоставяне на средствата, като получената сума заедно с капитализираната лихва се погасява еднократно в края на периода. Към 31.12.2016 г., главницата по заема, заедно с капитализираната лихва, е в размер на 5,745 хил. евро с левова равностойност 11,236 хил. лв. (към 31.12.2015 г.: 5,739 хил. евро с левова равностойност 11,225 хил. лв.). Лихвата по заема се капитализира на тримесечие и се определя на база на тримесечен EURIBOR плюс надбавка.

Средства на KfW, предоставени от Министерство на финансите за доверително управление

Банката е сключила споразумение с Министерство на финансите за управление на средства, предоставени от Кредитанщалт фюр Виедерауфбау (KfW) съгласно договор, подписан между правителствата на България и Германия. Тези средства се предоставят с цел финансиране на малки и средни предприятия. Рискът по предоставяне на тези средства на банки-посредници се носи изцяло от Министерство на финансите. Банката осъществява подбор на банки-посредници, отговаря за трансфериране на средствата към тях, събира информация и извършва периодични прегледи за използването на средствата, наблюдава за срочното изплащане на дължимите суми по главници и лихви по Специалната сметка на Министерство на финансите. Към 31.12.2016 г., салдото при Банката на средствата е в размер на 3,294 хил. евро с левова равностойност 6,443 хил. лв. (31.12.2015 г.: 3,390 хил. евро с левова равностойност 6,629 хил. лв.).

Банката получава такса за управлението на тези средства и олихвява тримесечно Специалната сметка на фонда.

31. ДРУГИ ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Получени заеми от местни банки

На 16.09.2011 г., Българска банка за развитие АД подписа договор за средносрочен заем със Ситибанк Н.А. – клон София (от 1.01.2014 - Ситибанк Европа АД, клон България) в размер на 20,000 хил. евро. Средствата от този заем са предназначени за директно и индиректно финансиране на нов и съществуващ портфейл от кредити на малки и средни предприятия. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2016 г., заемът е напълно усвоен. Към 31.12.2016 г. заемът е изцяло погасен. (31.12.2015 г.: 5,000 хил. евро с левова равностойност 9,779 хил. лв.).

32. ПРОВИЗИИ

	2016	2015
Провизии по банкови гаранции	3,145	1,468
Провизии по съдебни дела	174	174
	<u>3,319</u>	<u>1,642</u>

Провизиите по банкови гаранции представляват сумата, която Банката очаква със значителна вероятност да плати на трети лица. От тях по банкови гаранции по Проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране" на МТСП са 1, 045 хил. лв. (2015: 1 468 хил. лв.), а 2,100 хил.лв. по издадени индивидуални гаранции (2015 г.: няма)

Провизиите по съдебни дела са заделени за бъдещи плащания по съдебни искиове, свързани с трудови спорове.

Таблицата по-долу представя движението на провизиите по гаранции:

	2016	2014
Салдо към 1 януари	1,468	1,941
Начислени за годината (Бележка 12)	2,140	388
Използвани през годината	135	(15)
Реинтегрирани за годината (Бележка 12)	(598)	(846)
Салдо към 31 декември	<u>3,145</u>	<u>1,468</u>

33. ДРУГИ ПАСИВИ

	2016	2015
Задължения към персонала за заплати и социално осигуряване	269	233
Задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране	229	198
Такси по облигационни заеми и гаранции	357	491
Задължения за данъци	121	116
Начисления за разходи	115	109
Други кредитори	32	34
	<u>1,123</u>	<u>1,181</u>

Задълженията към персонала за заплати и социално осигуряване включват: начисления по компенсируеми отпуски и социалните осигуровки по тях.

Задължения към персонала при пенсиониране се дължат от Банката при настъпване на пенсионна възраст и са представени по настояща стойност.

Съгласно Кодекса на труда всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако има трудов стаж над 10 години в Банката, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране. За определяне на тези задължения Банката е направила оценка, като е използвала математически модели и услугите на сертифициран актюер. На база на направените изчисления е определено задължение в индивидуалния отчет за финансовото състояние към 31.12.2016 г. в размер на 229 хил. лв. (31.12. 2015 г.: 198 хил. лв.).

33. ДРУГИ ПАСИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

	2016	2015
Настояща стойност на задължението на 1 януари	198	178
Разходи за настоящи услуги	44	34
Разходи за лихви	7	7
Изплатени суми през периода	-	(36)
Актюерски (печалби)/загуби от промени в демографски, финансови предположения и действителен опит	(20)	15
Настояща стойност на задължението на 31 декември	229	198

	Суми при пенсиониране по възраст и стаж		Суми при пенсиониране по болест		Общо	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Актюерска печалба/(загуба) към 1 януари	(1)	6	-	-	(1)	6
Актюерска печалба/(загуба) върху задължението, призната като друг всеобхватен доход за периода	23	(7)	-	-	23	(7)
Актюерска печалба/(загуба) към 31 декември	22	(1)	-	-	22	(1)

За определяне на настоящата стойност към 31.12.2016 г. са направени следните актюерски предположения:

- смъртност – по таблица за смъртност, изготвена на базата на статистика, предоставена от Националния Статистически Институт, за общата смъртност на населението в България за периода 2013 – 2015 г.;
- темп на текучество – между 0 % до 10 %, в зависимост от пет обособени възрастови групи;
- темп на преждевременно пенсиониране поради болест - между 0.027 % до 0.3212 %, в зависимост от пет обособени възрастови групи
- ефективен годишен лихвен процент за дисконтиране – 2.5% (2015 г. – 2.8%);
- Предположенията за бъдещия ръст на заплатите в Банката са в съответствие с плана за развитието на Банката: за 2017 г. – 5 % спрямо нивото през 2016 г. и за 2017 г. и следващи – 5 % спрямо нивото от предходната година.

Ефектът за 2016 г. от увеличение и намаление с 1% на ръста на заплатите и на лихвения процент върху общата сума на разходите за текущ стаж и лихви и върху настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране:

33. ДРУГИ ПАСИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

	Увеличение с 1% на ръста на заплатите	Намаление с 1% на ръста на заплатите
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	8	(7)
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2016 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	34	(28)

	Увеличение с 1% на лихвения процент	Намаление с 1% на лихвения процент
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(5)	6
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2016 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(29)	35

	Увеличение с 1% на текучеството	Намаление с 1% на текучеството
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(8)	10
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2016 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(30)	37

Ефектът за 2015 г. от увеличение и намаление с 1% на ръста на заплатите и на лихвения процент върху общата сума на разходите за текущ стаж и лихви и върху настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране:

	Увеличение с 1% на ръста на заплатите	Намаление с 1% на ръста на заплатите
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	8	(6)
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2015 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	29	(24)

	Увеличение с 1% на лихвения процент	Намаление с 1% на лихвения процент
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(4)	5
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2015 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(24)	29

	Увеличение с 1% на текучеството	Намаление с 1% на текучеството
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(7)	9
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2015 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(25)	31

34. АКЦИОНЕРЕН КАПИТАЛ

	2016	2015
Акционерен капитал		
Издадени обикновени акции, платени с парични средства	587,964	587,964
Издадени обикновени акции - апортна вноска (парцел за банкова сграда)	12,200	12,200
Издадени обикновени акции - апортна вноска (банкова сграда)	1,610	1,610
	<u>601,774</u>	<u>601,774</u>

Капиталът на Банката се състои от 6,017,735 броя обикновени, поименни акции с право на глас, всяка с номинал 100 лева.

Със Закона за Българската банка за развитие е определено, че пакет не по-малко от 51% от акциите в капитала на Банката трябва да е държавна собственост, като акциите на държавата в размер на не по-малко от 51% от регистрирания акционерен капитал са непрехвърляеми. Също така, специфично ограничение е установено относно състава на останалите акционери, извън българската държава, чрез Министерството на финансите. Такива могат да бъдат: Банката за развитие към Съвета на Европа, Европейската инвестиционна банка, Европейския инвестиционен фонд, както и други банки за развитие на държави-членки на Европейския съюз. Акциите на Банката не могат да бъдат залагани, както и правата по тях не могат да бъдат предмет на прехвърлителни сделки.

Към 31.12.2016 г., 99.99% от акциите на Банката са собственост на Държавата чрез Министерство на финансите (31.12.2015 г. – 99.99%).

35. РЕЗЕРВИ

Спрямо общите разпоредби на Търговския закон Банката трябва да разпределя за Фонд Резервен не по-малко от 1/10 от годишната печалба след облагане до достигане на размер на фонда 10% спрямо основния капитал по устав. Съгласно Устава на Банката, същата трябва да разпределя за Фонд Резервен не по-малко от 1/2 от годишната печалба след облагане с данъци до достигане на 50 на сто от уставния капитал.

Банката може да използва средствата от Фонд Резервен за покриване на текущи загуби или за покриване на загуби от предходни периоди, като не могат да бъдат използвани за разпределяне на дивиденди без разрешение на БНБ.

Също така, съгласно Закона за кредитните институции банките в България не могат да изплащат дивиденди преди да са акумулирали изисквания по закон или устав минимален размер на резервите им (основно Фонд Резервен), или при условие, че с изплащането на дивидентите ще се наруши спазването на регулаторните съотношения за обща капиталова адекватност. Аналогично е и изискването на Закона за Българската банка за развитие.

Към 31.12.2016 г., Фонд Резервен на Банката е в размер на 58,705 хил. лв. (31.12.2015 г.: 54,929 хил. лв.).

Към 31.12.2016 г., допълнителните резерви на Банката са в размер на 47,866 хил. лв. (31.12.2015 г.: 13,875 хил. лв.) и са формирани в резултат на разпределение на печалбите на Банката от предходни периоди, съгласно решения на Общото събрание на акционерите.

През 2016 г., след проведено редовно общо събрание на акционерите и съгласно разпоредбата на чл. 91, ал. 2 от Закона за държавния бюджет на Р. България за 2016 година, е взето решение да не се изплаща дивидент от печалбата след приспадане на отчисленията за фонд „Резервен“. (2015 г. изплатените дивиденди са в размер на 3,248 хил. лв.).

Съгласно Закона за Българската банка за развитие, всеки акционер на Банката може да се откаже от полагащия му се дивидент и тогава сумата на дивидента се отнася към допълнителните резерви.

Банката е формирала специален компонент “Резерв по финансови активи на разположение за продажба” на собствения капитал, към който се акумулират всички нереализирани печалби и загуби от преценка до справедлива стойност на държаните финансови активи на разположение за продажба, налични към края на всеки отчетен период. Тези печалби и загуби се трансферират към текущите печалби и загуби при продажба/падеж на съответните ценни книжа и/или при трайна обезценка. Резервът по финансови активи на разположение за продажба е представен нетно от данъци. Към 31.12.2016 г., този резерв е положителна величина в размер 3,481 хил. лв. (31.12.2015 г.: 578 хил. лв. – положителна величина).

36. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ

	2016	2015
Условни задължения		
Банкови гаранции и акредитиви	80,366	77,771
в т.ч. с парично покритие	(3,853)	(2,284)
Акредитиви, открити със заемни средства, отчетени като кредитен ангажимент	-	-
Провизии по гаранции	(3,145)	(1,468)
	73,368	74,019
Неотменяеми ангажменти		
Неусвоен размер на разрешени кредити	557,152	100,408
в т.ч. акредитиви, открити със заемни средства	-	-
Участие в инвестиционна програма SIA	1,724	1,804
Непоискана част от номинал на акции на ЕИФ	4,694	4,694
	563,570	106,906
	636,938	180,925

През последното тримесечие на 2008 г., на база Закона за Българската банка за развитие е започнало преминаването на дейността по Проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране" от Министерството на труда и социалната политика (МТСП) към Национален гаранционен фонд ЕАД – дъщерно дружество на Банката. Въз основа на този закон и Решение № 309/3.05.2007 г. на МС е извършено предоговаряне в срок до една година (до м. май 2009 г.) с всяка от банките - партньори по Проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране" към МТСП за замяна на обезпечението от депозити на МТСП с банкови гаранции от Българската банка за развитие АД. С размера на освободените държавни средства по проекта е увеличен капиталът на Българската банка за развитие АД и респ. на Националния гаранционен фонд ЕАД. Към 31.12.2016 г., Банката има сключени споразумения със седем банки-партньори и издадени гаранции на стойност 2,321 хил. лв. (31.12.2015 г.: седем банки-партньори и гаранции на стойност 3,262 хил. лв.).

На 17.07.2015 г., Българска банка за развитие АД подписа Договор за управление на средства с ЕИФ за присъединяване към инвестиционната програма SIA (SIA - Social Impact Accelerator) на ЕИФ за дялови участия в социални венчър фондове, с участие от 1 млн. евро и период на инвестиране на ангажмента до 5 години. Програмата SIA е с цел да се инвестира в малки и средни предприятия със значимо социално въздействие. Мениджър на Програмата е ЕИФ. Към 31.12.2016 г. са направени четири капиталови вноски по инициативата в размер на 119 хил. евро с ледова равностойност 232 хил. лв. (Бележка 21).

През 2015 г., Банката стартира нова програма за индиректно финансиране на микро, малък и среден бизнес с максимален размер 150,000 хил.лв. Програмата предвижда възможност ББР да поема част от риска по предоставени от банки-партньори кредити за бизнеса в размер до 30% от стойността на отделните подзаеми. Към 31.12.2016 г., Банката е сключила споразумения с пет банки - партньори и размерът на формирания портфейл от гаранции е 3,566 хил. лв. (31.12.2015 г.: пет банки-партньори и портфейл от гаранции на стойност 1,211 хил. лв.).

Характер на инструментите и кредитен риск

Тези ангажменти с условен характер са носители на задбалансов кредитен риск, тъй като само таксите се признават в отчета до изпълнението или изтичането на срока на ангажиментите. Сумите, отразени в таблицата по-горе като гаранции, представляват максималната счетоводна загуба, която би била призната към края на отчетния период, ако контрагентите не изпълнят изцяло договорните си задължения. Срокът на много от условните задължения ще бъде изтекъл без същите да бъдат частично или изцяло авансирани. Ето защо, сумите не представляват очаквани бъдещи парични потоци. Обезпеченията за издаване на обичайните банкови гаранции са над 100% и представляват основно блокирани депозити в Банката, ипотекирани недвижима собственост и застрахователни полици, издадени в полза на Банката. При възникване на условия за активиране на издадена гаранция, Банката преценява възможността за регресно вземане към контрагента и евентуално реализиране на предоставените обезпечения.

36. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Характер на инструментите и кредитен риск (продължение)

Издадените от Банката гаранции по Проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране" на МТСП са необезпечени. В случай на активиране на компонент от издадена гаранция от Банката, извършеното плащане от нея не се оценява като крайна загуба, тъй като банката-партньор има задължение да предприеме всички необходими действия за реализация на получените обезпечения по проблемния кредит и да възстанови съответната сума на ББР.

Невнесената част от номинала на притежаваните от Банката акции на Европейския инвестиционен фонд става дължима за плащане след специално решение за целта на Общо събрание на акционерите на фонда. До датата на издаване на настоящия отчет не е взимано такова решение.

37. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ЕКВИВАЛЕНТИ

	2016	2015
Парични средства в каса (Бележка 16)	120	87
Разплащателни сметки при Централната банка (Бележка 16)	78,401	343,719
Вземания от банки с оригинален матуритет до 3 месеца	114,581	77,331
	<u>193,102</u>	<u>421,137</u>

38. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ ОТ ДЪРЖАВАТА

<i>Дружество/лице</i>	<i>Вид свързаност</i>
Министерство на финансите	Основен собственик на Банката от името на държавата
Национален гаранционен фонд ЕАД	Дъщерно дружество
Микрофинансираща институция ЕАД	Дъщерно дружество
Военномедицинска академия	Дружество под общ контрол от държавата
Агенция Пътна Инфраструктура	Дружество под общ контрол от държавата
Българска агенция за експортно застраховане ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Холдинг БДЖ ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Национална електрическа компания ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
БУЛГАРГАЗ ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Български институт за стандартизация	Дружество под общ контрол от държавата
Южен Поток България АД	Дружество под общ контрол от държавата
Транспортно строителство и възстановяване ДП	Дружество под общ контрол от държавата
Ай Си Джи Би АД	Дружество под общ контрол от държавата
ДФ Земеделие	Дружество под общ контрол от държавата
Български енергиен холдинг ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Българска независима енергийна борса ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Кинтекс ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Енергийна инвестиционна компания ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Център за градска мобилност	Дружество под общ контрол от държавата
Фонд Мениджър за Финансови Инструменти в България	Дружество под общ контрол от държавата
Водоснабдяване и канализация ЕООД Пловдив	Дружество под общ контрол от държавата
Мини Марица Изток ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
ТЕЦ Марица Изток 2 ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Държавна консолидационна компания ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата

В таблицата по-горе са оповестени дружества, с които Банката е извършила транзакции през отчетния период.

Разчетите със свързани лица в отчета за финансовото състояние са:

Активи			2016	2015
<i>Дружество/лице</i>	<i>Вид разчет</i>			
Министерство на финансите	Ценни книжа на разположение за продажба		248,634	214,481
Микрофинансираща институция ЕАД	Предоставени кредити и аванси на клиенти		3,671	-
Национален гаранционен фонд ЕАД	Други активи		-	-
Дружества под общ контрол на държавата	Предоставени кредити и аванси на клиенти		165,537	95,451
Дружества под общ контрол на държавата	Други активи		3	-
Общо за дъщерни дружества			3,671	-
Пасиви			2016	2015
<i>Дружество/лице</i>	<i>Вид разчет</i>			
Национален гаранционен фонд ЕАД	Задължения към клиенти по депозити		131,126	128,020
Министерство на финансите	Други привлечени средства		17,679	17,856
Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД	Задължения към клиенти по депозити		1,302	943
Дружества под общ контрол на държавата	Задължения към клиенти по депозити		440,392	451,659
Общо за дъщерни дружества			132,428	128,963

38. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ ОТ ДЪРЖАВАТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Сделките със свързани лица са:

<i>Дружество/лице</i>	<i>Вид взаимоотношение</i>	2016	2015
Министерство на финансите	Приходи от такси и комисиони	66	68
	Приходи от лихви	1,642	1,581
	Разходи за лихви	(141)	(172)
Национален гаранционен фонд ЕАД	Приходи от такси и комисиони	1	2
	Приходи от лихви	-	10
	Разходи за лихви	(200)	(226)
	Приходи от наем	41	54
	Приходи от дивиденди	888	1,115
Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД	Приходи от такси и комисиони	6	3
	Приходи от лихви	15	-
	Разходи за лихви	-	(33)
	Приходи от наем	19	9
	Приходи от дивиденди	42	41
Общо приходи от сделки с дъщерни дружества		1,012	1,234
Общо разходи за сделки с дъщерни дружества		(200)	(259)
Дружества под общ контрол на държавата	Приходи от лихви	6,705	1,521
	Приходи от такси и комисиони	355	344
	Разходи за лихви	(404)	(121)

Условни задължения и ангажименти със свързани лица:

<i>Дружество/лице</i>	<i>Вид</i>	2016	2015
Национален гаранционен фонд ЕАД	Неусвоен размер на разрешен кредит	23,000	23,000
Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД	Неусвоен размер на разрешен кредит	3,300	-
Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД	Издадени банкови гаранции	2	2
Дружества под общ контрол на държавата	Неусвоен размер на разрешени кредити	6,262	18,730
Дружества под общ контрол на държавата	Издадени банкови гаранции	3,621	-
Дружества под общ контрол на държавата	Акредитиви	14,746	-
Общо за дъщерни дружества		26,302	23,002

38. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ ОТ ДЪРЖАВАТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Отношения с ключов управленски персонал:

Разчети с ключов управленски персонал	2016	2015
Задължения към клиенти по привлечени депозити	329	299
Задължения за възнаграждения	31	11
Предоставени кредити и аванси на клиенти	281	212
Сделки с ключов управленски персонал	2016	2015
Възнаграждения и социално осигуряване	(1,169)	1,691
Разходи за лихви	(1)	(2)
Приходи от лихви	11	9

39. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТА

Финансистът доц. Красимир Ангарски бе избран за член на Надзорния съвет на Българска банка за развитие АД на извънредно общо събрание на акционерите на 1 март 2017 г. Той влиза на мястото на Кирил Ананиев, който бе назначен за министър на финансите в служебното правителство. Промяната е извършена в съгласие със законовите разпоредби, тъй като в качеството си на министър в Министерство на финансите, явяващо се принципал на ББР, Кирил Ананиев няма право да бъде член на Надзорния съвет на ББР.

Доц. Красимир Ангарски е роден през 1953 година в София. Завършва Висшия икономически институт „Карл Маркс“. От 1980 година работи в Министерството на финансите, като достига до поста директор на данъчното управление на Софийска област и на София. През 1994-1995 година доц. Ангарски е изпълнителен директор на Банковата консолидационна компания, участва в ръководството на различни държавни предприятия.

От 24 март до 21 май 1997 година е министър без портфейл в кабинета на Стефан Софиянски и участва активно в подготовката за въвеждането на валутен борд. След това става секретар по икономическите въпроси на президента Петър Стоянов.

През 2001-2004 година доц. Красимир Ангарски е изпълнителен директор на Банка ДСК, а в началото на 2005 година оглавява ДЗИ Банк. В началото на 2007 година става съветник в Пощенска банка. Преподава в Университета за национално и световно стопанство. Ръководител на групата за разработване на законите за валутния борд.